
ТРАКИЙСКИ НАУЧЕН ИНСТИТУТ
ФИЛИАЛ ХАСКОВО

СБОРНИК
ТРАКИЯ

ТОМ VIII

ХАСКОВО
2018 г.

СБОРНИК ТРАКИЯ

Уважаеми читателю,

В твоите ръце се намира осмият брой на Сборника "Тракия", издание на Тракийския научен институт - филиал Хасково. Филиалът е създаден на 23 февруари 2001 г. към Регионалния съвет на тракийските дружества в Хасково.

Неговата цел е да изследва и популяризира борбите за национално освобождение, материалната и духовната култура на Тракия и на тракийските българи, да възражда българщината и да поддържа непосредствени живи контакти с родните огнища.

Сборникът има за задача също така да показва и отстоява историческата истина за правата на насилствено прогонените от родните им огнища българи от Западна и Източна Тракия и Мала Азия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: *Димитър Шалапатов - отговорен редактор, доп. член на БАНИ Стоян Райчевски, проф. д-р Пламен Павлов, доц. д-р Георги Граматиков, д-р Красимира Узунова, Таня Марева, Кирил Сарджев, д-р Мария Бакърджиева, Златка Михайлова*

*Посвещава се на 105 години
от Балканската война*

В памет на:

- д-р Мария Бакърджиева - потомка на тракийски българи и авторка на множество публикации, посветени на Тракия

- Мара Шопова - тракийска българка от с. Булгаркьой, Кешанско

- Тодор Марков - тракийски българин от с. Лъджакьой, Дедеагачко

- Руса Бойчева Шалапатова - тракийска българка от с. Домуздере, Дедеагачко

*Този сборник се издава с финансовата
подкрепа на Община Хасково*

СЪДЪРЖАНИЕ

СТАТИИ И СТУДИИ.....	7
ВАСИЛ ЛЕВСКИ – ТВОРЕЦ И СТРАТЕГ НА НАЦИОНАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ В „ОТЕЧЕСТВОТО БЪЛГАРСКО“ / МИЗИЯ, ТРАКИЯ, МАКЕДОНИЯ	7
<i>Проф. д-р Пламен Павлов</i>	
СЛЕД ВЕК – ОТНОВО ПО КЪРВАВИЯ ПЪТ НА СПАСЕНИЕТО МАНАСТИР-САЧАНЛИ-ДОГАНХИСАР-ДЕДЕАГАЧ.....	30
<i>Димитър Шалапатов</i>	
ДЕНЯТ НА ТРАКИЯ В НАЦИОНАЛНАТА ПАМАТ	36
<i>Проф. дин Светлозар Елдъров</i>	
ПРЕДАВАНЕТО НА ГРАЖДАНСКАТА ВЛАСТ В БЕЛОМОРИЕТО НА ЕАМ И ИЗТЕГЛЯНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ВОЙСКИ ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ 1944 Г.	40
<i>Стоян Райчевски</i>	
ЗА С. ЧЕРНА НИВА, ЗА СТОЛИЦАТА НА ОФИЦЕРА ОТ ШУМЕНСКИЯ КОРПУС СЕНКЛЕР И ЗА ЕДИН САМОТЕН ХРИСТИЯНСКИ ГРОБ... ..	59
<i>Проф. дин Камен Гаренов /отец Петър Гарена/</i>	
СЕЛО ДОМУЗДЕРЕ	76
<i>Димитър Шалапатов</i>	
ИНТЕРНИРАНИТЕ ПРЕЗ 1923-1925 ГОДИНА ПО БЕЛОМОРСКИТЕ ОСТРОВИ И ТЕСАЛИЯ БЪЛГАРИ ОТ ЗАПАДНА ТРАКИЯ.....	79
<i>Калина Черванюк</i>	
ОПИТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАПАДНА ТРАКИЯ ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА ХХ В.	100
<i>Д-р Красимира Узунова</i>	
СВЕЩЕНИЦИ - РЕВОЛЮЦИОНЕРИ ОТ РАЙКОВО, УЧАСТНИЦИ В МАКЕДОНО-ОДРИНСКОТО ДВИЖЕНИЕ И ВОЙНИТЕ ЗА НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ	127
<i>Златка Петрова</i>	
ЖЕНСКИТЕ БЛАГОТВОРИТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА В КЪРДЖАЛИ /20-те – 30-те год. на ХХ в./	139
<i>Светла Михайлова</i>	
ПУБЛИЦИСТИКА	149
МАКЕДОНИЗМЪТ: ТРИУМФЪТ НА НИЩОТО.....	149
<i>Младен Сърбиновски</i>	

ПЪТЕПИСИ	240
ПОТОМЦИТЕ ЗНАЯТ И НЕ ЗАБРАВЯТ	240
<i>Д-р Мария Бакърджиева</i>	
ПОСЕЧЕНИ, НО НЕ И ПОБЕДЕНИ.....	251
<i>Д-р Елена Алекова</i>	
СПОМЕНИ ЗА ТРАКИЯ И ЗА СЪБИТИЯ, СТАНАЛИ ТАМ, ОТ ТРАКИЙСКИ	
БЪЛГАРИ И ТЕХНИТЕ ПОТОМЦИ.....	259
ПЪТ ПРЕЗ ОГЪНЯ.....	259
<i>Росица Станева</i>	
СПОМЕНИ ЗА СЪБИТИЯТА, СТАНАЛИ В БЕЛОМОРСКА ТРАКИЯ	
ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ - ОКТОМВРИ 1913 ГОДИНА	272
<i>Петко Тодоров Шалапатов</i>	
ПРИКАЗКА ЗА ТРАКИЯ	275
<i>Тодор Марков</i>	
МНОГОТО ПАРИ СА ДУШМАНИ НА ЧОВЕКА	299
<i>Кирил Сарджев</i>	
МОИТЕ ДЕТСКИ СПОМЕНИ ОТ ГЮМЮРДЖИНА.....	306
<i>Тилко Тилев</i>	
ДОКЛАДНА ЗАПИСКА	310
<i>Удостояване със званието „Почетен гражданин на Хасково” -</i>	
<i>посмъртно, на доцент д-р Кирил Бакърджиев</i>	

ПУБЛИЦИСТИКА

Младен Сърбиновски

МАКЕДОНИЗМЪТ: ТРИУМФЪТ НА НИЩОТО

Адаптация от вруточко-вардарско наречие на книжовен български: Недялко Бакалов

Преди повече от петнайсет години бях си на Великден в моя Вруток и в двора на новото училище до Главардар* попаднах на раздърпана, като че ли изритана навън стара петдесетгодишна книжка. „С партизаните“, от Владимир Назор. Взех я, разбира се. Ще я залепя, ще я поизчистя... Тъкмо в това издание съм чел как старият поет отишъл при Титовите партизани. Ами че това е книга от нашата стара училищна библиотека...

Заранта на връщане към Скопие тъкмо взех да разлиствам старата книга, в полупразния вагон на шинобуса влязоха двама млади полицаи, вероятно пътен контрол. Кимнахме си за поздрав и при толкова празни места седнаха точно пред мене... Този път моят страх беше неоснователен. Двамата полицаи имали други намерения. Искяха сигурно да покажат на редките пътници, че и те са от семейството на читателите. Извадиха двайсетина ксерокопирани листове, пък почнахме тримата да четем. „Увод в криминологията“, ясно прочетох едните букви на една от страниците, които четящите си поделиха. Беше очевидно, че пред мен седнаха амбициозни полицаи, които следваха задочно.

Читателите пред мен почнаха да четат и пет минути след тръгването люшкането на шинобуса им поддейства приспивно и захъркаха като заклани. След час, на влизане в Скопие, двамата се събудиха.

- Докъде си с материала? – пита мустакатият дебелия.
- Доникъде. Чета, ама нищо не помня. Ти поне четеш и помниш.
- Какво като помня, само като взема да чета и веднага заспивам...

По-многобройните пътници нямаха възможност да видят как помалобройното читателско семейство се възвисява културно. И на мен парцаливата книга в моите ръце ми поддейства разсейващо...

*Изворът на река Вардар край Вруток, Гостиварско, родното село на Младен Сърбиновски – б. пр.

Понякога, по време на лятната почивка, ще чуем, че нехранимайковци влезли и в училищната библиотека и изпокъсали и изхвърляли книги... Дали тези посегателства срещу книгите бяха след оформения годишен успех, не се сещам, но очевидно първият таен заговор на младежката гневливост винаги е срещу книгата.

В добре заредената училищна библиотека в моя Вруток още от съвсем малък четях и книгите за моята възраст, и тези за по-възрастните. Учителите ми поверяваха и ключа за библиотеката да раздавам и да прибирам върнати книги.

Нечетящите се познаваха веднага... Да ги молиш да върнат книгите, които не са отворили, на някого можеш и да досадиш, а никак не искаш да го издадеш, защото вчера си чел книга, където за нищо на света не се издава приятел; нечетящите за благодарност често ми връщаха книгата с шутиране. Какви станаха четящите в живота, няма да говоря. А нечетящите, макар че добре шутираха, не станаха футболисти. Мнозина от тях станаха полицаи.

И по-късно, когато почнах да пиша и да публикувам, моите училищни другари – намръщени полицаи, вместо ръкуване, че отдавна не сме се виждали, накриво и през зъби само ме порицаваха за това, дето съм го серял из вестниците и книгите. Очевидно многото четене ми е повлияло зле.

Не осъзнават колко са прави. И аз самият не знам колко дълбоко и съдбоносно ми е повлияло четенето. Родени сме да бъдем между полицаите, а цял живот се съпротивлявам да не тръгна с ченгетата.

СЕМЕНА НА ОМРАЗАТА, КЪЛНОВЕ НА ЛЮБОВТА

Любовта цъфти, не се събира и в китка не се връзва, а омразата се сее и жъне. И жътвата никога не се подхвърля, не се досъбира. Семеето сме ние. И доказателството. Което сеем, не можем да дожънем... Кълнове сме от нечия любов, но пръкнали сме се в запустяла градина от бурена на омразата, расте този корен в нас и ни превзема, щом в себе си и стръкче не оплевяваме. Най-тежкото. Няма по-тежко от това от себе си плевел да изкорениш... Необходимо е всеки ден, във всеки момент в себе си да плея, стръкче омраза в мен да не остане и щом си помисля, че този отровен корен вече не расте в моята градина и мога да си измия ръцете, тази отровна билка отнякъде все пак ще даде знак с някоя оцеляла жилка на омразата, която все още изравя от мене порано недоизтръгнат неин корен и вече намира почва...

По-лесно, най-лесно е да чоплиш хванали коричка рани от ко-

ленете на детството, осолени от чужди сополи, обикновено от сополите на по-силните и по-големите.

Така, така някак ми изглежда македонският и по-широко погледнато – балканският общественно-политически климат: на хора, до неузнаваемост обрасли с бурена на омразата, които, отказвайки се да чистят в себе си, отказват да пораснат и вечно чоплейки загноелите корички от раните на коленете си успяват у ония, които ги наблюдават, да предизвикат болно-сладко жертвено съчувствие.

Такъв някакъв – като едно око отворено, е и тъмният къс съботен следобед в студения 17 декември 2016-а пред сградата на бившата НИП „Нова Македония“ в Скопие. Във високата сграда на едно от главните скопски кръстовища е настанена Държавната избирателна комисия. Смушавашо, вече няколко дни заседанията на комисията директно се излъчват от много национални телевизии за зрителите им.

Комисията обсъжда горе по етажите прегласуване в една избирателна секция с по-малко от петстотин избиратели с резултати, които не биха могли да оспорят крехката победа от двама депутати на дотогавашната управляваща структура. Но протестираат те, староновите победители. Защо?

Трафикът на натовареното скопско кръстовище е блокиран от насъбрана няколкокохлядна отчаяна разгневеност на управляващата партия ВМРО-ДПМНЕ, към която от импровизирана трибуна се обръщат най-висшите партийни функционери. Избирателната комисия е парламент или протестът пред Държавната избирателна комисия е само повод за изливане на само за тях разбираемата тяхна разгневеност? Немирниците много от бляскавите и намигващо властосластни изразни средства на играчката Македония, с която се забавляваха десет години, са ги унищожили и сега пищят на глас и врещят, че народният подарък в ръцете им не функционира. Защо? Те все пак са каквито такива победители на каквата такава играчка. Накрая към тях се обръща и председателят на партията Никола Груевски. Доскоро десетилетен македонски премиер, Груевски се ожали на чуждите посолства, че се бъркат във вътрешните работи на държавата и се закани, че няма никога да позволи никаква кантонизация и федерализация, двуезичност, премахване на идентитета... Защо?

Опозиционната СДСМ на току-що проведените парламентарни избори се доближи до управляващата ВМРО-ДПМНЕ. И вместо многобройните ѝ партийни кадри да ликуват, че имат възможност с коалиционен партньор да постигнат необходимото парламентарно мнозинство и да формират ново правителство, са страшно ожалени

във фейсбук, тук-там някой ще напише по едно изреченище, че досегашният режим не би посмял и занаят да остане на власт. Защо?

И партиите на албанците дават сдържани изявления, че първо ще обявят политическа платформа с политически искания, пък след това ще определят с кого ще се коалират. Защо?

Това са главните три политически крака на македонското политическо триногло столче. Триножникът е най-стабилният стол, а само македонският триножник е вечно нестабилен. Защо?

Неправителствените организации на следизборните си пресконференции повърхностно изтъкват, че избирателното тяло на етническите македонци показало консервативност, а албанският електорат проявил достойна за уважение гражданска съвест. Защо? Това голямо и наше вечно ЗАЩО като ченгел ни е хванало, тегне и не ни дава да мръднем. Безбройни питання и питащи, и вместо ясни и разбираеми отговори за потъналия във всякакви проблеми обикновен човек, македонският политически и интелектуален елит мълчи. Тъжното и вечно наше македонско състояние. Македония е сведена до фейсбук статус, трябва да се обади Младен, а той не се обажда, за да оживеят самоумъртвените, а емоциите на македонските граждани се търкалят по улицата...

Толкова ли сме лицемерни? Да, изгодно е. Това е нашата държавна идеология, нашият стил на живот, нашата втора природа. Македонизмът преди всичко е лицемерие, пък сетне останалото. Живеем в безкрайно несправедливо общество. И това е нормално. Живеем в безкрайно корумпирано общество. И това е нормално. Живеем в шовинистично разделено общество. И това е нормално. В Македония нормалността плаши. Тук лицемерието е нормалност, държава. Това се темелите на държавата. Опозиционната СДСМ иска да победи, за да върнат Македония в нормалността. Или в провереното тяхно лицемерие, за тях нормалност..

Разчу се, че двацететажната сграда на Македонското радио и телевизия се дава на македонската полиция и след месец директорката Стошич почна с нашето изхвърляне от работа...

Отнякъде му идва, но само незащитеният в безпомощността си се обръща към искреността. Или пък си обръща и другата буза... за двойно унизителен шамар. С нововъзникналата ситуация по случайност съвпадна и изборът на ново синдикално ръководство в най-голямата профсъюзна организация на МТВ. Изведнъж около мен се завъртяха и тези, които с години не щяха и да ме поздравят. Теб ще те сложим председател на синдиката на Общите служби, а сетне и на целия

синдикат... Бранех се, казвах им, както винаги съм го правил: знаете в каква държава живеем, ако са решили, нищо не помага... Сложиха ме и, разбира се, за съвсем краткото време почнах да защитавам работещите. Изведнъж чудо – моят избор не се поддържа от Съюза на синдикатите на Македония. Какъв грях съм му сторил на синдиката? Ходех в синдикалната централа, исках да бъда приет като председател и тресящи се мечкоподобни чиновнички винаги имаха оправдания да ме върнат.

Все пак намерих начин и се срещнах с тогавашния председател на македонските синдикати. С притворени от тютюнев дим очи, нито едното, нито двете, ме пита: Ти от ванчомихайловистите, ти ли ще ги защитаваш в МТВ? Работещите добре знаят кой съм и нищо не им пречи... Кой дявол ме караше да се хвана и по всякакъв начин да намеря възможност на Държавна сигурност, създадена да унижава и да унищожава своите граждани, да й подам и втората си буза. Нито за пръв път, нито за последен... Прав е Исус в Библията. Не е казал само колко време да обръщаме бузите към злосторника, докато той самият не разбере какво прави.

На улавата и палава УДБА* вероятно не й бяха достатъчни седемдесет години...

Изпразвайки канцелариите на МТВ, за да се настани на тяхно място МВР, трябваше да преместим работните си бюра в Македонското радио. Привършваше моята първа и последна работа, която съм получил от държавата. Дигне ли ти УДБА мерника, бъди щастлив, ако оцелееш... Знаех какви адски години на оцеляване се задават и не бързах с напускането. След няколко дни, сред последните, помъкнах работната си маса към асансьора и в приземието нямаше нужда да питам накъде да я добутам. Плъзгането на бюрата на напусналите преди мен бе оставило дебели черни дири по зеления балатум. След изминатия тесен коридор към радиото, зад ъгъла, в огромното мазе изведнъж: статична гледка за вечността, белязана от делничността. Двеста, триста, петстотин – колко ли бюра бяха накамарени едни връз други?

Уплашен от нищо, изведнъж зяпнах като отворените чекмеджета, които висяха заканително от бюрата разръфани и разпрани, незащити органи от стомасите на бюрокрацията. С разкривени крака или съвсем безкраки и почти всичките със запретнат фурнир от отмъстителното

*Македонската Държавна сигурност, част от същата система в някогашна СФРЮгославия – б. пр.

сурнене, техните довчерашни стопани, разделяйки се с тях, са ги нахвърляли както им е скимнало в тази обща мазешка гробница на бюрата; едни срещу други, едни в други, наопаки, по гръб, тъкмо в състоянието и положението на техните ползватели, които доскоро между себе си по-тайно и по-явно очите си вадеха или се обичаха. Бюра от различни периоди или моди на работенето, властването и издигането; от онези за челници и за ония, които никога не напредват в работата, каквото беше и моето току-що дотътрено, с железни крака, с един ред чекмеджета, без ключалка и без защитна дъска срещу удряне в нозете, до огромни, тежки, сферично закривени бюра с два реда чекмеджета, които ти се струва, че летят заедно със седналия зад тях... Нахвърляни едни над други и всичките с дири от немарливото им удряне в кошчетата, докато стигнат до това дередже, казваха повече от всякаква дума за личните преमेждия на техните собственици, от които вчера вече се бяха разделили.

Можеше ли по-метафорична, а реална картина да се появи пред очите ми? Чудно начало за роман... Нямаше тогава модерни мобилни телефони, за да щракна тази самооформена сценична гледка, достойна за първа страница на „Тайм“. Уплашен от нищо, потреперих в застоелия въздух на подземиеото с мирис на прах и стърготини. Че то май държавата пропада? Или само на мен така ми се струва... и пробягах няколко крачки на връщане.

Заблудата държи немощните живи и поднебесната картина на работните бюра остана врязана в паметта ми по-силно от всички по-късни обществени вълнения, улични протести или телевизионни дебати с раздражената раздвиженост на македонистките актьори, които в невъзможност да спасят или да обновят разбитата система от времето, най-често напомняха речни комари, на които немирни албанчета на плажа са им сложили сламка в задника и са ги пуснали да летят... Като че ли в тях е проникнала баналността на злото, както казва Хана Аренд, и от шовинизма, разтворен в тяхната мрачна глупост, която за миг ги превръща от клеветници в най-долни злосторници, не се срамуваха, защото се издигаха по този начин. Сега джавкат ли, джавкат с идеологията на омразата без спирачки, но ползата е малка, защото съзнателно или несъзнателно себепоставените конски капаци, за да гледат само през шовинистическата мисиркова ключалка на омразата, ги докараха до тази жътва. А това е техният поглед към света. Това са македонистите...

В средата на юли 2008 г. бе организирана една от промоциите на мегапроекта на културното министерство – 130 тома македонска

литература. На оная промоция в Битоля бях и аз. Тържествено ни бяха раздадени по 5 авторски екземпляра, бяхме нагостени в „Епинал“ и в полунощ тръгнахме към Скопие. В правителственото минибусче бяхме 16-17 писатели: Гане Тодоровски, Ташко Георгиевски, Иван Чаповски, Марко Китески, Тодор Чаловски, Миле Неделковски, Раде Силян, Бранко Цветкоски, Веле Смилевски, Трайче Кръстески, Блаже Минески...

При преприятното връщане на пълна месечина, с изгасените лампи в бусчето, спокойно, от средата и без въведение, както го правят само свои със свои, сякаш само продължаваха отдавна започнатата разправа, на моменти къде съчувствено приятелски, пък след това – нервно кресливо, Ташко Георгиевски и Миле Неделковски по време на целия 3-4-часов път от Битоля до Скопие я разчопляха нашата обща, болна и (не)приятна тема – българщината.

Шофьорът, учтиво тих шишко, същински Васил Тупурковски* отпреди 25 години, от това, което чуваше, не знам как не ни прекатури в някой хендек... Не знам дали не са почнали още преди това на масата, но възрастните писатели, връстници и приятели, в аргументите, в основното бяха съгласни. Да, нашите предци са се чувствали македонски българи, да, дядо ми е бил екзархийски, български учител в моето Кронцелево, но аз сега съм македонец, отвръщаше му тихият Ташко на по-избухливия Миле. Но на въпроса защо не кажем това на народа, защо го лъжем, чии държавни интереси защитаваме, защо първите томове от изданието ги фалшифицираме, нямаше отговор от двамата разговарящи, нито пък някой от нас отвори уста за три часа и половина. Не вярвам да бе провокация, но само за невежите, в случая вероятно само за шофьора, и сега за читателите, чутото е шокиращо. Такъв е и целият ни народ, обкръжен от свои нешколувани лицемери. Върховната удбашка заповед е да преведем народа през вода жаден и ако и да чуе нещо, да се притеснява от това, което е нормално за историята.

През такива разхвърляни парливи проблеми, които се разискват от всеки, който е взел да напише и една страница текст за нашето дезориентирано всекидневие, и които сега като омагьосана непреодолимост ни разпарчосват държавата, с десетилетия и десетилетия се извършваше и се извършва суровата македонистка хайка срещу инакомислещите от всякакъв вид.

*Вицепремиер на Република Македония през 1999 г., с характерна външност и с мустаци – б. пр.

На такова позорно гадене сигурно е наподобявала атмосфера-та, когато преди трийсетина години пострада актьорът Ристо Шишков. Или случаят с Йован Котески, Живко Чинго, с така наречените либерали... За безбройните по-стари случаи от 50-те години на миналия век, от монтираните съдебни процеси на лекарите до случая с Венко Марковски и да не отваряме дума... Ако само можеха да говорят масите в кафенето на вече покойния Доле в Дружеството на писателите...

Липсата и на грам възможност за диалог унищожи Югославия. Когато Европейският съюз през 70-те години на миналия век кани Югославия за пълноправно членство без никакви условия, кой е можел да внуши на Тито, че това е полезно за всички, че това ще е само нова успешна и по-висока степен в развитието на държавата...

Силите, които най-много рушаха Югославия, а които сега леят крокодилски създи по нея, дори и по младежките текстове от края на 80-те години за Европа в днешни дни всички открихме как срещу словенския вестник „Младина“ с невиджани издевателства вървеше партийно и медийно бербатосване. За тяхно щастие, а за наше южняшко шовинистично нещастие, словенското общество имаше капацитет да ги защити. Остави ли се идеологията да дисциплинира мисленето на писател, новинар, философ, да знаете, че това е най-добър знак за държавата, че брои дните до изчезването си.

Не мразех Югославия. Нямам симпатия към онези, пък и към Тито, които нейните животодайки разнородности ги злоупотребяваха за непотребни, вечни сектантства. Между онези, които трябва да жалят за Югославия, сигурно съм и аз. Моите романи и текстове в това пространство сами сякаш да си намерят югославски издатели, критици и читатели. По време на най-големите тукашни хайки срещу мен есето ми „Балканска кошница копнеж“ преведе и публикува не друг, а белградското списание „Речи“ на проджинджичевската* компания B92.

Просто са искали да се информират за македонската буря в чаша вода. Благодаря им. Моите текстове са моите горнила и този текст и днес в интернет ме защитава или ме унищожава, показвайки какво всъщност съм предлагал преди 20 години.

Независима Македония нищо не научи от югославските прежи-

* Зоран Джинджич, сръбски политик, един от основателите на Демократичната партия. Министър-председател на Република Сърбия от 2001 г. до 12 март 2003 г., когато е убит – б. р.

велици и македонската крехкост може да съществува само ако е демократична. Защото тя е преди всичко идея. Чудо е високоизтънчената гражданска идея на коленичилите (тогава) македонски българи, която не пропагандира отмъщение. Която ни умива лицето и вкъщи, и в сегашната независимост пред Европа. Тогава защо тукашните албански интелектуалци винаги са по-убедителни на всички дебати от македонските интелектуалци? Просто не можеш да застъпваш най-груб антимакедонски македонизъм и да бъдеш умен. Незащитим е. Македонизмът е възможен само с полицейски бастун и диктатура. Македонизмът е капитуланство, мълчане, нечиста съвест, корумпираност от всякакъв вид...

Дали искаме и сме способни да видим цялата негова поява? Това огромно ЗАЩО, което виси над главите ни? Какво браним ние? Дали искаме да излезем от тая каша, в която сме въввлечени от македонизма? И в независима Македония, пък и да изчезне, за нас най-важно е да остане консервирано югославянството без Югославия чрез антибългарския македонизъм. Затова ли не щем независима Македония? Да имаш договор между Тодор Александров и Хасан Прищина, в който самият водач на албанското движение подписва (освен за Дебър, за който спорят), че всички днешни места и градове са македонски територии, значи да не искаш македонската независимост. Как и защо я приехме като независимост отнемайкъде? Това ли е причината да се изприщват от самото споменаване на името ВМРО анахроничните сърбомани „левичари“ и десничари“?

Македонизмът стовари цялата безскрупулна история на безчестието върху своя народ и пак не успя. Можем само да си представим мащабния ужас на и днес неспрялото систематично чистене с всички средства и методи с целите семейства на всички пободомислещи проявени, които нещо са значили и значат в тази среда, за да се създадат след това нови интелектуални сили, поддръжници на самостоятелното съществуване. Как да им обясниш на нашите избрани македонистки тъпаци, че и за тях лично ще е по-малко бламирането, ако изобщо нищо не бранят и от никого не ни защитават. Искаш ли нагледно да се упражняваш в отвращаване, гледай вечерните тв дебати на македонски интелектуалци с албански интелектуалци по нашите телевизии. Едните мразят себе си, другите не дават и косъм да падне и от онова, което невинаги им прави чест...

Югославия от всички страни вече се разнищваше и 2 години

преди нейния разпад, през 1987-а, в приложението „Лик“ на „Нова Македония“ академик Гане Тодоровски в негово интервю заяви, че е време на народа да му се каже, че сръбският език трябва да се въведе като втори служебен в Република Македония. Интервюто му предизвика лавина от реакции. Противопостави му се поетът-голооточанец*, днес вече покойник, Душко Наневски, към него се присъединиха още много известни личности, повечето бяха против, малцина застанаха зад идеята на Тодоровски. Този, който иска детайлно да проследи цялата тази полемика – отпечатана е и в отделна книга. Като журналист в научно-популярната програма на МТВ тогава направих предаване с повечето от включилите се и невключилите се в тая полемика и най-много ме учуди, че сред малкото, които поддържаха идеята на академик, беше и Блаже Ристовски**. В същата тази 1987 година Събранието на Социалистическа република Македония прие закон, с който на народните представители албанци им се забранява да говорят от парламентарната трибуна на своя език...

Ако някой през последните трийсетина години безкрайно дразнеше гражданите с македонистки терор за невъзможното идеологическо помирение на мъртвите и гражданско сплотяване на живите, това бе тъкмо академик Ристовски. Всемогъщият „фолклорист“ и „протагонист“ особено провокираше македонските албанци с все нови и нови предложения за учене на македонски език в училище не от пети – от трети клас, не от трети – от първи, не от предучилищна възраст – от детската градина, не в дневниците – само в служебните книги, не в служебните книги – само в официалните документи... Албанците с векове никой не ги принуждаваше да учат македонски наречия и знаеха да се разберат със своите съседи, сега македонистките душегрижници отвратиха македонските албанци и от чаршийския македонски и не искат да го говорят, винаги с дебели оправдания, че държавата ги малтретирала...

Какви бяха тези идеологическо-партийни органи и висши функционери на Комунистическата партия на Югославия, които направиха списъци с албански лични имена, забранени да се дават

*Голи оток (от хърватски - Голият остров), в северната част на Адриатическо море. Става известен с изградения на него концентрационен лагер по времето на Тито. Огромна част от лагеристите са македонски българи и такива от Западните покрайнини – б. р.

**Историк, филолог и фолклорист от Република Македония, академик на Македонската академия на науките и изкуствата (МАНУ) – б. р.

на новородените албанчета? Лиродона? По нашенски Слободанка... Много хубаво е сега пак да се появят тези листове със забранени албански имена. Освен че Душан Ковачевич* би написал още една весело-трагична комедия, с такива ходове сигурно биха се поосвежили международналните отношения.

Четях преведената на македонски преди двайсетина години книга за ветмохими (за самоотричането) на косовския албанец Адем Демачи и се чудех. Дело без дело, невъзможно за сравняване и със средни книжовни трудове на албански език, но с биография на автора, достойна за нобелист-дисидент, писана му от УДБА цели 28 години. За 48 г. съществуване на Титова Югославия – 28 г. политически затворник. След Нелсън Мандела – най-дълъг затворнически престой в света по политически причини.

Доголкова ли омразата им бе заслепила съвестта, в задника ли му беше мозъкът на югославското партийно ръководство? Унищожавайки му живота заради застъпването на кой знае колко обмислената от него идея „Косово – република“, идеологическият фанатизъм на партията показва, че не е бил по-далече от неговата по младежки мисловна закостенялост и вадейки пищов на всяка муха, вместо да махне с ръка, еднопартийността се надпреварваше и ликуваше с показната суровост на всяко застанало на нейния път нещо, с което само се подхранваше всяко и всякакво недоволство. И широко, както в случая, отваряше портите не само за република, а за държава Косово.

Вечната и без отговор безкрайна човешка приказка: отношението на държавата към гражданите... Петнайсетина години преди известния вевчански случай**, но останал в пълно медийно затъмнение, град Гостивар реши още веднъж да вземе вода от извора на Вардар. Най-спонтанно неколцина вруговчани – и македонци, и албанци, отидоха в гостиварската община да обяснят на властите, че на 300 метра от извора, отгатак църквата, има още един голям извор – Шапатинец, очевидно разклонение на нашата прочута река, нека него вземат за експлоатация, да не разбутват още веднъж прочутия извор... Както би се назовало с езика на днешните неправителствени организации – гражданско самосъзнание, инициатива и международно самоорганизиране за пример... Но кой да им обясни на разпалените общи-

*Сръбски драматург и режисьор, известен със своите театрални пиеси и сценарии за филми. Познат с написаните от него сценарии за филмите „Ъндърграунд“ (режисьор Емир Кустурица, печели „Златна палма“ на кинофестивала в Кан) и „Кой пее там“ – б. р.

**Двойното убийство през 2014 г. – б. р.

нари откъде повторно да вземат вода за града, който се разширява и който „се дави“ във вода от всяка шарпланинска височина над него? На инат на надигналите се селяни пак ще вземат от извора на Вардар, макар екскурзиантите и посетителите вече да не видят и капка от извора-македонски символ! Настана период на народен ропот, моите по-възрастни врутовчани изядоха по някоя полицейска палка, но не се предаваха. Ходиха няколко пъти и до „Цека“ в Скопие, приел ги Папеш, приел ги някакъв полковник, приел ги някой с глава между ушите, потърсиха за съдействие и старата селска познайничка, нелегалната, която цяла зима крили по време на национално-освободителната борба във вруточките къщи, Веселинка Малинска, но се върнаха потиснати. „Всички били същите лайна“...

Избучаха ликуващо булдозерите на Главардар, за да покажат на дръзките селяни кои са по-високите национални интереси и повече от половината извор го каптираха за гостиварските чешми и за индустриална вода на предприятията, които произвеждат само загуби. За да се разбие единството на селото, мнозина сетне шепнеха, че ги разделят междунационално...

– „Ей, как ме спаси, бе Младене, в дежурствата от голяма беля“ – ми казва неотдавна, докато пием кафе, приятелят ми Веап, най-старият от тримата братя, собственици на прочутото кафене с риби на извора на Вардар.

„Май не се сещам“ – отвърщам му.

„Абе как не се сещаш? През 80-те, когато ни караха по списък да пазим да не напише някой антидържавни лозунги?“

„Това го знам, ама че съм те спасил – не си спомням“.

„Ние, двама, по един албанец и един македонец, бяхме от 10 до 12 вечерта... Ти си излязъл, потърсил си ме, видя ме, когато слязох от автобуса, казваш ми: Хайде, двамата сме на дежурство тия 2 часа, аз взех да псувам, няма да дежурия, аз ли ще ги увардя, ако искат да напишат? Ти ми казваш: Ей, Веап, хайде, ще си приказваме 2 часа из селото, виждаш, че това е будала държава, защо да пострадаш за няма нищо? Защо някой да те издаде? Знаем се кои сме, грамотният търси грамотен от всяка националност, крадецът търси крадец, курвата – курва, честният честен, стопанинът търси стопанин“. И съм взел да му изброявам албанско-македонски примери за такива „занаятчийски“ дружби от нашия край, чиито имена, разбира се, няма да ги споменавам. „Изведнъж някак си ме успокои и изкарахме дежурството. Често разказвам за това на хората“.

„Едно и две ли бяха, не, наистина не се сещам за случилото се,

и аз понякога мога да бъда умен. Да, по-рано знаех да съм умен, сега нещо на старост се избайкуших“, казвам му през смях и наместо да ме облее вълна на задоволство от мисълта за неслучилото се, ето – да не бях го срещнал, на някоя по селски разляяна уста не е дошъл да рече, но ме полазват тръпки като от ветреца край Главардар, когато ги разтърсва седналите на столовете.

Не само осезаемите и имагинерните, въобразените от нас и в нас страхове със същата, ако не и с по-голяма сила ни натоварват и притискат в бездната Македония без край и без изход от мисълта колко малка небрежност може на човек тук трайно да му навреди. Колцина са тези, спрямо които с нищо не сме сгрешили, а които мълчаливо нещо потайно помнят за нас? Така устроеното, щастливо мечтано общество, което ще ни освободи от вътрешните страхове във всеки един момент да не сме потенциален обект за изживяване на садистичните, всякога ненаказани мътни замисли, вътрешно ще ни освободи да почувстваме и да кажем, че сме поданици на гражданска, европейска държава.

Двамата вече заподозрени приятели и съселяни с еднаква съдба, този път със запаметена обща успешна постъпка, сръбнаха от кафето.

Меджид, по-малкият брат на Веап, по време на военния конфликт през 2001 г. проявил към брат ми Мирче човештина, която не се забравя. „Ако се чувстваш несигурно – с цялото си семейство при мене. Както ще карам аз, така и ти“...

Стрехите на родните ни къщи във Вруток се допират с тази на Михайло, първия ни съсед. Дошъл от Сърбия по време на строежа на хидроцентралата, ожени се за врутовчанката Бранка Янеска, с която имат две деца – Драгутин и Томислав, мои връстници и другари от първия ни ден на тоя свят. Чичо Михайло беше буквално със златни ръце и няма македонска и албанска къща – и вруточка, и от околните села, в която нещо да не е измайсторил. Днешните вруточка и речански автомобили и трактори не знам как могат да се движат без неговите ремонти. А за най-бързите ски на Дракче и Томче само аз мога да потвърдя как от пързалката често финиширах във Вардар.

Чичо Михайло и леля Бранка от няколко години не са между нас и тяхната къща се отваря от време на време. Дракче днес е бизнесмен в Канада, Томче е на работа в Швейцария и когато имат възможност – идват си. Може би си въобразявам, но имам чувството, че идват малко и заради мен. Нито по-рано, нито при сегашните ни срещи съм ги питал какви се чувстват по националност, нито пък те са ме питали, освен да рекат, че се гордеят с мен и с моите книги,

които купуват и четат. За тях съм най-важното, само техният другар Младен, и за тях двамата, ако са сърби, и аз съм сърбин – само да другаруваме, нека дохождат...

Тукашната опасна общественно-интелектуална гротеска като таен антинароден заговор се провежда последователно и систематично, колкото се може по-тихо, и трябва добре да се запитаме дали са прави чуждите наблюдатели или дипломати, когато често казват, че сме с недостатъчен държавнически капацитет.

Не са прецизни само за кого се отнася това – за народа или за неговия елит? На нас само календарите от миналото, дните отпреди години, ни показват колко е важно една среда да има свободомислещ интелектуален елит. Македония вместо интелектуалци хуманисти има лъжльовци и фалшификатори, за които македонизмът означава гражданство и обратно, и чрез него все още извършват диверсията към държавата, защото македонизмът е класическа диверсия. За нашите македонисти като предани, като адепти на лъжата, за разпространението на тяхната като наша колективна истина за вътрешна употреба е важно дълготрайните исторически обществени движения, с които се стига до крайната цел, до държавността, да ги познават колкото се може по-малко хора.

Ние постоянно творим митове, разпространяваме легенди за избраните недосегаеми от УДБА и когато започна македонското самостоятелно съществуване и плуралистичният живот, срамежливо, но взе да се говори и по теми, които се шепнеха само на маса. А тогава, все пак, все още имаше много живи свидетели за всички деяния на държавата след Втората световна война. Една от тези теми беше за скандалния следвоенен съдебен процес между езиковедите Георги Киселинов и Блаже Конески. Недолюбваният от властта Киселинов съдел любимеца на новата власт Конески, че е преписал неговата „Грамматика на македонския литературен език“. Киселинов изгубил делото, бил осъден, а с тогава фамозният Закон за гражданска чест било забранено неговото име да се споменава в обществото.

Убеден от личен опит, че за избраните в Македония всичко, което лети, се яде, в повратната 1991 година професор Георги Марианович поискал това съдебно досие, разбира се, без проблем го получил, юридически го разгледал, бил шокиран от цялостната криминална съдебна процедура и присъда, написал книга и изведнъж имахме в ръцете си червено книжле, пълно с факсимилета от съдебния процес, с правни тълкувания и куп сочни епитети за академик-присвоител от Небрегово. Грамматиката на Киселинов, главният аргумент на този

достоеен за окайване наш учен, който никога няма да бъде реабилитиран, през същата тази неохранявана удбашка година излезе като самостоятелна книга.

Този очевиден интелектуално и юридически честен ход, а македонистки пропуск заради незнание, набързо се потули като да не се е случил, никой не го споменава, а тайните сили само се разбързаха на филологическия факултет в Скопие да му прилепят добавка – „Блаже Конески“.

В самостоятелността уж тръгнахме добре, хвалехме се, че заедно със Словения водим в реформите за членство в НАТО и ЕС. И изведнъж захихме очи в земята – проблем, от който като да няма спасение. И... спасението ни са албанците.

Мнозина в последно време споменават и се позовават на „Травнишка хроника“*. Хубаво. Неколцината уседнали травнишки първенци, които започват разказа с новините за силните турски реформатори и европейските дипломати, които искат, всеки по свой начин, да осигурят ред и законност в Босна, доволни завършват с извода, че само в Босна всичко си остава по старому и няма сили, които да я реформират. Нашите македонисти са тъкмо тези избрани травничани. Груевски управляваше и вечно търсеше абсолютно мнозинство, за да може нищо да не помръдне в Македония.

Нима само Босна или само скачените съдове Босна, Косово и Македония са вечното поле с вятърни мелници за местните донкихотовци? Кой й е виновен на Босна, че си няма албанци? Албанците с десетилетия са ни теглителната сила, влекачите на Македония. Защо им се гневим постоянно, че сочат към болшевишкия македонизъм, който не иска и милиметър да мръдне и се трансформира в граждански македонизъм? От албанците узнаваме нашето скрито минало, те бутат държавата ни към Европа и размърдват от самите нас задръстената ситуация. Заев не е опасен, ако управлява с Македония, опасността е, ако позволи нейното раздвижване...

Гражданска държава с болшевишки македонизъм? Да не може нищо да се преразгледа и преоцени. Дървено желязо. Като невъзпитан зрител от публиката в тия първи години от независимостта подхвърлях в текстовете си, че това наше желание за вътрешна употреба не ще го приемат нито нашите съграждани от други националности, нито съседните държави, нито пък някой в Европа. Такова е и историческото, и сегашното международно гледище за Македония и това е причи-

*Роман на Нобеловия лауреат Иво Андрич – б. р.

ната защо заседнахме и потъваме. Македонизмът като фанатизъм на собствения си идиотизъм е в състояние да закрие държавата, само той да съществува. Всичките тези над 25 години независимост ние не защитаваме държавата, всички икономически и интелектуални ресурси бяха и са хвърлени в защита на македонизма... И днес имаме македонизъм без държава. Европа няма проблем с Първия Илинден, с Гоце, Даме, Александров, Миладиновци... Има проблем с Втория Илинден, с учението на Новакович, на Мисирков, на Конески, с възгледите на АСНОМска Македония и с всички нас, следвоенните македонистки възпитани поколения...

Македонизмът е остро противопоставен на европейските гледища за и в Македония. Това, което е несъмнена ценност от Македония за Европа, са Кирил и Методий, Климент, Наум, богомилите, ВМОРО, Гоце, Даме, Александров, Миладиновци, Пърличев... Третата, помиряваща възможност, за тяхното помиряване, за което всякога и всякъде моя скромност се е застъпвала, няма и няма как да я има. За македонизма цялото наше минало е българско бреме, което безпардонно трябва да се отсече, да се фалшифицира и по всякакъв начин да се очерни, без да се държи сметка, че с това и този наш определен принос, дял от богатата европейска идентичност, сега сами го оскверняваме.

Спомням си много добре за една пресконференция отпреди двайсетина години на този същия Матю Нимиц, който с десетилетия идва като посредник на ООН в Скопие за решаване на спора с името. Дипломатично избягвайки да спомене думите Македония, македонци или македонски и наричайки ни с „тази държава“ и „този народ“, нашите снайперистки нападателни журналисти му се нахвърлиха да каже открито коя е тази държава и този народ, сред които той се намира сега. И както умеят само най-опитните дипломати, без да му трепне и мускул на лицето, се обърна към нашия новинарски полусвят и спокойно им отговори: „Намирам се в Република Македония и тази държава е на македонските граждани“ и без питане продължи: „А Албания е държава на албанския народ, Сърбия е държава на сръбския народ, България е държава на българския народ и Гърция е държава на гръцкия народ“.

Слушам затворен в дома си това становище за вътрешна употреба, изказано на наш, вътрешен терен, за което, вместо дебати, никой няма даже да гъкне защо така говори медиаторът на ООН, и в тези времена на най-големи нападки срещу мен си казвам: Не ти трябваше да се впускаш във всичко това, Младене, нека всичко завърши както си ще, само не се плаши, най-важното е, че не си дрънкал глупости.

Нито една система не израства от нищото, характеристиките на една държава ги определят нейните вътрешни потребности и не е под въпрос само нехуманното, шовинистично отношение към различните и инакомислещите. Покрай интелектуалното македонистко симулиране в Македония е проблем и класическото непознаване на нашата държава. Искат да я управляват, управляват я, използват облагите на властта, а не познават природата на тази държава...

Случаят с един друг професор, юрист, Любомир Фръчковски е мое лично преживяване и само написано изглежда необичайно. Баналността на всекидневието, което ни крои животът, не говори на висок глас. Навсякъде и открай време от всички министерства най-тихо и най-делово е в Министерството на вътрешните работи и не е нужно особено писателско въображение за тъповато спокойните полицейски разговори и необосновано подписаните или устните техни решения. И биологът повече се вълнува, щом прободе с карфица буболечка и я постави в инсектариума, от полицейски чиновник, когато слага няко-го в картонче или го включва към машината за подслушване.

Ще се разминеш случайно в Търговския с Верушески и разтъпалата селска важнотия, подчертана във външността с най-скъпото - върви зинал шефът на тайната полиция със закана̀телно ситнене и нарочно не сваля поглед от мен, не внимавайки, че върви срещу една от колоните.

Тогава, по време на министерстването на Любомир Фръчковски с полицията, бяха отворени полицейските ни досиета... Както и Марианович, нека и да са професори, не знаят как стоят нещата в Македония. Съдя за това от неговите понеделнични колонки, които четох в „Дневник“. Интересен и провокативен, по полицейски несъмняващ се, не гледа никога темата, която пропуска, и от прозрението, че е сгрешил, с най-голяма страст прави разправа с онзи, чрез когото е видял, че е грешал.

Невъзможно е седмично забързан да си и най-точен и креактивен за всяка тема и най-лесно е да се нападне коментарът и коментаторът. Но тогава си в опасност да се превърнеш в цел на оркестрирани удбашки нападки, в които ти искат кръвта. „Нова Македония“ и „Пулс“ показаха, че е възможна македонистка хайкаджийска демокрация и прегрупираните останки от „Утрински весник“ и „Слободен печат“ и днес жалят за медийно свободните 90 години на миналия век.

Фръчко на всички журналисти дава номера на мобилния си, лесно го намерих и му се обадох. Жертвата на палача... Няма да разказвам подробно дали се изненада, когато чу името ми и че му звъня за него-

вата колонка за македонските писатели. Е, драго ми е, че си я прочел, казва ми, но в какво е проблемът? Проблемът е, че не познаваш това, за което пишеш. Аз ли не го знам? Не, не го знаеш и плюс това не обръщаш внимание. Ще се срещнем и ще видиш...

И се срещнахме. След по-малко от година на кръстовището пред бившата „Нова Македония“. Вадейки десет денара да купя от уличния продавач утрешния „Дневник“, някой зад мен ми казва: Не плащай, ще те черпя вестник. Обръщам се – Фръчко в каубойски високи ботуши и шапка. Чакай, щом ме четеш, аз плащам. Подава ми вестник, обърнахме се и изведнъж ми казва: Добре, хайде, къде е проблемът, как се откри ти в колонката, за която ми се обади?

Аз ли трябва да му кажа какъв е проблемът? Има една книга от самия Бердяев* за неговото изслушване лично от Дзержински, след което, вместо да бъде затворен, с разпита откупува от разпитващия свободата си, получава си паспорта и заминава за Париж. Освен че сме ограничени за силата на мощните мисли и съдбини на големите страдалци, те ни изглеждат далечни и с придобитата болка, която не ги наранява и нея да я включат в книгата си.

Проблемът с македонската литература, казвам му, не е с това, което го няма в нея, а в много малкото, което има в нея, тя е срамно празна, нечувствителността на македонската литература е, че тя като тясно скроена литература бяга от себе си, от литературата като проблем става литература без четиво, проблематично незначителна.

И затова, че е съзнателно незначителна, е опасна, вие цели десетилетия тази нейна незначителност като обществена опасност я награвдавате и форсирате и сега плачеш защо писателите мълчат. Те са дебело заплатени да бъдат такива, тези, които не мълчат, между другите и ти ги премълчаваше и какво значение има, че не съм се открил в коментара, когато съм двойно наранен... В такава колонка само двама без трима могат да се открият, и те по извънлитературни причини – колко получил този, колко взел онзи... В Македония не можеш да намериш достойна литература, няма я, тук писането е разтягане на локуми, забранено е да се пише пълнокръвно. Нашите писатели са създадени да прогонват читателите, а аз с моите книги ги връщам. Прости, но е така.

„Така е, наистина много те хвалят“, казва ми приятелски или така

*Николай Бердяев е руски философ и публицист. Една от водещите фигури на движението, сложило начало на т. нар. руски философско-религиозен ренесанс – б. р.

ми се струва. Изглежда по човешки състарен в сърдечността си, което ме учудва. Пред кое огледало тогава упражняват македонистката от-вратителна арогантност, когато се появяват пред медиите?

„Хайде, изпрати ме до вкъщи, пък ще си говорим“. И тръгнахме по „Воднянска“.

„Абе, такава е нашата работа, знаеш, нямаме в много области хора, които ще ни дават пълнокръвни неща. Не виждаш ли – нямаме нито един историк за убежище, което да ни опази...“

„Сякаш гръм ме удари, затова ти се обадох, ти казваш същото. Самичък ме насочи към важното. Виж, много нещо не сме прочели и няма да прочетем, ама кажи ми искрено, моля те, чел ли си „За македонските работи“? Ама искрено...“

Фръчко замълча задълго и не рече нищо. Добре, казвам му, ще ти дам подчертания от мен мой екземпляр. Може, казва. Следващия вторник в „Александър палас“ има дискусия за политически изследвания в 12 на обяд, подготви се и ела. Аз те каня...

Следващия вторник преди началото на форума дадох на Фръчко „За македонските работи“ и моя роман „Шашма“. Месец-месец и половина по-късно бе извършено полицейското нахлуване в телевизия А1. И открито, дали го заслужаваха точно от мен, ги подкрепих в техния ефир...

Да живееш и да размишляваш според някакви критерии за хора, които са били много важни за вас, е да помислиш за тях при своите постъпки – че този гаден човек дори и да не те познава лично, ще се намръщи или ще те одобри с най-изконната за човека топлина или упрек като взривност от своята среда, която го уравнисява. За която човек с въздишка се сеща. За обикновените хора това е някой стопанин за пример, а при по-образованите това са най-често по-известните техни професори.

Съвсем уединен настрана и без нищо да сториш, отдавна, отдавна няма личности, които и да не се показват пред теб, не се срамуваш от (не)стореното. А без това няма държава. Нашият македонизъм изфабрикува свои развратници, които ни продаваше за икони, и сега, когато всичко това се разпада и всичко е наяве, самозваните автори, човешки коруби, седят настрана и мълчат пред поддържания от тях триумф на нищожността, който тях първи ги гълта. И тогава ще се появи (ако го видиш), някой още нещо, когато никой не го кара за това, да извади пред всички. А това още нещо е още нещо от себе си. Ако го има.

Не ми е бил професор в университета Денко Малески и не съм

имал някакво особено отношение към него. По подобен начин, което ми бе отпосле приятно, с години като студент и след това съм чел изключителни текстове от икономиката и философията на втора страница на белградските „Книжевне новине“ от някой си Владимир Глигоров. Без самолюбиво парадиране, присъщо на интелектуалците, та той (мислех, че е някой от Войводина) бе най-добър от всички югославски автори, които публикуваха във вестника. Много по-късно узнах, че е син на Киро Глигоров и когато започнаха при борбата за независимост кампания да върнат Глигоров в Македония, в някои от тогавашните си текстове бях написал не Киро, синът му Владимир нека да дойде.

От Денко Малески може би отдавна съм чел някой негов текст в „Погледи“, но толкова. Сякаш да се е пазил за тези времена. Когато всичките мълчат, да има какво да прочетем. Красотата на неговите коментари е поглъщането като говорене, не яснотата на казаното като мъдрост, която се извисява над шлифованата фраза. Напомня за добър шофьор, който все пак се е наел да управлява препълнен автобус малоумни, откачалки и мнозина заплатени да играят луди, дето при шофирането му дърпат волана, а той вразумително говори и съветва: Само не го чупете, само още един завой, само още един мост и сме на спирката в Европа. После ви оставям колкото щете да натискате клаксона.

Особено колонката преди няколко години за баба му и дядо му, македонски българи от Струга, за татко му, с младостта и студентството по време на пропагандната диктатура на кралска Югославия, и той – следвоенното поколение, родено в новата държава... Стожерен коментар, по-късно много пъти изтеглян и препечатван. Вечен. Познавайки ги нашите удбашко-македонистки зверилища, за мен бе откритие на дълбока човещина и честност. Нима има и такива между тях? С нашето аутсайдерство много по-рано сме писали за това, но то е несъизмеримо като тежест на утвърдения професор, първия министър на външните работи на независима Македония. Какво искаме повече? Кои сме ние, на нас открито да ни се изповяда? Само и само в нас, самоотровените, да я доразтвори македонистката отрова. Тук няма нищо друго, освен благородство от най-висш порядък. От баща не най-талантлив писател, използвайки възможността за блестящо образование, което му позволява да се издигне над поколенски разяре-ни щерки и синчета на комунистическите властодържци, с години и на тях, и на нас умивайки лицето, огнеупорно с времето се очертава като най-разпознаваемата фигура на нестрошената и нестрошимата Македония. Нямаме толкова много кораби за всички, още неготови за

плаване, за да ги потопим...

Късно, не късно, отнякъде трябва да се почне... Група професори, ако не и целият правен факултет в Скопие, като институция, която подготвя кадри, дето преди всичко в най-голяма степен управляват Македония в общественно-политическата, съдебната и полицейската система, трябва сами, те най-добре знаят как да го сторят, да се извинят за всички досега внасяни и осъществени нехуманни закони и на всички политически репресирани на всякакво основание граждани. За да покажем, че съществува вътрешна сила и визия за системното ни европеизиране.

ШОВИНИЗЪМ, ОТ КОЙТО НЕ СЕ СРАМУВАМЕ

Македонизмът като общественно-политическо възникване е съвкупност от хегемонистични мнения, създадени и облечени в привидно учение от втората половина на 19. век от сръбската общественост, според което в централния дял от Балканския полуостров на македонската географска територия съществува отделен народ между сърбите и българите със свой език, традиция, култура...

Практическото реализиране на терен на тази антибългарска сепаратистка идея от великосърбизма над 150 години с всички възможни „мерки и активности“ осигурява мъчна съдба на македонските българи, каквато е рядкост където и да е из Европа.

Написаното не е нищо ново за по-ориентираните в тази проблематика. Македонизмът преминава през много етапи на развитие, а четиридесетина години беше и официална идеология в най-южната федерална югославска социалистическа република. Македония бе конституирана с основния си закон за национална държава на македонския народ с национални малцинства в околните държави. От нейната самостоятелност – 1991 г., тази идеология продължи да бъде държавна политика и в новообразуваната малка централнобалканска държава до въоръжения конфликт от 2001 г. между македонските сили за сигурност и албанските военни параформации. След изгубената от македонските сили за сигурност война с Охридския мирен договор и новата македонската конституция Република Македония е държава с няколко етнически общности.

Официалната идеология на македонизма в новата македонска конституция вече я няма, но държавните институции и занаят драконовски я упражняват само върху най-голямата етническа общност в държавата, върху нас, македонците.

Трагикомичен и в основата си беден е списъкът с книги и protagonisti, излезли от Гарашиновото „Начертание“ в неговата първа фаза със завършека на Първата световна война. Едните са Новакович, Белич... сръбските наредбодавачи, а вторите са ония македонски българи като Пулески, Чупоски, Мисирков..., които приемат и провеждат тяхната идея за антибългарски сепаратизъм.

Към Пулески, Чупоски, Мисирков... се върти интересът след Втората световна война на Конески и останалите следвоенни държавни македонисти, но научната крехкост на трудовете на вече споменатите първи protagonisti на македонизма не позволява изведнъж да се изхвърли цялото българско утаяване с векове като наша народностна разпознаваемост, пък се преминава към нейното грубо фалшифициране и смесване с македонистите.

Втората фаза на македонизма е югославското спонсорство на македонизма, македонизмът като югославянство, през тези четирдесетина години се създадоха държавните македонистки институции и македонистките кадри, които със своите пирови победи срещу България с прикриването на българщината на нашите предци и жестоката разправа с инакомислещите смятаха, че това ще трае вечно.

Третата фаза на македонизма, на югославянство без Югославия, на риби на сухо, която живеем в тези над 25 години македонска независимост, е всекидневното пропадане на и военно победения, и конституционно санкционирания македонизъм.

В тази крайна, гротескна фаза от историческия ход на македонизма най-голям поборник за неговото удържане на всяка цена, па макар и да я няма Македония, е академик Блаже Ристовски и неговата неразумност не е нищо повече от фанатизъм на неговия собствен идиотизъм.

Текстовете от индустрията на македонизма вместо с критично обмисляне да търсят изход от къorsoкака, в който влязохме с това учение, много по-немощно отпреди, но все още се рециклират само за да се продължи с мътилката, в която всички се давим. Архитектурният проект „Скопие 2014“ на македонистките власти не успя, защото коренно са променени условията, които не й вършат работа на югославската Македония не само в многото подобни планове, но и в международното обкръжение, в което се озовахме.

Книгата „По своему“ на философа Бранислав Сарканяц мина незабелязано, а той безшумно се изсули като един от идеолозите на ДПМНЕ на Груевски и скопския архитектурен проект. Нито първи, нито последен, изложената в самото заглавие идея показва намерение-

то уж логически да защитава македонисткия възглед за изхвърляне на цялото предходно историческо наследство като наше бреме и донкиховски се впуска в проект за създаване на „нови три национални пипала“ като стълбове на нашата нова македонска идентичност.

В Европа това не минава, но и Македония е сита-пресита и смъртоносно отровена от македонистки проекти. В момента, ако нещо може да прослави Македония, това ще е един неин Суифт или Гогол. Нашата идентичност само чрез дарбата на един такъв талант ще я приеме, разбере и ще ѝ се зарадва светът.

Знам мнозина, които прекрасно познават тази проблематика, и е тъжно, че не им се дава възможност в Скопие, не на друго място, да направят докторски дисертации и ясно да открият нескрития шовинизъм като водещ мотив на македонисткото учение като наша държавна идеология, а с това да подчертят неговото антиевропейство. Такива хора са тъкмо най-големият трън в очите на македонистката интелигенция и на тайната полиция.

Аз съм с по-скромни познания от тях и с този кратък текст ще бъда доволен, ако ви покажа само като ремарки шовинизма, който учим и от който не се срамуваме, макар че шовинистичните действия в края на краищата излязоха най-нерентабилни за онези, за които бяха и са предназначени. Още по-точно – за никого. С това се изправяме пред въпроса над въпросите: какво виси над главите ни, от какво ние, македонистките прорицатели, бягайки като попарени от същността на проблема, само допринасяме за тоталното ни поражение от най-лошото? От времето. Защо само ние – Македония и Сърбия, с всички сили се опъваме и никак не щем включване в несъвършеното европейско семейство на малките? Докога ще си въобразяваме, че сме силни, идеални и че истината е на наша страна?

Сръбският държавен чиновник Стефан Веркович през 60-те години на 19. век с кралски пари за държавен проект е изпратен на дългогодишно проучване сред славянското население от македонските територии. От него особено се иска да обърне внимание дали сред обикновения народ има някакви песни или народни приказки за Александър Македонски. След дълги години работа на терен Веркович се връща с придобитото съзнание, че този народ има българско национално чувство и книгите със събраните народни песни, които публикува, не ги фалшифицира и ги озаглавява „Народне песме македонских бугара“. Днес ги фалшифицираме ние и в скопските издания ги печатаме като „Македонски народни песни“.

Веркович не намира устни материали сред населението за Алек-

сандър Македонски, но Александър присъства в неговото творчество. Ядрото от белградските учени, създателите на македонизма, сами написват една епична „Веда Словена“, мнимо копие на староиндийските веди, и я отпечатват като уж народен епос, записан от Веркович в южните македонски краища. Този научен фалшификат набързо е разпердушинен от тогавашната международна научна общност, но ловко омешаните полуистини и тотални измислици с митични и истински исторически личности след повече от век ги актуализира управлението на Никола Груевски.

Бившият македонски премиер е с недостатъчно диaboлична проницателност за такова колосално лукавство. „Ноото течение“ (Мисирков) е отдавна до детайли обмислено и като невидимо разрушително течение на хилядолетната българска идея през всичките тези смени на системи и десетилетия неуморно нараства, постоянно се сдобива с нови привърженици, докато най-сетне под плаща на ВМРО-ДПМНЕ не се кротна и не се сниши като сразена наша официална идеология. Целта беше да се стори невъзможното: през македонистката наша мнима идентичност да „прекараме“ Европа и с неунищожения неин шовинизъм да влезем в ЕС и НАТО.

Старо и вече позабравено е македонисткото новомитотворчество за нас като най-стария народ на света. Водеха ни мургави крале от Индия, показваха ни събрата от Хималаите и тъкмо лъжливият финт – Александър за втори път между македонците, който завърши с грандиозната идиотщина „Скопие 2014“, беше най-катастрофалният удбашки ход, който напълно ни демаскира пред света. Проектът „Груевски“ не им успя.

Любчо Георгиевски им бе пачаврата за последното удбашко самопочистване и рециклиране на македонска почва. Момчето Груевски, което много обещаваше, самата УДБА ще го отхвърли от себе си, за да се пресъздаде, получи надмошци и оцелее. Затова нападат Груевски, че нямал никаква идеология и го интересували само парите, а антиВМРОВската, антимакедонската и антиевропейската македонистка идеология, триизмерно изпъчена наред Скопие, разбира се, я забравят. Или я третират само като естетически кич и правно-икономически криминален случай.

Само за невежите би било новина, да речем, историческият документ на измислилия македонизма Стоян Новакович до просветния министър в Белград в 1887 г.: „Тъй като българската идея, както е известно на всички, е пунала дълбоки корени в Македония, аз мисля, че е кажи-речи невъзможно да бъде разколебана съвсем, изнасяйки

срещу ѝ само сръбската идея... На сръбската идея от помощ ще ѝ бъде някакъв съюзник, който би бил твърдо срещу българизма... Този съюзник аз виждам в македонизма... В тази посока ми се струва като най-необходимо съставянето на един специален буквар. В този буквар би трябвало с македонския да се спои и сръбският буквар, но така, че македонският да представлява две трети, а сръбският една трета, при това във втората половина...“

„Имало един наш цар, който се казвал Александро Македонско, ние сме македонци и това е Македония“ е умственият и емоционален обсег и на белградските драсканици от писанията на Пулески „от град Дебър в Албания“.

Вестникът на Чуповски от Петроградската книжовна колония на първата си страница имал шестнайсетлъчно слънце... (По-подробно дрън-дрън, виж при Блаже Ристовски, „Нашата кауза“, Скопие, 2005 г.)

Престарелият Александър Белич, заедно с Новакович един от инициаторите за създаване на този македонски сепаратизъм в Петроград, след войната в Белград пише на Лазар Колишевски сръбските букви, ползвани от Мисирков, които трябва да приеме Третата езична комисия и да се създаде македонският език. (Пак дрън-дрън, по Блаже Ристовски, „Нашата...“)

Смятайки, че вече няма необходимост от криене и камуфлиране на антибългарския македонистки сепаратизъм и вече е назряло времето при управлението на Груевски, за да завърши веднъж завинаги прилепването ни към Сърбия, нашата Македонска академия на науките и изкуствата отпечата срамната Македонска енциклопедия.

Отговорният екип по македонисткия метод на Мисирков стори това, което правят от 70 години нашите касапски научно-образователни институции. Прокрустовски орязани напъхаха в енциклопедичните показалци личностите и събитията от нашата история. На македонистите, като дотук посочените, и на народните злосторници им дават място по няколко колони, а великите народни възрожденци и революционери на народната организация преднамерено се омаловажават, унижават и осърбават. Реакцията – обща и интелектуална, бе незапомнена. За първи път символично македонизмът бе победен на този терен, а академик Ристовски подаде оставка като редактор на енциклопедията на безчестието.

Тук му е мястото и тук трябва да се спомене. В този период, далече от очите на обществеността, безшумно се водеше една голяма, невиджана и чудна полемика книга срещу книга, непозната за нашите

литературни и културни условия. От същите съображения на поета Санде Стойчески очевидно му омръзнало от години да чете македонисткото издевателство на Атанас Вангелов върху македонски съвременни писатели като негови уж литературни изследвания по структуралистичните методи на Цветан Тодоров и Юлия Кръстева. Трябва да си голям удбашки герой с мнимите методологически ръкавици на Тодоров да се гавриш първо с него, че той от антропологично гледище (не се прави на много умен, кажи от човешка гледна точка), се определил да бъде французин, не българин. И каква грешка има в това? Кога Цветан Тодоров е казал, за разлика от нас, които направихме от държавата си пъкъл, само и само да докажем, че ето – нищо общо нямаме с клетите българи, та кога е казал, че не е от България? Винаги я е носил в сърцето си. Какъв е Тесла? Американски учен от Австро-Унгария, произхождащ от сръбски православни християни. (Нашите сърбомани, като Атанас Вангелов, обратно - за нашите предци биха написали, че са от екзархийско семейство, в никакъв случай – от българско). Същото е и с Юлия Кръстева, с Емил Чоран, със Стефан Маларме, с Константин Бранкузи, с Ив Монтан, със Силви Вартан, с Шарл Азнавур... Цял живот професор в Сорбоната, неотдавна почина в Париж, един от най-големите интелектуалци на 20. век, който пишеше на френски, там женен и с деца, какъв друг може да бъде Цветан Тодоров, освен французин с българско потекло? Ама важното е, че не е българин. Демек – и ние сме се определили да не бъдем българи, но българите не ни позволяват това. Ама че заключение!... Класически пример за македонист, който страда от умствено разстройство. Макар че тази характеристика е обща за всичките македонисти. Кой ни пречи да бъдем каквито искаме? Избрахме каквото искаме, шекер не ни трябва и сега пак – предците и миналото.

Какво да се прави с такива българомразци – едиповски себемразци като нашия Атанасчо, когото УДБА през 70-те го изпратила уж за учен, македонистка величина от него да направят, а той само нервно си гризъл ноктите, когато слушал и четял некомплексирания Тодоров. Разбира се, върнал се още по-голям македонистки шовинист, отколкото заминал. Добре, Сорбоната е замислена да получи там Атанасчо катедра, но затова пък тук, на македонисткото буннище, правеше каквото си искаше. Докато не се появи и не го разсипа Санде Стойчевски.

Публикува цяла книга за неговите текстове, „За възхищението и за посланието“, (Скопие, 2005), и литературно-структуралистично го разкosti, за да не му се прииска още веднъж да напише критика за някого. До вчера недосегаемото паленце на Конески изчезна от маке-

донската литература, сякаш никога не е съществувало в нея. И щом се отърси от критическото комоцио, чаршията разправя, че сега анонимно в Уикипедия с неговата омраза пише рубриците там.

Изящният поет и пристрастният критик Атанас Вангелов предизборно едиповски измастурбира със Симеон Радев, Партений Зографски, Димитър Ризов... А за литературното детрониране на споменатото македонистко пуделче македонските медии премълчаха. Знам и защо. Македонизмът има плитка матка. Нещо само го боли, а нищо не ражда. Ялов е. А върху всеки македонист виси по една ненаписана книга.

Сухо директно и без заобикалки, първата такава книга за нечий критически прочит виси върху делото на Кръсте Мисирков. Моя скромност с десетилетия е искал да напише предговор на ключовото книжле на нашия македонизъм, на Мисирковите „За македонските работи“, за което книжовно дело от четири събрани и издадени заедно статийки е предопределен с десетилетия каквото му дойде на ум да пише неговите си фалшиви предговори само Блаже Ристовски. Време е за един такъв предговор на предговора на предговарящия и на авторския предговор с неговите четири статийки.

Много пъти съм чел това книжле от стотина странички, които клокочат от езика на омразата, подчертавал съм на всяка страница безбройните изречения в това Мисирково книжле на замисленото от мен издание на „За македонските работи“, което по нищо не се различава от безбройните досегашни негови издания. Само че на всяка страница неговите шовинистки изречения ще бъдат маркирани с по-черни букви и ще има още един предговор. Значи книга с три предговора – моят, на Блаже и на Кръсте, и четирите статии с подчертаните шовинистки изречения.

Да, драги мои читатели, време е някой пред очите ви да разшифрова и Блаже Ристовски, и Кръсте Мисирков, които не четете, а те са нашият живот като историческо поражение. Ето, и слепец да види коя и каква е природата на книжката-македонистко ръководство, чийто автор нашата интелигенция в 2000 година провъзгласи за най-голяма личност на века, който си отиваше.

Да се опитаме за проба. Този път само с Кръсте.

Случайно държа в ръцете си изданието „За македонските работи“ със статии от списание „Вардар“ на „Македонска книга“ от 1969 г. и употребената дума „случайно“ е заради това, че трябва да цитирам страници от това издание, които няма да съответстват на страниците от вашето издание. Разбира се, вие можете, но не е задължително да

търсите точно това издание, за да видите дали цитирам точно. Можете да вземете което и да е от множеството многотиражни неадаптирани или адаптирани издания и само прочетете. Нищо друго. Веднага ще получите просветление и всичко ще ви стане ясно...

В ръцете ви е проект или мой най-кратък възможен предговор на „За македонските работи“ от Мисирков, а в същото време, засега, дръжте в ръцете си книга без страници с подчертани от мен нейни македонистки, антимакедонски шовинистки изречения. Но не са всички подчертани. Бъдете креативни, сами ги подчертайте. Книжлето гъмжи от тях.

Започваме. Закопчайте коланите. Ето, в началото, от Мисирковия предговор (стр. 32). Мнозина от македонските читатели ще бъдат удивени от появата на тази книга. Много в нея ще им бъде за удивление. Някои ще рекат: защо отцепване от българите, когато ние досега сме се наричали българи и съединението, а не разцеплението прави силата? Сега идете няколко реда по-надолу (стр. 33)... да разрушим всичко досега направено и да започнем отново, така да се каже, от азбуката. И краят, кратко от краткия Мисирков предговор, с който македонистите ни замаяват. (39)... аз я написах на централно македонско наречие, което за мен отсега нататък има да бъде литературен македонски език (39). Какво говори човекът? Какво централно македонско наречие в 1903 г.? Или за нещо отпреди намеква? Да, централни региони и наречия само за Вардарския дял от Македония са Велешко и Прилепско, но не и във времето на огласяването на тези поръчани и платени от сръбската легация в Петроград памфлети, а най-вероятно там, от дипломатическите чиновници, езиковедите Новакович и Белик, и написани, а само от него подписани в тъжната следилинденска есен, когато тази турска територия с доминиращо наше население е все още неподелена. В съвкупния териториален македонски контекст прилепските, велешките или битолските региони и наречия са само западни или югозападни наречия и региони, а неговият, на Кръсте, роден регион и говор от Постол, са централните. Така и никак по-иначе в неговия предговор от две странички.

Но да продължим нататък, с четене на първата статия от книгата – „Какво направихме и какво трябва да правим занаят?“⁴. Статията е написана месец и половина след Илинденското въстание, есента на 1903-а, и общото впечатление е, че Мисирков им гледа сеира и се гаври след поражението с населението в Македония, което вдига въстанието.

Новините (европейските вестници) са препълнени с известия

от театро̀то на въстанието (стр. 45). Прочетете още веднъж и разтъркайте очи! Още в първите изречения въстанието на своя народ (ако изобщо емоционално му съчувства и се чувства като тях) в статията тяхното „въстание“ нарича театро̀. Цялата европейска демократична общественост изразява съжаление заради жестокостите върху бедното мирно население, но наш Кръсте ето какво го боли... „Турция сякаш се видя натясно и предложи на България да се стигне между тях до съгласие за македонския въпрос“ (пак на същата стр. 45). Тогава Кърле, сега нашите македонистки кърлежи, място не си намират, че въстанието имало български характер, организираният и въстанал народ тогава и всякога преди това самият за такъв се смятал, а и европейската общественост ги е считала за македонски българи. Руският консул в Битоля Ростковски, неговият доносник Кърле и тогава все още редките сърбомани ще се пръснат от яд. „Покойният Ростовски (стр. 50) неведнъж казваше: Българите мислят, че само те имат ум на света и всички други са будали... Знаем много добре ние какво искат те!... „в (пак стр. 50) европейските новини за сраженията на четите с турците четите се наричаха банди, и то български, а не македонски. За убитите четници не казваха убити са толкова души македонци, ами толкова души българи“.

Какво да се рече, а да остане човек сериозен? Самите тези, които умират, нямат ум какви са и що са, за какъв идеал гинат, защо ги насилват, изселват и им палят домовете, цялата европейска общественост е без ум за кое население пише, самата турска власт е луда и не знае кого убива, и само Ростковски и нашият Кърки (хайде, ще го броим за наш) се гневят, че не именува̀т въстаналото население като македонци и защо за тях терминът „македонци“ означава̀ сбор от всички етноси, които живеят на тази територия. Да не затъпяваме това, което е остро. Ето, достатъчно ви бе бегло да прегледаме само десетина страници от тая книжка – рецептурник на нашия македонски шовинизъм, за да ви стане ясна кашата, в която сме забъркани и която всекидневно образователно и медийно сърба̀ме. Ето защо и днес тая същата безумна Европа иска от нас болезнени отстъпки за влизането ни в ЕС и в НАТО.

Но, още веднъж ви моля, пазете си търпението и нервите и не се карайте с никого около вас. Дръжте наблизно хапчета срещу главоболлие. Ще ви мине като на кутрета. И на мен ми мина. Получавах главобол преди трийсетина години, когато почнах да чета съчиненията на нашите преродбеници, или както самите са се наричали – възрожденци. Не, недейте да четете български книги. Достатъчни са ви и

издадените в Македония.

Това е само началото. Сега идват баклавите и захарните петлета: „Защо не бе застъпена в комитета (стр. 51) сърбоманската и гръкоманската македонска славянска интелигенция“? Съзнателно или несъзнателно, ето я Мисирковата терминологична непоследователност. Преди малко самият той се жалва, че Европа именува въстаниците българи, а не македонци, а сега и той се съгласява с Европа, когато под „македонци“ подразбира и българите, и сърбоманската, и гръкоманската интелигенция. Ето го нашия днешен спор за името на държавата.

Европа няма разбиране за такава (Мисиркова и наша) македонистка жалба – всички в Македония да сме македонци, но и ние като най-голямата етническа общност пак да сме македонци. Изборът е наш, а на нас нищо не ни отгъва. Ако не искаме да се откажем от името македонци, да прибавим към името на държавата географско определение. Ако не щем географско определение към името Македония, нашето национално име (тук Европа е солидарна с нас и не настоява да сме българи, но) да бъдем поне славомакедонци.

А що се отнася до жалбата и жаленето на Мисирков защо ги няма сърбоманите и гръкоманите във ВМОРО, отговорът е самият той и неговите схващания в това книжле.

Българският македоно-одрински революционен комитет (първото име на ВМОРО) несъмнено е имал субективни слабости, но едно е да имаш против себе си само турската империя, а друго е в тази закрепостеност да имаш насреща си и тайно съортачените с турските сили „сърбоманстващи и гръкоманстващи“. Гледайки и гаврейки се с народните мъки от „театрото“ на неуспешното Илинденско „въстание“, Мисирков прави заключение, че въстанието не е успяло, тъй като в него „не са взели участие и сръбски, и гръцки, и черногорски войски“ (стр. 52 и 53). Мисирков казва, че гледа по-нашироко, че взема предвид и трябва да се имат предвид и другите интересувани се от македонската територия и тази голяма идея от неговия малък мозък за негова сполука, а за нещастие на мнозинството от населението, се осъществила през 1913 година и той добре видял (и сигурно възликувал) как разпарчетосали македонската територия невключените в Илинденското въстание.

От втората половина на 19., целия 20. и ето и тези две десетилетия на този 21. век безчестието от безбройните провали, убийства, предателства, мъчения, изнудвания и подкупи точно от „сърбоманстващите и гръкоманстващите“, а от 1944-а, преименувани и обнове-

ни във властващите македонисти, това е нашата мъчителна и кървава история и преживяна наша реалност.

„Най-много е заинтересувана от македонските работи Сърбия. Тя предявява етнографски и исторически претенции към Македония. И освен тях имат и политически причини, които никоой път не ще дадат на Сърбия да допусне да се реши македонският въпрос в полза на една от балканските държави, особено в полза на България“ (стр. 58). Мисирков пак греши. Македонският въпрос с Охридския и Пържинския договор ето, че се решава в полза на албанците. Значи Сърбия все пак е позволила това да се реши в полза на „една държава“.

Такава и подобна е приблизително логиката на Мисирковото дрънкане за преди и сетне в това негово програмно есе и неговият прочит е веруото за действие на следвоенните македонисти в следвоенна Македония. Отделна църква, отделен език, отделна история... Изхвърлихме хилядолетното задължение и важното участие на нашите предци в оформянето на общата наша и тяхна българска идентичност през вековете и започнахме от 1944-а. Йово, наново...

Македония не е българска, вероятно затова Мисирков спокойно почива, но ако той не може да отговори, мнозина са мисирковците и „можит“ те вместо него „да одоарат“: „Защо Сърбия всичко, което взе във война от българите, сега в мир им го дава на албанците? Защо Сърбия 150 години безплатно работи за албанците?“

Това, от първия памфлет, който преминахме, е песен в сравнение с втория – „Има ли нужда от македонски национални научно-литературни дружества?“.

Първото изречение: „Идеята за образуването на нашето дружество беше - пълно отделяне на нашите интереси от българските“. Има ли смисъл по-нататък? „В Петроград имало сръбски и български студентски литературни дружества, македонците ходели заедно с българските студенти и той, Чупоски, и още двама-трима македонски светосавци като него правят ново, отделно, под патронажа на сръбското посолство, македонско, „Св. Климент“.

Не знам за вас, но аз през живота си не съм чел по-шовинистичен текст от този. Кърки в тоя текст е надминал себе си. „Неуместно и неразумно е да отделям своите интереси от общобългарските, когато в съединението, а не в разцеплението е силата“ (стр. 88). Тогава Кърки е с ума си защо прави това. Сега започва най-жестокото. Това наистина са страници за помнене.

Тази статия изглежда наизуст я учат нашите днешни македонисти за тяхната квалифицирана антибългарска омраза, от която им настръх-

ват космите. Ще цитирам много малко от нея. „Македонският въпрос в ръцете на българските дипломати и народ е ред глупости, направени само за македонска сметка и наречени международни победи на българската самостоятелна политика (стр. 92). Българите бяха недоволни от руската политика в последно време, особено заради въпроса за ръкополагането на Фирмилиан (сръбски владика в Македония) и за македонското въстание (стр. 94)... Главен престъпник в тях се явяват официална България и българският народ... (стр. 97). Причините за ръкополагането на Фирмилиан още веднъж ясно ще ни покажат какво нещастие за нас, македонците, е носенето на името българи (???, стр. 99). А знаят ли българите, че в това време, когато те имат в Петроград един Станчев, сърбите имат там един Пашич, или един Груич, или един Новакович?“ Неговите ментори, обмислящите тези македонистки авантюри и поръчители на тези статии (стр. 100).

Препрочетете това и останете живи: това е главният извор на всички наши нещастия. Затова не може да се говори за никакви добрини от България за Македония (стр. 101). Вижте пак това безобразие: „Македонци! Време е да се убедим, че злият демон за Македония не е никой друг, освен България, ето защо час по-скоро трябва да отделим нашите интереси от българските“ (стр. 102). Вижте пак тази гнусотия: „За мен е ясно само това, че голям дял от всички наши нещастия се дължи на българския народ“ (стр. 104). Да продължим ли с тези Мисиркови оскърбления? „Българите нямат национални идеали, които да са общо достояние и светиня за всички българи (пак стр. 104) Значи, България се появи като държава във вид на историческо недоносче (стр. 105). Българските студенти са интернационалисти, а... сръбските всички буквално, без разлика дали е някой от Сърбия, Босна, Херцеговина или Черна гора, всички са националисти (стр. 107). И накрая: Както и да е, нашето отделяне от българите ще ни даде възможност да се отнасяме критично към българските работи“ (стр. 108).

Така да бъде. И ето – повече век е така. Сами се уверихте на кои и какви държавнически и „мисловни“ дълбочини се подчиняваме и безпрекословно като държавна идеология ги провеждаме и провеждаме. Но, за едно трябва да му се завижда на този третокласен интелектуалец, когото издигаме до небесата. Дали е написал тези неща сам, или не, в количеството и мощта на едиповщината наистина няма равен.

Да преминем към третата статия – „Националният сепаратизъм: почвата, на която е развит и ще се развива занапред“.

Във втората статия, ако и да бе ясно определено, че България е злият ни дух и всичко, което имаме като връзка с това гнусно име, е

наше нещастие, сега Мисирков, очаквано, преминава към сепаратизма като лек за тази наша етническа смрад, която носим през вековете. Неговият подход е оруеловски, преди да се появи Оруел, и в този смисъл творците на „Начертанието“ и нашите македонисти могат спокойно да търсят авторски дивиденди от вече покойния английски автор на романите „1984“ и „Животинска ферма“. Не говоря това наизуст: много пъти цитират Конески, че казал нещо голямо: „Сегашността е наша, значи наше ще бъде и миналото“. И е точно. Казал нещо голямо, оруеловско, а сигурно не е чел „1984“. Македонизмът е одържатворено балканско оруелианство и Конески, капо ди тути капи, в никакъв случай няма преписана тази Оруелова мисъл. Може би и Оруел се е учил от Мисирков и Конески?

Ако нещо досега научихме и от тези Мисиркови статии не трябва да се отказваме, това е заради тяхната неповторима гротескност и черен хумор, в които са потопени, и като такива са наистина наше национално богатство. Всички да падат от смях, а ние да псуваме всички. Несъмнено, несъмнено имал е невероятна хумористична дарба, за която не е знаел и не е имал условия да я развие (Ах, тия българитатари!) и с все дарбата като тъжен клоун да напусне прецакан този свят. Затова, Кърле, ето голямо благодаря и от мен. Бедният, и когато се гневи, а наистина на българите и на от себе българството, на което смърди, от сърце се гневи, мен сърцето ще ми се пръсне от смях. Майсторлък е да можеш най-голямата самосъздадена гневливост да й поддържаш темпото, а ние, читателите, от кикотене да преминаваме в смеене на глас. Затова, уважаеми читатели, най-сърдечно ви препоръчвам – тези смехории не ги четете нощем. Съседите ще ви потропат на стената или ще извикат Бърза помощ.

С такава мощ за размиване изобилства и третата статия – „Националният сепаритизъм: почвата, на която е развит и ще се развива занапред“. Още от първата страница: „Македония след въстанието е изгубена за българската народност (стр. 110). Но конкуренцията с България от страна на Сърбия в македонския въпрос от политическа и национална страна извика на политическата сцена и самите македонци. Македонците почнаха усилено да се интересуват от въпроса за тяхната народност (стр. 112). По тяхна инициатива за пръв път се образува в началото на 90-те години едно национално сепаратистко движение с цел да се отделят интересите на македонците от българските, с въвеждане на едно от македонските наречия до степен на литературен език (стр. 113, 114). И те „работеха под маската на българи, защото така си се викаше по-голям дял от населението, а и друго – по

този начин можеше да се получи поддръжката на българското правителство, на българския народ и българската екзархия (стр. 114). Сърбия се наложи в Македония, когато изгуби надежда да присъедини Босна и Херцеговина (стр. 120). Изкуствеността на създаване сръбски интереси в Македония беше ясна на всички (стр. 131).

Кой каза, че не са глупаци българите и че не ги бива сърбите? Мисирков? Блаже? Милчин, Любиша, Венко, Младен? Ето го невидимото кинетично ядро на македонизма, след което строшено камъче вече прозира и се вижда цялата мозайка на сръбоманството и удбашеството в Македония. „Всички македонци от сръбската пропаганда ще бъдат на страната на новото течение: органите на пропагандата ще симпатизират тайно, а неплатените сърби ще изповядват своята македонска народност явно“ (стр. 140).

Значи, ония, които явно на улицата псуват хората, са неплатени сръбски будали от органите на пропагандата, а ония, които са платени и преплатени, професорите, академиците, писателите, съдиите и полицаите, тайно, през държавния апарат, образованието, медиите, съда и полицията провеждат „ноото течение“.

Браво! Кланям ви се, македонисти! Няма какво. Вие не сте слуги на сатаната, на вас и сатаната е недостоен да ви е слуга. Какъв Оруел при тази съвършена диaboличност на практика?! Само Данте по въображение ви е равен в диaboличното.

Затова Македония е пъкълът на земята. Но, хайде, намерете още малко мазохистични сили и да прегледаме и четвъртата Мисиркова статия – „Съставлявала ли е, съставлява ли и може ли Македония да съставлява сама по себе си отделна етнографска и политическа единица?“

„Мнозина ще се запитат: за какъв национален сепаратизъм се говори? Не се ли мисли да се създава сега нова македонска народност? Но това нещо е изкуствено и като такава ще трае ден до пладне. Ами каква е тази македонска народност, когато ние, нашите татковци и дядовци и прадедовци са се наричали българи? (стр. 142). На забележката на нашите противници, че никога не е имало македонска славянска народност, може просто да им се отговори: каквото го е нямало по-напред, може да стори по-късно“ (стр. 143, 144)... Ама аргумент?! Хайде, недей пуква от смях. Българският народ е изгубил наготово цяла днешна Сърбия в полза на сърбите и се е примирил с мисълта за тази загуба. И не броейки я за такава, защо той не може да се примири и с мисълта за изгубването на Македония, когато това изгубване е също такава неминуема необходимост, каквато неизбежна необходимост бе

и загубата на Сърбия (стр. 146-147).

Много добър и точен исторически анализ на Кърки. Допреди осемдесетина години във всички книги и карти Западна Морава е Сръбска Морава, а Южна Морава е Българска Морава. За територията на днешната Република Косово и да не говорим. Остатъчното сръбско население в тези райони и днес бърка падежите. Или, както самите чисти сърби казват насмешливо за тях: сърби с говорен дефект. Днес тази територия е населена с преобладаващо албанско население. Албанците пък съвсем имат говорни недостатъци, когато говорят сръбски, а пък наш Кърле никак да не сложи пръст на челото като Добрица Чосич*:

Както споменахме, питаше се защо Сърбия печели във война, а губи в мир?

Страници и страници... Фирмилиан го кръщава, Мисирков пърди. Като да гледате емисии с историческа проблематика по македонските телевизии. Като да сте седнали с неплатен пропагандатор на „ноото течение“ някъде на някой рожден ден или на домашно гости... Може да се забележи на тези, които казват, че никога не е имало македонска народност: Нямало е, ама я има сега и ще бъде занаят (стр. 150).

Досега Мисирков се гневеше, врещеше и се доказваше като „върл пропагандатор“ на „ноото течение“, но от тук до края, последните десетина страници от последната статия, Мисирков вече почва да фалшифицира, най-безобразно да лъже и колкото може повече да съотнася нещата. Релативизацията е последната и най-важната Мисиркова стъпка в безочливостта на неговото едиповско безчестие. Както негово, така и на днешните македонисти.

И така стигнахме до „националното име, което е носено от нашите татковци, дядовци и най-близки прадядовци. Името българин, както се вижда, до половината на 19. век нямало за нашите прадядовци по-голямо значение от имената християнин, рая и гяурин“ (стр. 166). И сам си пада в капана. Той самият във всички статии, както видяхме, врещи срещу това наше „вековно нещастие“. Ако за комитета нищо не е значело „проклетото“ име българи, защо толкова истеризираше, че го ръководели само българи и в него (БМОРК, ВМОРО) не допускали да влязат и такива като него „сърбоманстващи и гръкоманстващи“? Защо се гневеше, че цял свят „въстанието“ на нашите предци го наричаше въстание на българите, ако самите

*Сръбски писател, академик, идеолог на съвременния сръбски национализъм – б. р.

въстанали не са знаели какви са?

Защото тогава толкова хвърлени пари, вложена човешка енергия и безбройни деяния върху нашите предци? Защо въобще Мисирков е написал (или са му ги написали) тези статии, препълнени с тайни и явни, неплатени и платени организираня и заговори против „неважното“ и „гнусно“ национално съзнание на нашите предци?

Ако е за горчив пелин, да престанем. Достатъчен ще е този по-лъх от шовинистичната брошурка на Мисирков „За македонските работи“.

ГУБЕЩОТО САМОХВАЛСТВО

С анализа на Мисирковите „За македонските работи“ отвъртях чепа на най-концентрираната шовинистична смрад, с която ни залива македонизмът, но далеч сме от мисълта да приключим само с това Мисирково книжле. Подготвяйки се с години за писането на моите романи, изчетох цяла библиотека историографски книги за периода на Втората световна война, а от тях някои автори и трудове наистина заслужават нашето общо внимание. Забавлението и този път няма да ви липсва. Гарантирам ви го.

За разлика от Първата световна война, когато Македония е една от териториите, обхванати от световните фронтове, общоприето е схващането и свидетелстването на народа и историографията, че македонският регион е заобиколен от непоносимите жестокости на Втората световна война. В Македония за времето на най-големия военен сблъсък, който преживява човечеството, няма крупни военни операции и по-скоро никакви до 1943 година, когато след Сталинградската битка се променя ходът на Втората световна война. Но това избегнато непотребно голямо военно кръвопролитие е разочарование и неуспех за творците и актьорите на тогавашните войнстващи концепции за воюване на всяка цена.

В мемоарите в четири тома и в книгата „Борба за Балканите“ (Загреб, 1980 г.) на Светозар Вукманович-Темпо това разочарование и неприкрит бяс срещу македонските комунисти се чете на всяка страница. Неведнъж отбелязва, че военните отряди, с които македонската КПЮ участва във войната, са разочароващо незначителни. Петнайсетина години по-късно неговата съборкиня Вера Ацева в книгата „Писмо до Темпо“ (Скопие, 1995 г.) се опитва немощно да му отговори и само още повече се дозамотава в невъзможността да му каже защо мнозинството от народните маси с радост приемат новото присъеди-

няване към България и масово не се отзовават на призивите от страна на комунистите за повсеместен народен отпор. И онези най-редките, отзовалите се, са военни резервисти или досегашни полицаи в кралска Югославия, у които вече е насадена омразата и от споменаването на българското име. Видимо партизанско засилване се забелязва във втората половина на 1943 г., когато антихитлеристката коалиция извършва коренен обрат на военния терен в Европа. Възможността за бърза кариера в новите условия довежда до уголемяване на партизанските единици на НОВ (Народно-ослободителна войска – б. пр.) в Македония. И тук започва веселото...

Така например, Михайло Апостолски („Освободителната война в Македония“, т. 1, Скопие, 1974 г., стр. 215) пише за 24 ударни бригади, а в реферата от симпозиума „Развоят и характеристиките на народно-освободителната война в Македония“, Скопие, 9-10 декември, стр. 88, посочва 23 ударни бригади. Владо Ивановски ги намалява с още една бригада („От Дебарца до Рогашка Слатина“, Скопие, 1964 г., стр. 20). И Петър Пепелоговски намалява с още една и съобщава за 21 ударни бригади („Приноси към военната история на македонския народ“, Скопие, 1988 г., стр. 485).

За числения състав на бригадите или бройката на техните единици не пишат много. Особено за периода преди 1944 г. Това им е най-умното.

Все пак Лидия Симовска-Полавска споменава за словенската чета от Първа македонско-косовска бригада, че наброява около 30-40 души („Словенците в НОВ в Македония“, Скопие, 1987 г., стр. 16).

За първия македонски батальон „Мирче Ацев“, създаден в август 1943 г., Владо Ивановски съобщава („Освободителната война в Западна Македония, 1941-1944“, Скопие, 1987 г., стр. 147), че батальонът по време на формирането имал 110 борци, а във втората книга („От Дебарца до Рогашка Слатина“, стр. 20) – че при формирането наброявал 200 борци.

Необяснимото разногласие е налице и при Кичевския батальон, формиран на 23 ноември 1943 г. Според Гоце Митевски и др. („Първа македонска пролетарска бригада“, Скопие, 1991 г., стр. 30) наброявал 100 борци, а според Миле Михайлов („Военнотиловите органи в народноосвободителната война на Македония 1941-1944“, Скопие, 1992 г., стр. 102) батальонът имал 500 борци.

Вторият кичевски батальон има около 70 борци, Костурският – 73, младежкият – 150, Кичевско-Дебърският – 80, (Пак Гоце Митевски и др. „Първа македонска...“, стр. 30-74). Батальонът „Страшо Пин-

джур“ от три части имал 220 борци, „Стив Наумов“ имал 160, косовският батальон „Рамиз Садику“ – 150 (Владо Ивановски, „От Дебарца до...“, стр. 20-23). Вторият косовски батальон „Боро Вукмирович“ бил със 130 борци (М. Михайлов, „Военнотиловите органи...“, стр. 102). Българският партизански батальон „Христо Ботев“, създаден в Македония, наброявал 62 борци, (Боро Митровски, „Българската армия в Македония 1941-1945“, стр. 112), батальонът „Васил Левски“ – 120 (Дане Цеков, „Трета македонска бригада и косовският отряд до средата на май 1944 г.“, Куманово, 1969 г., стр. 50). В същото време същият този Дане Цеков твърди, че съставът на един български батальон бил (!) 700 човека (стр. 23-27). За подробности, бройка на роти, взводове и техните видове – да не говорим.

Бригадите на НОВ от края на август 1944 г. се групират в 7 дивизии. Числеността на дивизиите е следната: Четиридесет и първа дивизия с около 1300 борци и подофицери, Четиридесет и втора – също до 1300 партизани, Четиридесет и осма – 3328, Четиридесет и девета – 1500, Петдесета дивизия – около 2450, а в ноември 1944 г. достига до 3523 бойци; Петдесет и първа – 2476, Кумановската дивизия – 5800 борци (Владо Ивановски, „Освободителната война...“, стр. 276). Ако тези бройки са точни и не са надуты, общият брой на македонската народноосвободителна армия не е по-голям от 18 000 до 19 000 войници. А това е много по-малко от посочената от Михайло Апостолски бройка от 66 000 бойци през зимата на 1944-1945 г. („Освободителната война в Македония“, Скопие, 1974 г., стр. 217). Към тази бройка нека се добави и бригадата „Гоце Делчев“ от нашенци, изселени в България, с 4600 бойци. Пак сме много далеч в хиперболизирането.

Поради партизанския си характер македонските бойни единици имат постоянни проблеми с въоръжение, муниции и дрехи. В началото на септември 1944 г. Четвърта ударна бригада има в състава си 300 въоръжени и 400 невъоръжени бойци (Раде Гогов-Църноречки, „Младост плачовичка. Четвърта македонска народноосвободителна бригада“, Белград, 1971 г., стр. 129). „Облеклото ни бе вехто и разнообразно, едни носеха английски, други български униформи, трети селски или градски дрехи“. (Раде Църноречки... стр. 160).

Същото е положението и в Дванайсета бригада в деня на формирането ѝ, 18 септември 1944 г. 500-те партизани разполагат само с 60 пушки, 5 автомата и няколко пистолета. (Методия Котевски, „Скопската бригада. Дванайсета македонска народноосвободителна бригада“, Белград, 1969 г., стр. 18). Дори най-старата бригада – Първа, дълго време мъка се мъчи с недостига на оръжие. На 13 октомври от

794 бойци 146 са без оръжие. Тяхното въоръжение е: 561 пушки, 48 автомата, 34 леки шмайзера и една противотанкова пушка (Гоце Митевски и др. „Първа македонска...“, стр. 132).

Лидия Симовска описва въоръжението и облеклото на словенската чета от Първа македонско-косовска бригада: „Оръжието им бе главно ловджийско, германско и италианско или пък българско. Имаше само няколко старояугославски пушки и съюзнически автомата, каквито имаха британските командоси. Някои носеха италиански мундири, други германски, пък и съюзнически, а сега и български (Лидия Симовска-Полавска, „Словенците...“, стр. 16-24). Най-остро се усеща недостигът на тежко въоръжение. Заради това се налага артилерийските бригади да действат като пехотни единици (Гоце Митевски и др., „Кочани и Кочанско в НОВ, 1941-1945 г. Текст от рефератите на научната конференция в Кочани“, 1985 г., стр. 390).

В навечерието на Втората световна война България, лавирайки, заиграва между Берлин и Москва и самооплитайки се в пресложната роля, в обществената обърканост, както навсякъде и всякога, дебело го плаща народът.

Какво общо имат македонските партизани с това? Имат бинго! Намират се на страната на победителите! Какво от това, че партизани-те на НОВ на Македония са слабо подготвени военно, (мало)бройни и слабо въоръжени?! Всичко това е покрито от исторически получената печалба.

Поддържайки институционално и подразбирайки латентната войнственост като нормално положение в Титова Югославия ние, следвоенните македонски поколения, растяхме и бяхме комплекси-рани, че в Македония по време на Втората световна война е нямало големи кървави офанзивни, както в другите югославски републики.

Няма да ви цитирам страници, трябва сега, ако имате време за това, от дистанция да прочетете „Борба за Балканите“ на Темпо и как той ругае македонските партизани за тяхната неспособност за масово въстание и петнайсетина години по-късно издадената „Писмо до Темпо“ на Вера Ацева с привидни противопоставяния, които само до-потвърждават Темповите гледища. Отпорът на НОВ в Македония за малко и да го няма, докато Съветската армия не побеждава в повратната Сталинградска битка през зимата на 1942-1943 г. Хората полека се обръщат към печелившата позиция, към македонизма и тук няма нищо необичайно и чудно в човешкото отношение. На исторически ход са македонските комунисти, спечелилите историческото бинго, и от тях зависи дали национално-мъдро и стратегически-далновидно

ще вложат печалбата.

Това е доказателство, че и на нас военната и всеобщата сполучка понякога ни се е усмихвала, и неточно е това наше повърхностно митотворческо самосъжаление, че винаги само на нас историческият шанс ни обръща гръб. Въпросът, който виси и имаме ли доблест да му отговорим, е дали историческата победа е добре използвана, или дали спечеленото с късмет може евтино да се похарчи? Тези, които победиха, те – ето, загубиха. От най-лошото. От времето.

Но, хайде да ви дам още една предписана доза интересни факти, преди да сложим точката.

Дипломатията на отечественофронтowska България тръгва по трънливия път на включване към антихитлеристката коалиция. На 12 септември 1944 г. новият български премиер Кимон Георгиев изпраща телеграма на Йосип Броз Тито. „Правителството на нова България счита за свой приятелски дълг да поздрави бореца на нова Югославия, маршал Тито, с желанието за едно трайно братско сътрудничество между двете славянски държави както за изгонване на нашия общ неприятел, така и за изграждане на нови отношения в тази част на Балканите“. Тито отговаря на Кимон Георгиев с телеграма на 17 септември 1944 г.: „Ние с радост приемаме сътрудничеството с българския народ в обща борба за прогонване на германските окупатори от Балканите“.

Тази инициатива за югославско-българско сътрудничество е под патронажа на Сталин и той в разговор с Кардел (Едвард, югославски политик от словенски произход – б. р.) му подчертава, „че това е редовна армия (българската – б. пр.), добра войска с офицерски кадри“, а югославската войска определя „като нередовна, няма такива способности и нейната численост е преувеличена“ (Владимир Дедиер, „Й.Б. Тито, Приноси за биография“, Скопие, 1977 г., стр. 521).

Без да съм с претенции за изчерпване на тази проблематика, но за моето любопитство е предостатъчно, не ми трябват още много примери, за да допотвърдя съмнението си, че македонското историографско гледище предварително (Пак Мисирков?) е задраскано като траектория и тази линия само я разширяват и задълбочават както знаят и умеят авторите в съвременната македонска историческа наука.

Досега не ви цитирах българска книга по тази историческа проблематика, но сега правя изключение. Повече привлечен от името и презимето – Георги Даскалов, внук или роднина на кавадарския войвода Гьорги Даскалов, от неговата случайно купена на „Славейков“ книга за 1 лев – „Българо-югославските политически отношения“,

(София, 1989 г.) научих повече от всичките македонски историографски книги. Да, отлична студия от нашия земляк. Да ви спомена само как е била комплектована българската Четвърта армия, която действа в Брегалнишко-Струмишката операция от 15 октомври до 14 ноември 1944 г. Командир им е генерал-майор Боян Урумов (И това презиме да не ви е нещо близко?) и в нейния състав влизат: Пета пехотна дивизия (5-и, 18-и, 33-и, 4-и армейски резервен полк и 1-ви артилерийски полк), включена е и Седма пехотна дивизия (14-и, 22-ри, 39-и пехотен полк и 7-и артилерийски полк), както и Втора конна бригада, съставена от 3-и и 6-и конен полк.

За да се прекъсне по някакъв начин изтеглянето на германската армия „Е“ от Гърция към Германия на 15 октомври 1944 г. Четвърта българска армия, която действа от две направления – от Делчево, Кочани към Щип за Велес и от Струмица и Радовиш към Щип, разполага с 11 пехотни роти, една тежкокартечна рота, 9 артилерийски взвода, две инженерни роти с 42 000 войници и 7152 коня. Германските единици им се противопоставят с 22-ра пехотна дивизия (16-и и 65-и пехотен полк) и 122-ри багальон. Или на предната бойна линия имат 5 батальона със 78 планински топа и минохвъргачки, 12 танка и 18 гаубици. И т.н., и т.н. Жертвите на Четвърта българска армия за тези едномесечни действия са 1884 убити и тежко ранени...

За да не празнуват тези градове в източния дял на Македония деня на своето освобождение с влизането на Четвърта българска армия, всички тези райони имат до 70-те години на миналия век един ден на своето освобождение, пък след това нашите академици-стратегисти им посочиха нови дати на освобождаването, преместени с няколко дни.

За тази отнапред приета стратегия – че Македония сама и без никаква външна помощ е освободена, сме задължени на Михайло Апостолски и от неговите трудове, които и досега цитирахме, се вдъхват и ръководят и от неговите текстове цитират и преписват македонските историци, които работят по тази проблематика, като Петър Пепелюговски, Лазар Мойсов или Мариан Димитриевски.

А „македонското гледище“ на текстовете по генерала и академик Михайло Апостолски е в най-малка степен трудно удържимо и защитимо. По време на изтеглянето на германската армия напливът на бойци в македонските партизански отряди се увеличил и въобще целият македонски народ се вдигнал на въстание (Апостолски, „Освободителната война...“, стр. 93). В навечерието на Струмишко-Брегалнишката операция от увеличения брой партизани се формира Брегалнишко-Струмишкият корпус, никъде не се споменава броят на

бойците, а след това, заради малобройността на войските на НОВ и ПОМ и поради цялостното бездействие на българските войски, германците успели да затворят долините на Крива река, Брегалница и Струмешница (стр. 94). Тогава къде е отишъл новосформираният Брегалнишко-Струмишки корпус? Две крайно противопоставящи се гледища на две историографии за съвместно участие в едни и същи военни операции.

Книгата на Лазар Мойсов „БРП (к) и македонският национален въпрос“, (Скопие, 1978 г.) е също така слаба като историографска реализация и тя повече документира времето на апогея на македонизма, за който днес плачат нашите македонисти, отколкото може съответстващо от нея да се използва. В проблематиката, която разглежда, Мойсов се опитва да даде отпор на „българските историографи“ на всяко поле, а и на тяхното отношение към военното им участие в тези освободителни операции.

Можете и да не ми вярвате, но когато се четат книгите на македонските историографи, пълни с омаловажаване и омраза към българските войски, логично е да питате дали тези войски в края на войната са действали заедно, или са неприятелски армии.

Същото е четивото и когато се описва проведената Страцинско-Кумановска военноосвободителна операция от 8 октомври до 19 ноември 1944 г. От българска страна съюзническа войска е Първа българска армия с командир генерал-майор Владимир Стойчев и 73 969 войници и дадени 8937 жертви в тази тежка военна операция. И този път няма да говоря за противоположните историографски гледища от страна на двете историографии. Заслужава само да се отделят няколко реда за различното виждане за освобождаването на Скопие.

За широко разпространената приказка и майсторското умение за разказване на анимационни филми на генерал Апостолски за освобождението на Скопие (стр. 176) няма нужда от особени данни.

Още през септември е разоръжена и изтеглена българската царска войска, от града скоро са изтеглени и германските войски и всеки по-възрастен жител на Скопие и днес ще ви каже, че в деня на неговото освобождаване в самия град е нямало военни сблъсъци. Никакви лъжи за битки първи ден, втори ден, трети ден, за лявата страна на Вардар, дясната страна, сграда по сграда... Скопие е по-встрани от тези военно-освободителни действия и ако до града достига някой изстрел, това са отделни пукотевизици по изостаналите германски сили, които се изтеглят.

Същото преувеличаване използва и Мойсов в главата „За бит-

ката за Скопие“ в неговата вече посочена книга. За освобождаването не е изстрелян нито един куршум от ръцете на българските войници, според това, че нито един български войник не е видял как изглежда битката за Скопие (стр. 253-257). Според Апостолски и Мойсов най-тежките битки с германските войски завършват между 13 и 14 ноември. Но според войнишки рапорти и свидетелства на влезли български войници като авангард на Пети пехотен полк от Първа българска армия (според споменатия Даскалов, стр. 288) в Скопие на 13 ноември нямало германски военни части и още същия ден по улиците на града се провел весел военен парад.

Достатъчно е. Старите жители на Скопие очевидно не ги лъжат спомените!

Победителят получава всичко и пише историята. Военното щастие е на страната на войниците на НОВ и ПОМ и всичко дотук е разбираемо! Всемогъщото победно бинго скрива недъгавостите на новите победоносни сили, изхвърлени на историческата сцена, и от техните държавнически ходове зависи как ще вградят победата в създаваната и управлявана от тях нова държава и власт.

СЛУЧАЙНИ ПОБЕДИТЕЛИ ИЛИ СЪЗНАТЕЛНО ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИ ГУБЕЩИ

Учредителното АСНОМ* в август 1944 г., или Вторият Илинден, вече е проведено и Република Македония е федерална единица в новата социалистическа Югославия. Оставяме настрана победния патос и клетвите за вяност: можела ли е тогава одържатворената Македония да съществува сама като държава и кадърна ли е била да оформя политическото и културното пространство на населението на тази територия?

С приетите решения самото АСНОМ показва, че тогава за по-дълъг срок се е тръгнало по погрешно, губещо направление. След Охридския и Пържинския договор отдавна вече е изгубено следвоенното победно бинго и човек не може да не се запита „шчо напраифме“ и къде отстъпихме, щом стигнахме до сегашното губещо дередже?

Десетилетия и десетилетия изговаряхме идеологически мантри как за първи път вечно поробеният македонски народ създава македонска държава, а на държавата тогава „занапред“ ѝ се вменяват не-

*Антифашистко събрание за национално освобождение на Македония – б. р.

преодолими „фабрични дефекти“ за нашето най-накрая и окончателно индиректно посърбчване под плаща на югославянството, за разлика от директното кърваво посърбчване, което се извършваше над славянското население в кралска Югославия. Изминалите македонистки десетилетия само изкривиха пътеката ни на погубването, а термините Македония, македонски, македонци от нашата нова идентичност стигнаха като тема за спорове до Организацията на обединените нации...

Блаже Конески, най-големият следвоенен деец на „македонците“ работи в Република Македония, неслучайно многократно заявява: Голямо име вземем, трудно ще ни позволят това. Значи, знае какво е направил, с какво се захванал и на какво ни е подложил.

А е наясно и за последствията, непреодолимите последствия от самостоятелността на Македония, които оттук насетне ще носим на гръб като воденичен камък.

С фарисейска лукавщина обясняваха и все още (но с увиснали носове) обясняват пред учениците, студентите и целокупната общественост, че наистина са създали наша специална идентичност с всичките съпътстващи особености, но затова тъкмо на АСНОМ умишлено „пропуснали“ да се преименуваме през единственото победно поле - славомакедонци.

Знаейки, че управляващата власт в Македония е антибългарски настроена и не искайки да ни засегнат, ако ни назоват като македонски българи, и днес цялата световна политическа и интелектуална общественост, ако иска да направи разлика между нас, най-голямата етническа общност в държавата, и останалите македонски граждани, ни именува като славомакедонци. Какво срамно и лошо носи със себе си това име? Нима е по-лошо от сегашното описателно име на нашата държава - Бивша югославска република Македония? Тъкмо тогава от АСНОМ е пропуснато да тръгнем като Република Славомакедония, равноправна федерална република в тогавашна Югославия. Само и само по този начин нашата нова държава и нова идентичност е без непреодолими „фабричен дефект“, а държавата – втемелена върху здрава нерушима основа през един диалектичен оборот, успешно отсича и нишките от миналото към всички околни държави и креативно се освобождава за спокойното бъдеще пред нея. Без оглед на това, което ще се случва с Югославия. Очевидно АСНОМската самостоятелност за новите власти не е крайна държавнотворна цел и възвишен идеал, а само временен етап на македонисткото сепаратистко изсулване от българщината до напълно негово смиряване в сръбщината.

Това е нашият исторически пропуснат шанс чрез новата идентич-

ност за еднаква отдалеченост от българите, сърбите и гърците! Макар че в тези следвоенни моменти е еретично и да се помисли какво би станало и накъде би тръгнала Македония, ако се разпадне Югославия, без така – отвътре извършената нейна обществена мелиорация, АСНОМска Македония и в рамките на Югославия бе македонистки жабарник за балканска идеологическа малария. Тя още от АСНОМ тръгва по погрешен път на самоунищожаване.

С нищо не помогнаха следвоенните четиридесетлетни победни еуфории: народът усещаше подсъзнателно своята безпочвеност на своето като черджето под нозете си, което му издърпваха от година на година и затова органично силно, неудържимо и въпреки всеконтрола на УДБА, тръгнахме през 90-те години на миналия век към близалките с начупени вътре стъкла на Любчо Георгиевски, защото се усещаше, че е дванайсет без пет за избягване на опустошението, за което някой като да ни беше предопределил.

Сега, след двайсет и пет-шест годишното губещо опитване с Бранко, Киро и Хорхе, народът попарено бяга от Груевски, защото вижда, че е дванайсет и пет...

Вместо самопрофилирана отвътре върху здрав, неразрушим темел, имаме хлъзгава самоизмама чрез Втория Илинден с нарочно оставения в АСНОМ Мисирков „фабричен дефект“, който идващите десетилетия само уголемяваха, докато напълно не бе унищожена след военния сблъсък от 2001 г. Кратката война, в която македонските военни и полицейски сили загубиха от албанските паравоенни формации, завърши с подписването на т. нар. Охридски рамков договор и Второилинденската, македонистката, удбашката Македония отиде в историята. Нашите проблеми се донасъбраха...

Нямайки сега голям спонсор като югославянството, под който се криеше и съществувахе „фабричният дефект“ в духовната македонистка клоака, закъсняло принудително и болно унизително след поражението, вместо далновидно реформаторски преди него, във все по-голямата от ден на ден приклещеност, в която навлизаме, поставени сме пред свършения факт на постфактум реформи. За доведената до ръба на съществуването си Македония сега нейните създатели говорят за деДПМНЕизация на Македония (за което са прави), но трябва да са съвсем наясно, че този процес на нормализация като деДПМНЕизация означава деАСНОМизация и демисирковизация.

Тя и такавата, АСНОМската Македония, се санкционира от Охридския рамков договор и ако с него всички етнически общности се стабилизираха, най-голямата етническа единица все още потъва от

АСНОМския „фабричен дефект“. Само помирително е казано и се казва, че никой, преди да се разпадне Югославия, вече не се съмняваше и не отричаше, че съществува македонска нация и македонска идентичност, но със самото пропадане на Югославия този проблем зейна от само себе си. Този лошо назван процес на новата идентичност чрез „фабричния дефект“, който се прикриваше, се появи като нерешим конституционно-държавен проблем. Босна е по-друг случай, но и с там с югославски скроеното бошначество стигнаха до невиджани проблеми.

Времето никой не го връща назад, най-малко македонистките донкихотовци, и за изход от историята и идеологическата наша закованост избраните елити без анестезия и без голям шум трябва сами да поработят върху проблема. Онова, което тръгна антиропейски с АСНОМ, днес, 7 десетилетия по-късно, ни излезе през носа с Охридския рамков договор.

Опозиционните призови за деДПМНЕизация, която е необходима, означават деАСНОМизация и демакедонизация с краен резултат деболшевиизация като ВМРОвизация, първоилинденизация или гражданска македонизация като антимакедонистизация, истинският калем върху истинска основа, ако изобщо за това имат сили и кураж македонистите. Да не бъдат пак изненадани, та след СДСМ да плачат като Грueвски...

Но да се върнем още малко на АСНОМските отношения. Опустошенията, които причинява новата АСНОМска власт, са катастрофални. През първата нощ на свободата убиват без присъда над 300 човека. Най-много сред тях са умните и читавите, редките образовани наши хора. В една нощ – обезглавяване на собствената нация от самите освободители. Хайде, няма да ви напиша освободители в кавички. Навсякъде и винаги всяко убийство от държавата без съд е престъпление, а убитият без съд е жертва. Тази „практика“ на работа, за жалост, в Югославия не бе съвсем непозната...

Македонските комунисти от БКП се организират в юли 1941 г. в лозята на Водно в Скопския партизански отряд. И това, което нещо там антифашистки преди 11 октомври леко е помръднало чрез Шарло Шаторов, Боян Българанов, под патронажа на Георги Димитров и БКП, и с местните, скопските комунисти Бане Андреев, Перо Ивановски, Кямуран Тахир... и до ден-дневен дошлите сърбокомунисти не го признават. Къде е техният интернационализъм? Класически шовинисти с лява иконография, които техните уж идеологически съмишленици, съседи и земляци, членуващи в БКП, наричат сърбокомуни-

сти. Нима за интернационализъм пяха само от БКП наивните Венко Марковски и Кочо Рацин, докато техните съдружари не им дойдоха до главата? Кого лъжем и защо ни трябва да фалшифицираме и за Вапцаров от БКП, убит от българските фашисти? Ами че той три дни нямаше да опази главата върху раменете си от темповците, страхилгиговците и видеосмиловците като Кузман Йосифовски, когото изтеглят във втората половина на 1943 г. от Бистра и го пращат сред скопските нелегални няколко месеца преди завършването на войната.

Първият Илинден е народно непокорство, Вторият Илинден е удбашки фарс, който след 2001 г. се обърна в наша национална трагедия. И освен в Словения нашата кървава драма на комунистическите освободители се разиграва в различни варианти и по различен начин и в останалите югославски републики. Маниакално заслепени, дразнехме словенците и не признавахме, че и във войната, и след освобождението бяха далече, вселенски далече с работата си в общонародния Освободителен фронт и само на тях при отделянето от югославската федерация и при самостоятелното съществуване не им се появили проблеми с идеологически, национално и междунационално непомирните граждани.

Оставайки вещи укриватели и верни извършители на проекциите на „Начертание“-то, македонските комунистически победители в повратната 1944 г. изпускат историческата възможност за народно (думата „гражданско“ тогава е с негативно значение) помирение и обединение, македонистка македонска платформа на държавнотворността, пък и с победното бинго в ръцете, победно опиянено до безумие се втурват към неизбежното поражение от времето...

С незатворените от всички страни македонски граници в следвоенна Европа и със „студена македонистка“ война с всички съседни държави и до днес непрестанала, а във вътрешен план с форсиране на страх от постоянните произвеждания на вътрешни грешници и неприятелства, управляващият македонски комунистически елит обръща федерална Македония в смрадлива клоака на югославянството, което колкото напредва, само повече комплексира македонските граждани, които, освен че малко са изгинали за югославянството, още по-малко допринасят за развитието на федералната югославска държава. Изходът за воайорите на своя живот и съдба, разбира се, бе безкрайната македонска сервилност, с която с нас се майтапеха останалите народи и републики.

Лукавщината и безскрупулността от политиката на перманентни чистки върху гърба си още в хода на войната усещат македонските

комунисти, дошли от БКП. Колкото страдат във военните сблъсъци, толкова се третираат като жертви и директно се убиват от своите уж събрата интернационалисти – комунисти, дошли от ЮКП.

Македонските комунисти, идващи от ЮКП, са съвсем наясно за своята малобройност, интелектуална малоценност и липса на авторитет сред народа. Самото споменаване на името Югославия предизвиква сред народните маси отвращение, та до 1943 г. слабото комунистическо движение в Македония дори избягва употребата на това название. „Колкото повече размишлявам, все повече се убеждавам, че ти, Темпо, още по време на войната изобщо не си бил наивен. Знаел си какво точно искаш, а наивни и големи идеалисти сме бил ние, т. е. някои от македонските ръководители“. (Вера Ацева, „Писмо до Темпо“, стр- 16-17).

От тази незавидна каша към държавността пак ги измъкват македонските комунисти, дошли в комунистическото движение от БКП. Ако има нещо образовано и авторитетно в крехкото македонско комунистическо движение, това са кадрите на „орлицата“ и тяхната компетентност и ангажираност стоят зад организацията на Втория Илинден. АСНОМ започва с химнично изпълнение на „Изгрей, зора на свободата“. И като благодарност за исторически свършената работа с извършения преврат на скопското Кале от македонските сърбокомунисти срещу македонските комунисти, дошли от БКП, на кървавата Коледа в януари 1945 г. се отсича и онази малка, но здрава нишка на интернационализъм и хуманно и класово помирение на населението. Всички АСНОМци, един по един, Ченто, Брашнаров, Венко Марковски, Полежина, Соколов, Пирузе... физически ги ликвидират или завършват с големи затворнически присъди на Голи оток, в Идризово...

За информацията, която си спомням, нямам исторически извор, на който да се позова, защото нашата историческа наука никога не ще поотделно да изброи и покаже падналите жертви от страната на техните убийци, но по думите на наш македонски историк, който ми се кълнеше в честност, за над 3 години – от април 1941-а до септември 1944-а, от ръката на български войници и полицаи в Македония са убити общо 148 наши граждани – партизани и цивилни, а нашите хора като отпор в същото време са убили 152-ма български войници. Приблизително – еднакъв брой жертви от двете страни. Сравнено с други тогавашни военни огнища – незначително. Жалко за всяка всяка човешка жертва, всяка проляна сълза, но какъв неуспех за инструкторите на КПЮ Шильо и Темпо, пристигнали да предизвикат въоръжен конфликт в присъединения към българската държава македонски дял.

Вече ви казах – препрочетете Темпо и Ацева...

Тази тяхна концепция – да се предизвика военен конфликт, успява повече в междунационалния раздор на славянското и албанското население в западния регион на Македония, но имаме нова нелогичност: многобройни дебърски, гостиварски и тетовски семейства бягат от терора на балистките банди в Охрид, Битоля и Скопие, тогава под българско управление. Бягат от едни фашисти при други фашисти? А българските фашисти им осигуряват подслон, евтини парцели за къщи, които днес да речем Дебър махала я правят най-градския скопски квартал.

Слепите Темпови поддръжници – лазовците, страхилгиговците, димчебилянците, димчетреневците без никакви присъди само на първата Коледа на свободата на Кале, в Стенковец, Щип, Прилеп, Ресен, Велес... застрелват 300 цивилни!

След шовинисткия ляв коледен преврат във федерална Македония продължава да дими до днес неизгасналата гражданска война от 1941-1945 г. и синовете на пушкарите и гълъбарите, на убийците и изнасилвачите на своите другарки партизанки сега с титли на академици, университетски професори и режисьори продължават с ортодоксалния сталинизъм и драконовски, с всички полицейски средства и методи, защитават своето сляпо послушничество с ляв произход.

Мъчат се. Много се мъчат. Ако признаят фактите, сечат идеологията на левия авторитаризъм, върху която седят и която им носеше победителски облаги, а историческата шашма на техните родители с кървави ръце, предрешени като интернационалисти и освободители, лъсва. Едиповската самоомираза е сценарий на абсурдната наша комедия на губещите. Хиляда път повторена лъжа - става македонизъм.

В Македония все нещо може да се разпада, както се разпада, все нещо да се носи из въздуха, както се носи, и всички да гледат и да мълчат, както мълчат, но достатъчно е някой само да спомене „б“, и още не си се недоизрекъл за историческо помиряване с България, изведнъж заспалят удбашки минотавър се разбужда и мълниеносно те поглъща...

Питали американския президент коя е най-богатата държава в света и той, без да се замисли, отговорил: Югославия! Ако в Америка се крадеше толкова, отдавна да сме изчезнали...

Детството и младостта ни минаха в слушане на такива гадно надменни разговори и вицове, които сами за себе си създаваха и разказваха недосегаемите удбашки: партийци, директори и честни интелектуалци в Титова Югославия. И в мига, когато се разпадна държавната прехваленост, която едва издържа 45-46 години, и до днес не им е

станало ясно за нейното загиване отвътре. Или пък, че гнилотата са били те, а и всички ние...

Ето, 25-26 години живеем в нова държава, независима Македония. За новата държава е допустимо поне критично настроен да се изказваш насмешливо, но за бившата държава Югославия все пак не е за препоръчване и сега да говориш лошо. Бившеюгославските пространства бяха котило на нарцисоидни разрушители. Самите недосегаеми, които я разрушиха, сега най-много плачат за нея...

Всяка вечер вече от години гледаме тв дебати за спасението на Македония и без изключение по-умни и по-убедителни са представителите на албанците. За депутатите в македонския парламент и да не говорим. Най-калпавото, което имат македонците, там е изтъпачено. Не знае ли УДБА как да избира, или за други и да помислим не смеем? Градовете, кварталите, селата или махалите, в които живеят македонците, пропадат в депресивна сивота и в явна мизерия, а в местата, където живеят албанци, районът се къпе и свети в богатство от магазини, супермаркети, камиони и всякаква механизация... Това ли са изостаналите албанци, за които преди години всякакви най-гадни вицове се разказваха и ги повтаряхме? Те са се поддържали, ние не се държим. Бре, мама му стара. Ако ние не се държим, никой на земята! Ако ние със свещена покорност не поддържахме Любчо, Бранко или Никола, никой на света. А те само дето още не са ни качили по дърветата, за да ни покажат нагледно, че наистина произхождаме от маймуните...

И... „шчо напраифме и шчо требит да напраиме за однепред“? И занаяпред, и за нанаязад, и на Мисирков, и на наследниците мисири, мисирковци победното македонистко бинго очевидно вече не им е в ръцете. Дойдоха като аслани, тръгват си посрани. Това „напраифте“. Сами проиграхме победното бинго.

Или винаги „злият демон“ българите и за в бъдеще ни са виновни?

ПРЕМЕРВАНЕ С ОЧИ

От всеобщото национално зреене, което се проявява чрез нашите предходни поколения и се нарича Сан Стефано, днес ние сме само македонистки горчиви плодове от болната гранка на българското етническо стъбло...

Няма на друго място по-силна драма за катарзисно самопреживяване в самостоятелна Македония от катагодишното честване на

Трети март в скопския хотел „Александър палас“, организирано от българското посолство. От нищо, а отвсякъде всеки, присъстващ на тържеството, го напипва и само по себе си го потрича вътрешното нестрошимо ядро като наше вътрешно слънце, от очите си едни на други, докато излъчваме приятелство или омраза, ако вече изобщо за себе си и за някой все още нещо значим. Търсим се и се редим в полутъмнина пред хотелския вход. Сигурно така изглеждат и се държат изгонените от рая, докато дяволът, дете не ни е довършил, се върти около нас. Това тържество е тъкмо това – годишна официална среща с палача. Тържествена процесия на палачите и жертвите, изхвърлени губещо от историята в хладна хотелска зала, която ще топят с общия си дъх, дете дави гърлата им и ги препотява, смесвайки се с изпаренията от вкусните деликатеси на препълнените маси... Може би телата на общите предци са изпружени по безкрайните маси, за да бодваме с клечки като нафора и да се чукаме с чашите, пълни с течна червенина.

Може би подобни тържества на останалите македонски етнически общности са протоколно огладени и с по-голям шик. Всеки ден задраскват и провеждат „мерки и активности“ и веднъж годишно празнично правят рекапитулация колко са откъснали от живата тъкан на македонските българи. А своите македонистки специалитети и те трябва да ги поставят върху българската хилядолетна държавотворна софра: писменост, църква и политическо организиране, това безкрайно ги дразни и разгневява и ги настървява за конспиративна дейност. Първо срещу себе си, а най-много против истината.

Заради тези три толкова силни и живи кристализиращи ядра (Чеслав Милош) на македонските българи върху безформеното селяшко общество на македонската територия, които липсват през вековете на останалите македонски етнически общности, антибългаризмът е тяхна денонощна обсебеност. Могат на целия народ най-жестоко да му насаждат македонизъм, при най-големи лъжи и закани го денационализират, но триногата българска идентификационна софра за всяко сервиране непоклатимо си оцелява.

Единият крак от непоклатимата софра е българската и всеславянската писменост още от Борисовата и Симеоновата държава, вторият е църковната организираност през вековете чрез Охридската архиепископия, на тези две нозе крачи българският дух през вековете, за да се възобнови в края на 19. век повторно народният държавотворен копнеж да се възстанови и третият крак от българската народна софра като политически оформена идея за независима Македония чрез БМОРК, ВМОРО, ВМО.

Съвсем наясно за този недостижим идентитетски държавнотворен багаж на македонските българи, покрай резултатите от зулумите на турското владичество, македонизмът като жесток антибългаризъм за повече от век и половина, макар че разсипа македонските българи чрез фалшифицирането на тези кристализиращи ядра от цяла редица третокласни персони – Пулески, Мисирков, Конески и останалите македонисти, се стигна до трагикомичната безизходност за нови три идентификационни стълба в македонската почва. Скритата антибългарска сепаратистка линия изкара на видно поле като официална държавна идеология осъществяването на грандиозния държавен погром „Скопие 2014“. Мина малко време и вече видяха ефекта от собственото си антиевропейство чрез автогола си, заради което сме поставени пред стената от ЕС и НАТО за промяна името на нашата държава.

В утробата на залата като в майчина утроба садизмът на македонистките едиповци от близкото минало погасва и никакъв външен гост и гостенско око не е способно съотносително да види, сравни и разчете нито нашия мазохизъм, нито македонисткия садизъм от емоционалните сблъсъци на нашите погледи с техните...

На объркания български посланик и изплашените без причина негови сътрудници добре им се отразява топлината от някаква енергия, която не могат да определят откъде струи, по детински срамежливо ги размива и ги кара непрестанно да си правят селфи с мнозина. И преди да натиснат бутона, някъде отзад все някой от неколцината каракачановци, които ръкомахат из залата, ще подаде глава. Само протоколно дошлите албански гости заобикалят нашите уморително емоционални енергии и спокойно замезват от вкусните деликатеси.

В кърпа ни е вързано македонисткото антибългарско обвинение, че Трети март е великобългарски сън, въпреки че Сан Стефано е само индивидуален повик от гърлото на нашия прадед, жертва на българския няколковековен потисник за човешко самосъзвемане и дълготрайно поколенческо упражняване на гласа по европейската музикална скала. От македонизма като антиевропейско явление на първо място ни е строго забранено упражняване на европеизма, а най-малко – помислите за освободителните плодове от Сан Стефано.

Сърбия по времето на Сан Стефано е вече 3-4 десетилетия свободна, а все още поробените българи надолу от Ниш, вместо да търсят помощ от Белград, се самоорганизират за саможертва колкото знаят и доколкото им позволяват обстоятелствата и преди тях освободените северни и южни съседи. Какъв по-голям аргумент за българското самосъзнание на нашите предци за сегашните ни македонистки прок-

рустовци, които озверено се увиват около нас?

Без Сан Стефано не би ги имало Кресненското и Разложкото въстание, БМОРК, ВМОРО, ВМРО и Първия Илинден. Без отношението на нашите предци към Сан Стефано не би я имало самостоятелна Македония. И, независимо от Берлинския конгрес, Сан Стефано е европейският ни компас и ако второилинденските АСНОМски превратджии повече го тачеха, сега нямаше да страдаме от колективното главоболие да сменяме името за пак някак си, по някакъв начин да бъдем това, което сме били – европейци.

Да не бе това санстефанско творческо самоосвобождение от македонизма, и от моя скромност никогаш не ще се чуеше моя приказка и никога нямаше да пропиша. И не трябва да ходя далеко, Сан Стефано и да не е историческа дата и победен топоним от руско-турския фронт някъде там далеч преди Цариград, Възраждането е осъществена колективна воля в сърцата и съзнанието на нашите неотдавнашни предци, и всички запустели села и църкви от моя Гостиварски край, които съм обиколил, са градени и възобновявани тъкмо в това санстефанско десетилетие между 1870 и 1880 г. Нито една не е посветена на свети Сава, а градската тетовска църква е „Св. св. Кирил и Методий“. Знаем че същото е из Македония, освен небреговската църквичка „Св. Сава“, която Блаже Конески възпя: „И с плещи бих я поддържал да не падне“, вероятно насила и отпосле преименувана на сръбския светец от вуйчо му Григорие Соколович.

Наследството като българска символична разпознаваемост на македонската територия и далеч преди Сан Стефано и след Сан Стефано е свързващото символично ядро на вече имагинерните македонски българи без нови големи обществено-исторически фигури, но по читято шахматна дъска все още се играе в Македония, защото правилата им са най-европейски. За Европа няма нищо спорно от Сан Стефано до Първия Илинден. Европейски спорно е от Втория Илинден насетне с неговите следвоенни, югославски и сегашни от независима Македония актьори.

Любопитно и незабравимо е да се присъства и да се гледа в очите на санстефанските неудачници, които все пак са събрали смелост да дойдат на третомартенската вечер. Все още македонизмът не е измерил начин за завладяване на техния живот с шепот. Погледът им, който всичко казва, не се завладява, а останалото може би е недостойно и за живот...

За едни ден за празнуване, за едиповците – ден за доклади. Те са професионалисти. На работното си място са и отработват за ония,

които 365 дни ни обработват. Това им е харманът на родените за зло. Денят за мерки и игри с очите. За вземане на мярка с око. На открито и пред всички. От време на време и аз ги поглеждам, знаейт, че се плаша от тях, с немошца, с която се защитавам, не знаейт колко мога да издържа с нея. Това и аз не знам, а ги гледам заради тяхното тържествуващо въодушевление в лошото и в съня си както не бих ги видял. Със скръстени пред себе си ръце и чест поглед в пода, който се люлее под нас повече от онова, което нахлува в ушите ни, отколкото от забелязаното... Като че ли сме в препълнена зала за класическа музика, в която вече няма свободни места и замаяно на нозе следим музикалните кръсъци на озлоблението...

Цялата зала е огромен разбалансиран кантар... и никога неосведомен не може да почувства нашето безпогрешно взаимно премерване. Тук само правилата на омразата и презрението са вечни. Това утре няма да го има никакво... Затова и идваме. Да се видим очи в очи. Докъде сме стигнали заедно до там, откъдето няма връщане. Някога четях в погледите им: ние сме пред неврата, сега пък моето премерване с очи ми казва: и за тях няма спасение... Тук и да дойдеш, знае се защо си дошъл. И да не си дошъл, знае се защо те няма...

В първите години от македонската независимост идваха много македонисти на третомартенското приятелско събиране. Както вървят годините, на всеки Трети март са все по-малко. Най-добро доказателство за тази една година колко е допропаднал македонизмът. Заедно колко сме клекнали. Лъжи, лъжи, белким от лъжата нещо остане. И остана. Нашето всеобщо поражение. Изпарява се от нас, живите, неужно препотени в залата, която не можем да стоплим с дъха си. Ние, македонските българи, хунзи, калаша, ендопи, славомакедонци, македонци (с голямо М), мнозинството от населението, както щете ни наречете... Ние губим.

От дългата пълна маса като отворен колективен стомах на македонските българи кръжи около рефлекторите дестилатът на омразата, с който седемдневно, 24 часа работи лудостта на македонистките неудачници. На македонистите, удбащите или сърбоманите, както им казва народът и които се въртят около нас, от главата не им излиза по какъв начин да ни купят. С лошо или с добро. Всичко им е на разположение. Върху нас, губещите и в битка, и в мир, до войната през 2001 г. го правеха пресметливо, с лошо. Купуваш, упражняваш и манифестно като религиозност изповядваш едиповщината в тебе, докато не проработи до автоматизъм. Прави и чини колкото можеш повече срещу България и всеки в Македония, който почва да я мрази, отварят му вратите

на рая. Ставаш македонист. Колко гордо звучи това. От загубил войната преминаваш сред избраните победители, сред губещите в мир. От мазохист – в садист. Вратата за преминаване от македонски българин, от мазохист в македонистки садист е едиповщината. Македонистката войорска ключалка. Едиповският тунел между преминалите и непреминалите, през който се гледаме. Те нас като мазохисти в пъкъла, ние тях – в садистичния рай. Някого една година го гледаш до теб, другата година се прехвърлил при перспективните и богаташите...

Цялата история на сръбско-българските отношения е безкрайно дълъг садомазохистичен процес или сръбско-българска садомазохистична прегръдка, от която нямаме сили или не искаме да се откъснем. Не могат да ни сторят толкова зло, колкото можем да издържим, това е нашата втора природа и да не пропадахме заедно, не бихме и помислили за така установените отношения.

Протоколно присъстващите албанци не ги докосва нашата глупава игра с очите. Отнесено загледани в някакъв техен свят, докато спокойно замезват, около тях никого от нас и не забелязват...

Поражението е всичко, което преобърнахме от времената и вековете, кондензирано, което бликва като панихида за бъдещето, дето го проиграхме и провалихме, дори от миналото пресегнахме, докато боцваме от препълнените с от пиле мляко софри. Софри на вековете от нашите изпружени предци... Поставиха ни ги и ги напълниха. И ги няма... Щипваме и дъвчем около тях насъбраните и се чудим как изобщо не се изпразват. Македонистите не биха били македонисти да не пуснат по някой косъм в яденето, но не могат да посегнат на софрата. Съдба. И на тях това им е дедовина. И мезят и се смеят, и мезят и ни се смеят. И мезим и им се смеем... Е, колко стомашна дейност трябва, за да превърнем тези ястия в утрешни лайна...

Видяхме се и с тези, които трябва, и с тези, които не трябва, и наядени и подпийнали напускаме третомартенското тържество с усещането, че нещо не ни достигаше под сиянието на канделабрите.

Потръпвайки, излезли в тъмнината, се препъваме в нищо, вероятно в никога небезсмислената дума любов, която не кацна върху раменете ни от светлината на канделабрите.

ИГРА СЪС СИМВОЛИТЕ

През есента на 2016 г. чухме от Белград, че след името на улица „Охридска“ сменили и името на улица „Гоце Делчев“. В даденото късо обяснение с мек дипломатичен език, което е за голяма похва-

ла, бе посочено, че сръбската общественост възприема Гоце Делчев като един от основателите на българска организация с антисръбски характер и заради това, че в някои среди тази историческа личност я прославят и величат, неговото име не заслужава да е название на белградска улица. По-прецизно и по-ясно – здраве му кажи.

И както винаги от наша, македонска страна... Злобно некадърни като мързеливи снахи, за които все пак мнозина знаят колко пари струват, на нашите интелектуални рупори дотолкова им стига акълът, че точно на създателите на македонизма не можеш да им продаваш македонизъм, извъртат нещата келяво и отвратително недоизречено, колкото да се каже, че новината е приета за сведение. Нашите медии и македонистките интелектуалци, които ден и нощ симулират аутизъм, и карайки по своему, ни закараха в този къorsoкак, както винаги и сега не предложиха отговор, освен че и занапред ще поддържат приятелство със своите белградски другари.

Това изявление за нас е болезнено, защото в основата си е вярно, и с Белград, поне в този случай, имаше възможност за по-обстоен разговор. Чрез този ход Белград може би това и очакваше от нас. Десетилетната война през 90-те години на миналия век на бившеюгославската територия отдавна е минало и ни предстоят откровени, само на пръв поглед болезнени, но в основата си изцелителни разговори. За всички...

Две години преди македонския въоръжен конфликт в 2001 г., преди двайсетина години (1999-а) публикувах книгата си „Парчета нищожност“ и предизвиках невиждана истерия от страна на македонистката общественост срещу себе си... И македонистите, които пищаха против моя копнеж за помирение, набързо получиха война и рамкова Македония. Не бе нужно особено познание и ум, тогава това, което съм написал, с ръка се докосваше из Македония. Пак ще повтора, преди четвърт век бе 12 без 5, и за да се избегне катастрофата, която зейна пред нас, народът тръгна след Любчо Георгиевски. Сега, след повече от 25 години македонска независимост, 12 без 5 е за откъсване от Никола Груевски, ако изобщо се измъкнем от всеобщата катастрофа.

Есето ми за нашето македонско помирение „Балканска кошница копнеж“ публикува белградската редакция на Б 92 и този текст на сръбски в интернет и днес работи за мен. След 20 години (ако сме живи и здрави) вероятно няма пак да се позовавам кой кога какво е казал и как го е казал. Знам, че тези текстове отсега работят за мен. И за вас, ако сте искрени. Болката от текстовете без анестезия отпосле

действия лековито. Хегемоните никога не сядат доброволно да преговарят с по-слабия или с онзи, от когото в момента се считат за по-силни, и от съвремененно ненаправените далновидни компромиси, от които по-късно всички многократно печелят, тези ходове винаги идват след дълготрайни сблъсъци, когато завоюваните страни са достатъчно финансово, ресурсно и човешки обезкръвени.

Компромисни дълготрайни преговори текат вече десетилетия след десетгодишната война от 90-те години на миналия век между бившите югославски републики, сега самостоятелни държави...

От такива неслучили се разговори поне за човешко и гражданско помирение и след един век между Сърбия и България след Балканските и Първата световна война изпъкват като видима част от айсберга тъкмо такъв въпрос – за преименуването на белградската улица „Гоце Делчев“...

За изминалите над 100 години много неща са се случили в балканския епицентър на проблемите и вече четвърт век съществува малката независима република Македония. Младата държавица за този четвърт век не намери сила изпреварващо да предприеме само на пръв поглед компромисни, но далновидни стъпки за нейното съществуване и развитие и проблемите на нейната стабилност като че сега получават ускорение.

Сегашните външни мощни форми на натиск като мигрантската вълна или ислямският фундаментализъм искат от нас само повече вглеждане и взаимно изслушване при разговорите. И непоканен, а сам повикан за откровен разговор, пак ще се потруди никого да не засега.

Проблемът за съобразяването със себе си стои пред всяка обществена и културна среда и Сърбия най-малко на Македония трябва да дава отчет какво и как ще прави. Подтикнати от стъпката с промяната името на улица „Охридска“, на улица „Гоце Делчев“ в Белград, редът на нещата сам изисква да помислим дали сръбската общественост вътре в себе си е наясно дали ни смятат за военнопленници, или за приятели за сътрудничество.

Ако самите думи българи, българско, българщина считат за закана, обида или неприятелство, проблемът си е само техен. И само на тукашните македонисти. Дали ще скърша нечий хатър, или не, но българщината е близо две хилядолетия свързана с Македония и нейното споменаване, което изкарва от кожата им нашите македонисти, също така е наш македонски, вътрешен проблем. Нито за срам, нито за хвалба.

Една територия може да бъде завладяна, окупирана или държана

от други хора по насилствен път, може да бъде населена по мирен начин и с мигранти и колонисти, нейният етнически облик относително и да се промени, но ако на тази територия останат институциите, които отразяват характера на населението и нейната макар и вече изгубена държавност, тя е само завладяна територия.

Територията на днешна Македония е нагледен пример за това. През годините от различни завоеватели завоювана, но през цялото време на македонските векове прозират българските институции, формирани на тази територия през ранното Средновековие, които духовно, с различна интензивност, но без прекъсване излъчват енергията си до Втората световна война, отразяват характера на нейното доминиращо население, а територията назовават като българска земя. Останалите околни и не само околни народи заемат за по-дълго или по-кратко територията на Македония, но на нея отвътре само нейното преобладаващо българско население изгражда мейнстрийма на идентичността на македонската територия, който не достига на останалите околни народи, за да могат исторически обосновано да кажат, че Македония е тяхна. Затова е маниакалната потребност на останалите народи около Македония от митотворчество, доприсаждане или грубо фалшифициране на фактите.

Първото българско царство, старата България, първата национална държава в Европа, е от Борис Първи до Самуил, от 681 до 1018 г. Цели 350 години непрекъснато българско държавно управление на днешните македонски територии, но и на голяма част от балканските територии – това го няма в македонските учебници. Днешните македонски поколения нямат съзнанието за тяхното народностно формиране от 7. до 10. век, а им се преподава евтин македонизъм, че са неосъзната народностна маса, която в 19. век е подложена на пропагандите.

Или, казано с езика на Мисирков и днешните македонисти, „българска пропаганда“ върху тогава наистина голямата българска държавна територия, значи и върху македонските територии, се осъществява и завършва отдавна, преди повече от 12-13 века. Най-големите български „пропагандисти“ са високодържавни царски чиновници, на които е плащано от Борис Първи и неговия син Симеон: Климент, Наум, Сава, Ангеларий...

В това далечно минало от същия този цар, Борис-Михаил Първи Покръстител, са покръстени нашите далечни предци. Тогава е създадена Охридската архиепископия с първия неин български епископ Климент, тогава е изградена с царски пари на Борис „Света София“

в Охрид като съборна църква на Охридската архиепископия на българите (нейното пълно и изворно име). Тогава на Плаошник в Охрид са изградени обекти на Светиклиментовия университет. Това са трите стълба на древната българска духовност в Македония, които ясно с векове определят характера ѝ. Или идентичността. Държавната организираност, духовната организираност и образователната организираност ще греят през вековете до днес... Ето в едно изречение замисленият и осъществен държавнически процес на национално оформяне и хомогенизиране на славянобългарското население като по-нататъшен разпознаваем общобългарски организъм през вековете.

Който иска да я види, я гледа. Много разбираема, много лесна за схващане и много проста е тогавашната държавнотворна „бугарска пропаганда“ отпреди 11 века, която македонизмът иска да я премести, че се е случила 1000 години по-късно, чак в 19. век. Няма, няма българска пропаганда в Македония през 19. век. Има само гръцка и сръбска пропаганда. „Бугарската пропаганда“ от нашите македонски краища „се изнася“ в останалите български предели.

Само за неориентирания и злонамерения трябва да е учудващо, че българското национално съзнание е с толкова силно присъствие и в 19. век сред македонските българи. Това не е резултат на „ноото течение“. Това си е старо българско течение, дълбоко над 1000 години, и от Македония като духовно неделим район от общобългарската етническа цялост и Охрид като негов български образователно-духовен център.

След ключовото поражение край Беласица българската държава окончателно рухва след вътрешните братовчедски свади между Самуиловия и Ароновия син. Византия завоюва българската държава, която съществува 3 и половина века от Борис до Гаврил Радомир и Иван Владислав. В документите от византийски извори и историци няма никакво съмнение коя държава са разбили, на кои войници техният Василий Втори им е извадил очите и кое население са завладели.

Държавният, най-силният от трите народности стълба, пропада, но останалите два - кирилската писменост и църковно-клерикалната организираност, дават жилив отпор и цялостно устояват пред завоевателите. Логичният отпор за изгубената дотогавашна народностна защита са множеството народни въстания като отговор на византийските жестокости, но най-голямото църковно-интелектуално противопоставяне е прочутото богомилско движение, средновна българска еретическа чюдесия, която се разпространява и в голяма част от Европа.

И Сърбия с векове е в българската държава. Неманичите завладя-

ват Македония в 14. век и българският народностен елемент по време на тяхното над 100-годишно владичество не изчезва. За този един век всички Неманичи се коронясват с титлите „крал на сърби и българи“. В църковен план покрай Охридската архиепископия съществува и Печката патриаршия, в която църковната организация е под силно българско влияние. Нейното първо название е Сръбско-българска патриаршия, а на владишкия престол дори са седели 7 патриарси – етнически българи.

След битката край Марица Македония е покорена от турците. За православно население този петвековен турски период е най-добрият показател за българското му съзнание. Името Македония през този дълъг петвековен период не се споменава. Какво да се каже за историческите документи? Милиони са. Още веднъж – милиони! По-малко или по-голямо, в което и балканско градче да идете, в който и архив да наздърнете, в която и сбирка или библиотека в която и да е балканска държава да погледнете – навсякъде това население е „булгар миллет“. И наистина, наистина трябва да си лъжеучен, каквито са нашите македонисти, за да преминеш през всичко това, през всичките планини от документи, да ги игнорираш и да продължаваш да се смяташ за учен.

В 19. век отстъпва турското полухилядолетно владичество и желанието за обновяване на трите народности стълба и българската идентичност на най-многобройното население на тази територия повторно получава размах – Възраждането. И повторно нашето възраждане започва от региона, където трите народности стълба преди повече от хилядолетие бяха поставени и разпръскваха българщина през вековете. Какво да се прави, както казваше разочаровано Гане Тодоровски.

Десетилетия и десетилетия преди наново да се възроди съвременната българска държава, тъкмо от македонските региони и тяхното българско население нашироко и неспирно тръгва процесът за обучение в училищата на народен български език, а тъкмо от Скопие, но и от другите македонски градове започва и антипатриаршисткото движение за повторно обновяване и сдобиване със своя българска църква, която и получават със султански ферман през 1870 г.

Двата стълба на неизгубеното българско съзнание укрепват през вековете и остава възстановяването и на третия – най-тежкия за обновяване, държавния стълб. Този стълб ще се въздигне със създаването на БМОРК, ВМОРО, с което и политически това население се организира около политическа програма с ясни народни тежнени.

„Вътрешната Македоно-Одринска Революционна Организация

има за цел да сплоти в едно цяло всички недоволни елементи в Македония и Одринско, без оглед на народността, за извоюване на пълна политическа автономия на тези две области“.

Само какъв оформен изблик на толерантност и европейство от водачите на измъчения народ. Какъв преамбюл! Или член 8: „За постигане на тази цел Организацията се бори за премахване на шовинистичните пропаганди и национални разправии, които я цепят и обезсилват“...

В 19. век срещу македонските българи има само сръбска и гръцка пропаганда и неизмерими, дори решаващи са претърпените щети, които нанасят тези две пропаганди на потисканото население, което по-рано не стига до своя автономия и държава.

Сърбия и Гърция като победителки в 1913 г. делят територията на Македония, преобладаващото нейно българско население е подложено на невиджани мъки. В Гърция населението е систематично унищожавано, това е отделна тема, но резултатите от сръбската денационализация и на тази територия са подобни. Днес всеки, който живее в самостоятелна Македония, знае, че тя е все нещо, само не и Македония с преобладаващо македонски българи в нея. Обезбългаряването на населението, както казваше първият ни президент Киро Глигоров, е вече завършено и при държавните преброявания не повече от две-три хиляди граждани се определят като македонски българи.

Победилният македонизъм като официална идеология във федеративна и сега в самостоятелна Македония преименува македонските българи в македонци, а самото споменаване на думите българи, българско или българщина до скоро, по-точно до изгубената война на македонските въоръжени сили през 2001 г. от албанските паравоенни формации и подписването на мирния Охридски, т. нар. рамков договор, носеха огромни неприятности. От един път прехвалената Второилинденска, АСНОМска или удбашка Македония си подви опашката и се преобрази в т. нар. рамкова Македония. Днес македонците в независима Македония са само най-многобройната етническа общност в държавата, която вече не ръмжи срещу България.

Нямайки достатъчно свой сръбски национален субстрат, а не можейки отведнъж да посръбчат македонските българи, сръбската пропаганда в Македония чрез македонизма по всякакъв начин размътва най-многобройното население само и само да не е българско. И след всички проведени прояви представителите на най-многобройната етническа общност вече наистина не се чувстват като македонски българи. Но нововъзстановената наша оспорвана национална идентичност

ни създаде допълнителни проблеми с името на държавата и с подкопаването, наречено македонизъм, се озовахме в губеща, безизходна ситуация.

Охридският рамков договор бе македонското болезнено изтрезняване от македонисткото пиянство, той събуди народа от колективната национална амнезия и обикновеният човек обърна погледа си към македонистката интелигенция, която зад гърба му нещо усърдно вършеше и върши...

И онова, което само на четири очи се казваше и което тайно се фотокопираше, от което ни трепереха костите, за което тъмните сили пребиваха, изхвърляха от работа и летяха човешки глави, както убиха нашия близък приятел, сияйния човек и журналист Любчо Анастасовски, при победената немощ на македонизма почна свободно да се говори. От демократичния пробив, който направиха албанците, нашите македонисти от непоносимо арогантни и глупави изведнъж се превърнаха само в добродушно немощни будалички. Ето, от десетилетия такива жалко-смешни ги гледаме всяка вечер по телевизиите позорно засрамени как мучат с албански оперени събеседници...

Под натиска на публичността от очевидното съкрушаване след военния конфликт от 2001 г. и всеобщата македонска безизходност в независимостта, антиевропейските сили на „ноото течение“ трябваше да предприемат нещо антиевропейско...

Любчо Георгиевски, последното голямо и успешно удбашко манипулиране, доведе на своето място Никола Груевски начело на ВМРО-ДПМНЕ и процесът за ново македонистко рециклиране започна. Губещо поляризирано разделената УДБА – на софт македонисти, групирани около опозиционната СДСМ, за Ню Йорк през Белград, и позиционерите хард македонисти, ВМРО-ДПМНЕ, за Москва през Белград, се подредиха сякаш след сигнал със свирка и като един се сплотиха около Никола Груевски. И от телевизия А1, „Утрински вестник“, МАНУ, писателите, до сдружението с криви носове... нямаше никой, който да не е за Груевски. Такъв ВМРОвец им трябвал – икономист и прагматик, а не идеологии...

И невиджаният „икономист и прагматик“ стартира. И огромните задължения тръгнаха... Започна невиджаната еуфория, че Македония пак ще се върне от „рамкова“ в АСНОМска, плувнаха есхатолози с отговори на финалните въпроси за човека и света – че ние сме най-старият народ, а световните авторитети за античността като абсолютно незнаещи бяха турени да седнат на македонисткия чин за наказани ученици.

След сто и петдесетина години изровиха изпод житото на светло белградската македонистка игра. „Веда Словена“ се превърна в държавна идеологическа програма от 100 стъпки. Куката, ченгелът, който ще задържа народа от цялостното осъзнаване за всеобщото губещо дередже, до което е доведен, е Александър Македонски. Само с каква пресметлива конспиративност – всеки да учудят, бе белязана всяка стъпка от леенето, докарването, криенето и поставянето на бронзовия Алек! Ето защо, дори и съмнително, от скопското земетресение насам с десетилетия нищо не се изграждаше в центъра и за кого тайно е бил пазен скопският площад! Чакал се е само моментът и ВМРОвската дреха, чрез която камуфлажно ще се появят...

Започнаха да ни разказват приказки за хунзите и калашите, да ни водят „наши“ мургави крале от Хималаите, антиевропейството стана открита реторика на властта, започва преименуването на улиците, летищата, на стадионите, стартира строителното безредие „Скопие 2014“...

И както сме всички заедно една шепа озверял народ, заприличахме на станалата преди години странна авиокатастрофа, когато болният окаяник, помощник-пилотът на пълния с пътници самолет на „Луфтханза“, се добра до пилотската кабина и нарочно удари машината в Алпите. Ако на намерената черна кутия от самолета съвсем нормално се чуваха плачовете на безпомощните пътници, единодушните македонисти маниакално аплодираха: Така трябва! - пилотирането на Груевски, насочено към всеобща катастрофа.

Малцина бяхме, които не се качихме на последния голям македонистки полет.

Опозиционната СДСМ много иска открити диалози, по-големи дрънкала майка не е раждала, само че на зададената задача те съобщават предварително резултата. И, не можейки чрез Груевски да спасят македонизма, който след Втората световна война им носеше облаги и който жестоко усети на плещите си за век и векове народът, се вкопчиха в единствения парашут: спасение на собствената кожа. Тези, които хвалеха Груевски чрез всички медии, че такъв водач на ВМРО-ДПМНЕ им трябва, извадиха на светло тайните разговори от черните кутии за неговите престъпления, каквито и те вършеха. И сътвориха държавна криза. Трябваше и го бутнаха Груевски. Дойдоха на власт, за да разшифроват за самите себе си своя македонизъм. Истина или иронията на историята?...

От македонизма като крайната достигната точка на сръбския експанзионизъм тлее тяхното колективно митотворчество. „Печелим във

война, а губим в мир“, което формулира Добрица Чосич в мисловен дестилат на разпадането за цяла отделна книга, за час по анатомия без анестезия.

Македонизмът като едиповщина няма детонационна сила за такава сгъстена мисъл на диaboличността, като тази на сръбския писател, вече покойния академик Чосич. Така гърми само добър автор. Останалото е виждано много пъти: с мисъл, достойна за една от десетте заповеди на Нечестивия, първо отравя самия автор, а след това нейното опасно опиянение като абсент опива и съблазнява и средата, която говори този език. По този начин големите автори стават повече от автори на книги, но народите, които си служат със същия този език, щом ги възприемат единствено като писатели и литература, само чрез тях порастват. В случая сръбските читатели не възприеха четивото на Чосич само и единствено като автор. Затова не израснаха чрез него.

Така е и със Светите книги... И всичко е до качеството на лудостта, която ни съблазнява...

И авторът на „Когато цъфтяха тиквите“, сръбският академик Драгослав Михайлович, един истински страдалец, преминал през Голооточкия пъкъл, загрижен за сръбските дела, казваше, че на Сърбия не ѝ трябваше цяла Югославия. Сърбия е твърде малка за управление на цяла Югославия. Стигаше ѝ само завоюваната след Кумановската битка територия. След Балканските войни. Смятайки, че е казал нещо умно, от него произлиза нещо друго...

Авторите на малките народи и несъзнателно от средата, в която живеят, получават от митотворствата, без които не биха могли да творят. С този лакмус големите културни среди измерват нашата локална окраска.

Бях студент и много добре си спомням пристигането и тукашното помпозно посрещане на престарелия Стоян Христов. В звездните 70 години на македонизма от миналия век нашите удбашко-интелигентни боклукчии отначало успели емоционално да прилъжат и довлякоха тук високопоставения американски писател от егейския дял на Македония. Като днес се сещам за възторжените аплодисменти, които получи в препълнената Македонска академия, когато започна с думите, че е единственият от присъстващите, който е виждал Гоце Делчев. На великденското празнуване пред селската църква в неговото родно Кономлади бил и народният Апостол. В шаячни дрехи и обувки. Не бил въоръжен.

Издадоха 4 тома на Стоян Христов, преведени от английски на македонски. Книгата „Герои и убийци“ не бе преведена. А тази книга

разказва, свидетелства и още в първата половина на миналия век от първа ръка информира международната общественост за борбата на македонските българи и тяхната организация.

Много ясно, високопоставеният нашенец от Америка бързо е схванал къде е пристигнал и с кого е дошъл тикви да сее. За македонистко нещастие него не можеха да го оценяват и гонят от работа. Невмествайки се в македонистката, мисирковска схема на виждане на нещата, както го прехвалиха, набързо го скриха, като да не е идвал...

Макар да споменахме трима стойностни автори, двама сръбски и един американски, с текстове, които лека-полека повече означават за историята на литературата, отколкото за читателите, се връщаме на Стоян Христов и на неговата премълчавана тук книга, но преди някоя година преведена на македонски и издадена. Неслучайно американският нашенец озаглавява тази книга „Герои и убийци“. Работенето без анестезия – това са брандирани постижения на западната култура, и в широтата на рязането на жив организъм като негово собствено схващане Стоян Христов е светлинни години пред споменатите изказвания на Добрица Чосич и Драгослав Михайлович. Рядко, много рядко се среща западноевропейски автор, който на едни и същи персонажи от неговото обкръжение вижда и признава героизма, но не си затваря очи и за тяхното злостворство.

И така си е. Юначество е да се вдигнеш против насилника, но вземането на оръжие в ръка е тероризъм. Винаги, навсякъде и под чиято и да е униформа и знаме.

Гоце Делчев рядко носел оръжие, в живота си може и да не е срещнал сърбин, неговото име на белградска улица не би трябвало да не обижда нито един белградчанин, но той, който казвал, че разбира света като поле за културно съревнование между народите, е човекът, който най-много работи за отваряне на канали за презгранично прехвърляне на оръжие и той инспектира четите на Организацията...

Не съм чул някой в междусобнителните сръбски спорове да каже, че Дража Михайлович е и народен водач, и убиец, а четниците били народна армия, но и убийци, нито някой остатъчен югоносталгик, особено негов съратник, да промърмори за Тито, че беше държавен водач и диктатор, а партизаните – и герои, и терористи... Лесно е да излагаш своята кауза, пренебрегвайки възгледа на другия. Същностен проблем на всички власти и властодръжци. Всякога и навсякъде. Европейският съд за човешки права прие решение, според което петолъчката е провъзгласена като един от символите на тоталитаризма.

Двете доминиращи в 20. век разрушителни идеологии – фаши-

змът и сталинизмът, най-често потопени в религиозна изключителност до идеологическа неузнаваемост, риеха из нашите дворове. При нас нещата не са толкова ясно определени, както в много западни страни, които не са били и под влиянието на сталинизма, та там полесно се определя действието само на фашизма.

У нас и днес авторитаризмът сам себе си поделя, само за да има с кого да се люшка на люлката, отколкото да има насреща си противник за самите тях, като палачи да се преструват на демократи, без никога да се питат как „нашата“ истина я приемат другите до нас.

Безвкусица е петолъчка на лобното място на петдесет и двама-та все още неексхумирани велешани, убити на Рождество Христово 1945 г., нито пък върви да има лъвче за развяване на паметника на разстреляните ваташки младежи и т.н., и т.н. Слепите точки и места на историята с неразминираната разрушителна мощ, която имат, преди всичко са въпрос на добра съдържаност и повторно изпитване на нашата човештина. След това - на познание и политически решения. Това са идеалните места за началото на помиряване от всякакъв вид. За поклон от всички нас.

Същата морална дилема е нерешена и при нашите албански интелектуалци: под което знаме са действали, виси над нашите албански съграждани, които сега издигат паметници по родните села на местните албански водачи от времето на Втората световна война.

Ако пред себе си преизпитае нашите становища към нашите видни политически личности, има шанс за искрено взаимно наше балканско помирение. Това преди всичко е емоционално сложна стъпка на взирание в геройството на другия, другите сами да се взрат в собствените си злосторства върху различните от тях – това не означава относителност на нещата. Хитлеровата демагогия не само не защитава-ше германците, но и ги вкара в кошмар, от който все още се измъкват, и за Хитлер няма лъч човечност, който да го направи по-поносим.

Засега, и не дай, Боже, не сме в такъв кошмар. Войнствената логика е плитка: това, което може да се придобие със сила, го придобиват и на това имат право, а онова, до което не могат да стигнат със сила, на това нямат право. Геройството е мерено и изказано спрямо другия, а със злосторството почват от своите. Щом имат силата да ни манипулират, значи са и упълномощени да ни управляват. Не с тяхното лично право, а с чуждото, придобито от някого, с някого или от Бога светото право да ни угнетяват. Но македонистите вече влизат в кошмар...

Имаш ли сила да бъдеш това, имаш и право – е логиката и времетраенето на едностранните истини, вместо все за нещо открито да

се говори. Времето и обстоятелствата решаващо определят всяка идеология и може би има някакви оправдания с времето, когато някои личности се избутват на заден план, но не и когато напълно се премълчават, защото тяхното енергийно съдържание може друг път с още по-голяма сила да бликне.

Тодор Александров, легендарния водач на ВМРО, по времето на югославянството не смееха да го споменат, а той е единственият от нас, от това племе, който влиза в Енциклопедия „Британика“. Да, да, нито Мисирков, нито Конески, нито Колишевски...

Разликата между Тодор Александров, окръжния войвода на ВМОРО в Скопския революционен окръг, и основателите на организацията, е, че той е десетина години по-млад от тях и съдбовно на него, Чаулев и Протогеров им се пада в новите неблагоприятни обстоятелства, в разпарчосаната Македония, да възобновят ВМРО, политическия субект на македонските българи.

В Балканските войни се сблъскват тукашното национално изявено и политически организирано население с навлезлите редовни сръбски войски и започва новият македонски мазохистичен етап на издръжливост срещу упражняването на сръбска садистична жестокост срещу македонските българи, но и срещу останалите националности. Резултатът са Дебърското и Тиквешкото въстание. За тези две въстания и над четири-пет хиляди, главно цивилни жертви – два-три пъти повече от тези в Илинденското въстание, се говори само през зъби и когато се налага.

Но никъде не споменаваме клането на четниците на Организацията край Удово, когато в една мъглива мартенска нощ на 1915 г. е нападната сръбската казарма и над 500 сръбски войници и офицери са хвърлени във Вардар. Тази, но и много по-малки тъжни и мрачни отмъстителни действия от едната и от другата страна трябва безмилостно да се извадят на светло.

Александров в късата и съдържателна колонка на Енциклопедия „Британика“ е ясно очертан като „легендарен терористичен водач на организацията на македонските българи и обожаван от народа до полубожество“. Може ли по-точно и по-безпристрастно? И която и идеология да завладее Англия и света, този премерен енциклопедичен портрет на Александров от учените в Оксфорд и Кеймбридж завинаги си остава научно валиден. Защо това идеологически изчистено мнение, прието от всички по света, не важи само за сръбската историография и за нашите македонисти? За жалост, както би рекъл Блаже Ристовски, но сегашното наше македонистко поражение принуждава

самите македонисти да се наложи да проговорят за тези питання.

Историкът Зоран Тодоровски, който работеше над Тодор Александров, дори и в телевизионни предавания за неинформирания най-широк кръг зрители разказва за генерал Протогеров как във Военния клуб в София с дни играел бiliarд със сръбския военен аташе... За победителите от Първата световна война – и големите световни сили от Антантата, и техните балкански съюзници, само по себе си е разбираемо, че този възобновен, но мощен политически регионален играч ВМРО е неприятел, който трябва систематично да се унищожавя. А победената България, с повторно организирания македонски българи на нейна територия, продължава да е дестабилизирана отвътре...

Кръгът около всеотдайния народен водач, приличащ на античните герои, се стеснява... Александров е убит при неясни обстоятелства. Неговият наследник Иван Михайлов организира убийството на Протогеров. В дома на убития генерал, стар ерген, са намерени няколко милиона сръбски кралски динари... Разцеплението в Организацията започва...

И днес, когато вече се е пожелало да се организира партия, която ще носи тази историческа абревиатура, от всичките македонски фамилии с хиляди поддръжници на Организацията, нито едно познато звучащо име от тях не е било член на най-висшето ръководство на ВМРО-ДПМНЕ, освен Мартин Протугер (началник на кабинета на експремиера Никола Груевски – б. пр.).

Колективният мазохизъм, възприет от македонските българи покрай пораженията във въстанията, делбите, обидите и неправдите като тяхна втора природа, избликва в системно садистично озверяване на ВМРО под водачеството на Михайлов: на никого да не останат длъжни, всекиму да върнат с мярата, с която могат. А могат. Показват, че могат, щом другите се пребориха за правото на тях да не им е право. Резултатът от междуособните борби са над 10 000 жертви от най-умното и най-способното сред народа... Отговорът на лошото с лошо не отминава и сръбския крал Александър в Марсилия!

Европа се вижда в чудо и такива безскрупулни и всеотдайни терористи не може да не ги забележи вече появилият се на сцената Хитлер. И каква ирония на историята: това, което не могат най-способните от народа да направят с 30 години четничество, изведнъж го постигат – фюрерът им обещава Македония. В България се случва военен удар, Иван Михайлов на бърза ръка разформирова Организацията и като майстор на конспирацията е неуловим за нито една вражеска ръка. През Втората световна война спасява главата си при Анте Павелич в

Загреб, стар приятел на потиснатото население във Вардарската бановина и адвокат на 12 студенти в известния скопски студентски процес. И след войната Михайлов живее дълъг и скрит от публичността живот. Живее в Милано, буквално под прозореца на ловеца на военнацистките престъпници Симон Визентал от Виена. Пътува до САЩ и Канада. Дочаква и смъртта на Тито. Безскрупулният Ванчо Михайлов далеч не е ангел, но кое кара нашите македонисти, новите леви сатрапи на Македония, да се правят на по-големи папи от римския? Защо Михайлов живее на Запад и там никой за нищо не го обвинява?

Иван-Ванчо Михайлов от Щип, последният водач на народната Организация, е все още жива емоция и седейки по-настрана от него, ще мине още много време, докато някой умен докторант не се заеме да прави дисертация за Радко...

Злото си е зло и от такива действия ние, които уж искаме да сме в Европа, трябва най-остро да се разграничаваме. Не чрез Баба Яга да пръскаме нашето зло с нашата злоба върху другите и да се самопръвзгласяваме за ангели.

Самоподтикнати от безпричинен гняв и не помислящи, че някой за нещо може да ги обвини, а не да им се противопостави – винаги така съм ги възприемал тукашните комунисти. Никога не съм бил член на ВМРО-ДПМНЕ, но членувах в Съюза на комунистите на Македония във Вруток. С появата на многопартийността сам в Гостивар се отказах от членството...

Моята кърваво самоизвоювана свобода само аз знам колко ми струва, какво означава за мен и как трябва всеки ден да я защитавам и наново да я печеля.

Знам, завиждат ми за романите, които написах. И на мен някой изпод носа ми да вземеше и да обработеше литературно най-ключовите ни теми, от които 70 години безглаво бягаха, щеше да ми е мъчно. Сякаш подсъзнателно ме чакаха и се трупаха, за да се втурна от Вруток по литературно-трескавия път на творчеството.

На над 50 години, когато по-умни писатели и приключват с писането, без срам отказвайки ми да бъда член на Дружеството на писателите на Македония, а всеки ден да ми приказват за македонистко великодушие, което някак им е тежко да го приемат и го продават, от само себе си се разбира, че левите и на милиметър не са по-добри от десните, когато всички заедно са едно и също... Лукави злобари от нашите сокаци с изтекъл срок на годност.

След десетилетия и десетилетия, които отдавна са излекували раните на миналото и са накарали емоциите да стихнат, според такова

или подобно възприето съзнание за все пак „нормални“ междусъседски отношения през вековете, в Белград може да има улица „Гоце Делчев“ и да не обижда белградчанина. И в Скопие, и не само в Скопие, ами и във всичките балкански столици, не оскърбление – чест е да има улици с имената на Светозар Маркович, Димитрие Туцович, Зоран Джиндич...

В устава на БМОПК няма даже намек за антисръбство и е чудо на най-европейската форма на политическо организиране на македонските българи. Гоце Делчев през живота си може би не е срещнал и не е познавал нито един сърбин. Сръбската въоръжена пропаганда е след Илинденското въстание, имали „работа“ с други комити, и затова трябва от двете страни сила, за да се проговори. Като предварително действие нека почнат Македония, България и Сърбия да изброяват всяка своите причинени на другия жертви и ясно, прегледно да ги обявят. Обществеността е подготвена, ще отидем и ще им се поклоним.

А Гоце, не, той не е никаква пречка, а чудесно звено за наше честно свързване със сръбската общественост и сръбските граждани, ако те наистина желаят приятелство и с българите, и с историческите македонски българи, днес македонци...

Садомазохизме наш общи, наша второ природо, време е най-сетне да се измъкнем от твоята смъртоносна преградка.

„СКОПИЕ 2014“

Днес сръбско-българските сблъсъци за и в Македония са минало. Сърбизмът победи чрез антибългарския македонизъм, а Република Македония още повече тъне в криза. Македония сякаш не излиза или не ще да излезе от кризата, с изхвърлянето на българите, един от значимите играчи за и в Македония, и извършеното с всички средства обезбългаряване на най-многобройната македонска етническа общност, македонските дела вече са по-опростени.

Без България македонската трагикомична хумореска - сегашните съвременни прехвърчания на искри за и в Македония, можем свободно да ги определим като македонистко-албански, антибългарско-албански, сърбоманско-албански или удбашко-албански прехвърчания на искри. В 2001 г. военно, а сега и миротворно македонизмът като държавна идеология си намери майстора в лицето на нашите съграждани албанците. Да не бяха албанците да го поразят, македонизмът можеше да се нарече идеално ненаказано престъпление. Но безпочвеният македонизъм не би бил жилав и убедителен, ако играе негрими-

ран своята роля в нашия македонски водевил.

Без некастюмирания и негримиран македонизъм македонският проблем би се опростил прекалено и би се свел до острия и твърд ковски проблем от албанско-сръбски отношения и сблъсъци.

Разголена македонска хумореска с вмъкната в нея единствено постановка от сръбско-албанско „пеене и пуцане“ е и реално, и театрално неубедителна и затова нашият македонизъм отделя толкова внимание на собственото си гримиране до неразпознаване и преобличане в чужди костюми.

Албанците търсят в македонската дуо драма по всякакъв начин равноправна роля с македонците и не са подготвени за македонистко маскиране. Маската, костюмите и реквизитите на македонистите за представленията им са български. Актьора на българските македонци го няма, изгонен е или унищожен, но в неговата маска и костюм пълно е с мисирковци за двойници. Българските костюми вече се изпокъсаха, реквизитите се оръфаха. УДБА реже от левия си крачол, за да закрепи десния и обратно, а в сиромашкия македонски театър - само македонисткият и албанският актьор.

Зоран Заев, краткотрайният председател на СДСМ и краткотрайният разигравач на македонистките палячовци, политици, полицаи или всички заедно – едно и също, икономически и интелектуални македонистки криминални случаи, е новият албански партньор върху шахматната дъска на македонските българи, на която с македонските албанци като губещи (ще) си премерват силите. Тъжно-смешна е македонската специфика. Македонските албанци много добре знаят с кого играят, върху чия шахматна дъска играят и по чии правила играят. Затова са безпогрешни.

Македонистите, всъщност антимакедонци, всичко биха дали и дават да не станат за срам, че са играли по погрешния, сега вече кристално ясни губещ сценарий на македонизма и защо победителската македонистка Македония се свива като Балзаковата шагренова кожа? Как да обяснят на македонската етническа общност какво са правили през изминалите десетилетия? Денационализирахме се чрез македонизма, от 1944 г. вече не сме македонски българи и пак не им се удаде. Ни въщи, ни навън. Играха ужким въщи на конструирана от тях шахматна дъска и по правила за вътрешна употреба за Македонски народ (с голямо М) с отделна история, с национални малцинства и дрън, дрън... Тези правила за вътрешна употреба, вградени в първата македонска конституция, предизвикаха въоръжен конфликт с албанските паравоенни формации, с Охридския рамков договор тази

конституция, АСНОМството или концепцията на удбашка Македония рухват, а във външен план трябва да се сменя името на държавата. Защо?

Не беше морално, но бе необходимо. Пареше им под нозете. Изгубиха войната, гражданите мълчат, разбират и вече не върви – трябвало, не трябвало, да се говори лошо за България, а отвсякъде са обсадени... Губещите македонисти, удбаши или сърбомани, както народът ги нарича, се разделиха на две части. Хардмакедонисти, за Москва през Белград, под ръководството на ВМРО-ДПМНЕ с Никола Груевски едно десетилетие на власт, и по-малобройните СДСМ, софтмакедонисти, прозападно настроени, през Белград за Вашингтон.

Нямаше медия, която да не хвалеше Груевски. От Тито Петковски до Стоян Андов нямаше политик, който да не се подмокрят в поддръжката си за него. Това, което никога не се е случвало – Груевски защитаваше магистратура в МАНУ и завезаните старци, белокошите удбаши ега omnes (по отношение на всички – лат.), чакаха наредени да им надпише книга. Винаги, когато на власт е ВМРО-ДПМНЕ, се вършат най-големите гнусотии и повторното македонистко единство за окончателното поражение го постигнаха. Не успяха (к)академиците на МАНУ по време на премиерстването на Любчо Георгиевски да издигнат стена между нас и албанците и да разменят хора и територии... Сега отново, под плаща на ВМРО, с Любчовия заместник Груевски, наново нещо нещо колосално подготвиха тайно. С юруш и голямо дриблиране от международен мащаб да се опитат да върнат Македония повторно от рамкова в АСНОМска и като такива да ни приемат в ЕС и НАТО!

И хардмакедонистът Груевски се юрна. Отвори втори „студен“ фронт с Гърция, отнякъде излязоха плява „учени“ и книги, че сме живи антика, най-старият народ, тръгнаха тв екипи към наши забравени родственици на Хималаите, доведоха ни и нашия мургав крал и започна да се говори за паметник на Александър Македонски в центъра на Скопие. Онова, което само се усещаше и вървеше като мнима фолклорна подкрепа, изведнъж стана мейнстрийм македонизъм. По времето на Любчо Георгиевски за пръв път видяхме знамето на античните македонци, а неговият коалиционен партньор Васил Тупурковски издаде книга за Александър Македонски.

Едно ли беше да го запомниш... Първият ужким опозиционен македонски всекидневник „Република“ сложи до главата си Александър и Гоце. Изведнъж Македония отвсякъде засия от слънчица с морковчета. Античното македонско знаме донесоха „нашенците“ от МВР,

„Димче Мире“ б.б. (без брой – без номер, така в Македония обозначават сградите, които нямат уличен номер – б. пр.) и на бърза ръка го гласуваха в парламента като държавно знаме. И всичко това – пред погледа на президента Киро Глигоров. Стариият лисугер (така, по аналогия с бирата „Стар лисец“, наричаха македонците президента си – б. пр.) показа, че и той е алънфордовски (от Алън Форд – английски актьор, б. р.) оптимистичен дилетант... На невиджаната престижна промоция на книгата на Васил Тупурковски за Александър Македонски в огромната препълнена зала на Македонския народен театър присъстваха всички до един значими обществено-политически участници от нашата млада държава...

И строителният проект „Скопие 2014“ дойде като нормална крачка по утъпканата пътека от македонските интелектуалци, от чийто чудовищен замисъл сега всички бягат и ще отричат, че са участвали и помагали в неговото идейно пръкване и физическо оформяне. Случайно ли правителството на Груевски гледаше да даде в реализацията на проекта на колкото може повече журналисти, научни работници, писатели и хора на изкуството поне троха задължение и хонорар, за да може така – групово корумпирани, да покаже – ето, проектът е резултат от колективната енергия на национално осъзнатия народ, а на младия безкомпромисен премиер не му остава нищо друго, освен да материализира бликналата народна воля.

Тъжно-забавно, но не беше за смеене. Малко преди да започне проектът „Скопие 2014“, един историк, уж военен, върнат от бившата Югославска народна армия от Белград в Скопие, изпляска едно луксозно книжище за историята на 5000-годишната македонска войска, а Македонската армия със здрав разум откри на своя военен терен в квартал „Аеродом“ исторически музей на същата тази 5000-годишна армия! От НАТО или от друго място, не знаем кой (но някой със сигурност им каза да престанат с болните глупости) и помпозно откриватият музей за най-старата армия в света набързо и мълчаливо бе затворен.

Едно ли беше, но това ни подсеца за нашите писатели оспабендеровци, на които преди трийсетина години изведнъж им хрумна (па набързо и се спряха) да приемат папа Войтила (Йоан Павел Втори – б. р.) за почетен член на Дружеството на писателите на Македония!

Тази наша весела оспабендеровщина – македонистките идеи са мои, а бензинът е ваш, удбашки, никой не искаше да прозре и спре със съзнателно започналото самофашизиране на македонизма от немоцта и безизходицата, в които се озова новата държава.

Всеки, който ще чуе за новата централнобалканска държава, все-

ки ще се пита за идентичността на народа в нея, а как да им отговориш, че там живеят югославяни без Югославия. Трябва да се признае – описателно, но удивително точно е улучено сегашното име на държавата ни.

В онези, ранните 90 години на миналия век, когато все още е тайна готвенето на стратегията за приемането на нашата нова идентичност в новата самостоятелна държава, направих за МТВ един разговор тъкмо на тази тема с професорката по антична литература Наде Проева и със свойствения си темперамент тя най-жестоко нападна ненаучните и вредни, тогава все още редки подобни изявления. След няколко години, вероятно по нечий добронамерен съвет, и тази професорка „научно“ подкрепи тази нова официална идеология, но колкото трябва. Като най-подготвена в тази тематика, тя никога не стана неин рупор.

Скопският „Утрински весник“ нашироко се похвали, че учредява книжовна награда за македонски роман на годината. И от първата година – по удбашки. Даде наградата на неиздаден роман – „Александър и смъртта“, Миодраг Мицкович. Бобо предал на журито ксерографиран ръкопис, ако изобщо нещо е предал...

ВМРО-ДПМНЕ е на власт и вече за работа „под жито“ не трябва да се чака... Подпалвачите на американското посолство станаха най-големи ВМРОВци, защото във ВМРОВския мандат е най-полезно да се вършат най-гнусните неща. За изявената група от македонистки другомислещи продължи още едно десетилетие на опасности и закани. Не беше сигурно и къщи, за това друг път, но най-добре беше да се седи у дома...

Юрушлиите на дирижирано буйната еуфория от наново откритата наша истинска идентичност не стояха мирно. В града и най-рядко, по неотложна необходимост, да се излезе и да се избягва колкото се може центърът, някой отнякъде все ще се появи да ти се закани или да те напсува. Бягай, Младене, бягай... Ще ти нагласят някоя беля и ще ти рекат: Ето ги, препират се помежду си, както през 30-те години.

Особено им помагаше жената на академик Блаже Ристовски. Ще ме види и ще почне да вреши наближилата ме бабушкера Мери и се върти - някой цивилен полицай от някой кафененски стол да скокне и да я подкрепи за моето групово линчуване. И тя не бе единствена в тази тактика и на властта, и на опозицията. Престарелият артист Илия Милчин, където и да ме срещне, ще викне колкото му глас държи. Няма друго, бягай. Атмосфера само за „Скопие 2014“...

И държавно оркестрирано набирайки победен ход, тръгна съвкупният национален проект за наше ново национално самопреот-

криване... Медийната логистика денонощно бълва коментари, книги, емисии за Персей, Пердика, Олимпия, Фичо и Алек Македонски... Прекръстиха летището на „Александър Македонски“, градския скопски стадион – в „Арена Филип Втори Македонски“, преименуваха пътища, улици, булеварди...

Е, да е жив Стефан Веркович, да се изнарадва как заживява като държавен проект неговата „Веда Словена“. Абе какви албанци? Били стари колкото орлите? На нас, на македоноидите, Господ ни се яви чрез видеоспот. Ние сме народ от един от първите трима човеци, които Господ е създал. Наш е Аристотел, наш е Еврипид, наша е Клеопатра, наш е Юстиниан. Наш е Василий Втори Македонецът и той още тогава със Самуил водел братоубийствени войни и на свои братя и братовчеди им избол очите. Затуй македончето никак не може да тръгне напред. Много предатели, доносници и неприятели има в своите редици и който не приема това становище, е неприятел и предател. Ама сега, под водачеството на Грую, веднъж завинаги, първо с тях ще си разчистим сметките. От тях ще почнем, пък сетне обединени повторно ще види светът с кого си има работа... Виолета Ачкоска изтипоса книга – „Предателствата и атентатите в македонската история“. Научната работничка мисли от античността до днес. Или от Каин и Авел всичко, което е погинало, всичко е македонско, до днес...

Можете ли вие, мои съвременници, да забравите как нашата държавна върхушка чакаше нашия цар от Хималаите на скопското летище? Забравя ли се срещата на владиката Стефан с неговия и наш мургав цар, дошъл ни на гости? Архиепископът маха от главата си калимявката и слага шапката с перо на Негово Величество Газанфер на своята тимба.

Изведнъж в скопското градско събрание, неатрактивно за амбициите и истинската сила, която имат, много известни личности, между които и Владо Поповски или Георги Марианович, се кандидатираха и влязоха като скопски общински съветници. На пръв поглед даже и симпатично, но целта е друга: колкото се може по-безшумно да прокарат през „малката врата“ многомилionenния строителен проект в центъра на града.

Македонизмът е хеморид върху задника на Европа и това неудобно цирейче, изникнало на неприятно място и което от затлъстелите мастни жлези на антагонистката и блокова европейска разделеност само от себе си загнява и се пука, с незабележимата си доброкачественост не може да разори Европа и тя с голяма толерантност като към своя деликатна интимност се отнасяше към македонизма. Сега, след

нейното обединяване, а допълнително раздражена чрез Груевски, старата дама очевидно реши да сложи македонизма под скалпела.

Нашият премиер е сърдит глас от цялостния някогашен македонистки живот в лой. На нашето послушническо духане в същата тиква. Да издържим, трябва да издържим – това е колективната ни парола за разпознаване още от първия ден на Груювото влизане в правителството. Неговата реторика и твърдост в становищата, отварянето на „втория студен фронт“ с Гърция и мълчаливостта на неговия албански коалиционен партньор Али Ахмети не останаха незабелязани. Особено от всяка политическа фигура, която идваше отвън.

Има и мнения, че отварянето на този „втори студен фронт“ с Гърция е наш вътрешно договорен заговор Македония да се сведе до Република Сръбска и да остане и по-нататък в кошницата от сръбски въпроси и проблеми. Както и да е, Гърция не остана мирна. Разпърденият македонизъм даже тогава видя какво значи да си мериш силите със стабилна държава. С едно перфектно изложение на тогавашната гръцка министърка на външните работи Дора Бакояни за нововъзникналите проблеми, които имат с нас, техния северен съсед, Европейският парламент се обърна на гръцка страна и пред европейските официози вече не минават нашите селски хитрини – едно говори, а друго прави. Сега в полза на Гърция почна „да говори“ и нашият бронз и стиропор в центъра на Скопие. Бронзовият Александър Македонски след толкова пускани уж конспиративни шушукания най-сетне за втори път е между македонците.

Опитната гръцка дипломация проработи и за първия, по-стария, постихналия „студен македонски фронт“, открит от Република Македония веднага след Втората световна война. Онова, което българската дипломация с десетилетия не знае да го формулира като проблем с Република Македония и губеше буквално в македонисткия спор, сега отново, като втора цигулка, повторно има шансове да покаже своята недъгавост...

Наперено смешни като оперетни герои, на нашите добре платени македонисти, трагичността, която носят от тяхната разгадана дълбока лъжа, дето вече предизвиква само смях и присмех сред околните, а тяхната неразбраност за бягство от себе си само тях самите ги трови и им пречи, остават им единствено плачливите патетични реплики, които излизат мъчително от тях и отекват в македонската тишина, защото ето – не остана човек да ги чуе и разбере, а камо ли и да се вдъхнови от тях. Това не е народ, затова постоянно някой друг го е пречупвал, това е сган непрокопсаници, които плюят щедрата ръка на властта,

изсипваща красота във време на сиромашия. Нима за този народ е нужно всекидневно два пъти и четири часова жертване седем дни в седмицата, щом казват, че Скопие вече няколко години няма небе? Че над Скопие в центъра се е разкрачил с по един крак от двете страни на Вардар огромен, гол удбашки задник и неуморно сере барокови сгради и скулптури.

Освен че започна да прекроява нашето съзнание, болно фанатичният македонизъм, бягайки от себе си, отиде толкова далече, че с докарване и садене на палми из Скопие и Македония се опита да се намеси и да смени и нашето растително обкръжение.

Дяволът, казват, е опасен, докато не си го видял, и три дни беше действието на най-новата македонистка дяволщина. Сякаш пластмасова фигурка от яйце „Киндер“, хиляди пъти увеличена, излята от бронз и сложена наред Скопие, аматьорски изработената скулптура на Александър Македонски щръкна и зачуди с неподходяща големина по отношение на пространството и околните обекти. Около бронзовия Алек всичко заеча, зазвуча, запряска и засвети, а само той ни да мръдне и за втори път да викне „на юруш“ по изсипаното просо от останалите бронзови лица, които имат честта да гледат под опашката на Буцефал.

Провинциализмът е винаги с огромна сила и развален стомах, самата грандиозност, за нас, провинциалистите, е сама по себе си успех и тази наша непотребна претенциозност най-често е показател за кича като победител на апетита и удоволствието, над недодъвчеността и пръските.

Александър Македонски е погребан на Огражден, погребан е на Кожух, погребан е в пещера, донесли го в бурета с мед, с извара, пазят го ламии... и тръгнаха търсачите на държавни разноски след неговото злато.

Гората от сгради и скулптури в центъра на Скопие от ден на ден се разраства и само в Скопие могат да се видят барокови сгради, които са по-млади от сгради, издигнати в съвременен стил.

Ако бяха обявили международен конкурс за урбанистично архитектурно решение на центъра на Скопие, днес този център, видян и разчетен от най-изтънчени очи на проектантите, буквално щеше да запулсира на световно ниво за много по-малко от досега хвърлените пари. Но, в скопския строителен случай, такова нещо и за правителството, и за Груевски е неприемливо на никаква цена, тъй като на голям днешен строител и да му поставиш задача да проектира сграда в стил барок, той със строителната изразна сила и на това стилово

упражнение ще му сложи своя печат като отклонение и поглед от определения исторически стил на онова време.

Кензо Танге, може би най-големият архитект от втората половина на 20. век, не е бил никога в Скопие. И в най-големите негови записи, само година преди олимпиадата в Токио през 1964-а, където той е проектант на олимпийския стадион, тогава много ясно – в процес на изграждане, е приел и подписал урбанистичната концепция за следземетръсно Скопие. Нека ни бъде простено, че с оскъдно въображение си представяме гениалния японец над картата на скопското землище. Само като видял чертежа на нашия главен град, с Вардар като даденост и твърдината над него, посъветвал да има градски кули като вътрешен диалог, дописване и намигване на скопските векове с градското Кале. Как по-късно е осъществен този скопски архитектурен палимпсест чрез градската стена, е друга приказка.

С този 50 години по-късен скопски строителен проект се иска на Скопие да му се вмъкне нещо друго и неговата прикрити концепция е все нещо, само не и плод на нашата невинност.

Тази урбанистична антиутопия, материализираната „Веда Словена“, е десетилетното македонистко безобразие, което най-точно отразява нашето работене „под жито“. Ние не щем световна, изписана с ръка префиненост, ние искаме целенасочена каша от значими персонажи за тази територия, съзнателно омешани с онези, които само са минали от тук или въобще не са ни навестили... Нарочна разпиляност, за да не му се хване нито началото, нито краят. Големи и сериозни теми за работа на различни специалисти, за монографии на негативната утопия като триумф на нищото...

Най-важното и най-необходимото, свеждането на цялата материя в едно, на целия проблем, който се разглежда, до едно, даже до неговата знаковост, която е формула на простотата и която е най-трудно да се постигне в изкуството и която постигат само най-големите майстори в своите най-успешни реализации, тук не е осъществено. За това самосвеждане даже като генерично самооформяне в тази прескъп проект въобще не се е мислило и затова не е намерен собствен начин, който ще ги смири и помири чрез високо артикулирана (в случая) архитектурна и скулптурна красноречивост със сила и смисъл, който ще редуцира разпиляността, а ще разкадрира и монтира пречистеното в неповторими преживявания и впечатления. Тук всичко това го няма. Всяка част и откроеност от този (съзнателно търсен) калабалък, ако това е изобщо някаква цялост, говори и означава самата себе си. Може и, разбира се, има нещо, което се откроява, но в цялостната

стиропорна аморфност и бронзов безпорядък по-доброто трудно се разграничава.

Тук отсъства възхитено зяпване от атаката на красотата върху всички наши сетива. Обикаляйки из центъра на Скопие, по крайбрежието на Вардар и преминавайки по мостовите, у нас се пораждат уморено удивление и хуморът с неговото превъзходство като наша защита от обкръжението, което не приемат сетивата ни. Нима сме толкова остроумни, казваме си, или сме само куклени недоволници? Нима само на нас цялата тази панаирджийска шарения ни изглежда далечна и отдалечена, когато вървим край нея, отколкото същото като наш емоционален и умствен багаж, когато го носим със себе си? Дори и скулптурите на нашите съвременници, които познаваме и преди време сме ги срещали из центъра, ни изглеждат далечни и неинтересни, изобщо не пораждащи сантименти по тях. Никакво наше прощално мръдване на главата към онези, които като живи хора са ни възхищавали, нервирали са ни или към които сме били безразлични...

Всеки път, да речем, в Охрид или където и когато да отиваме, искаме от някой познат или нов ъгъл да хвърлим поглед към красотата пред нас. Хората затова искат да пътуват. Откриват и преоткриват красотата...

Повърви двеста крачки вляво или вдясно от река Вардар и красотата като нормалност ще плисне върху теб от Старата чаршия, „Свети Спас“ или старата скопска железопътна гара... Само в този кръг – центърът на Скопие, не се въртя до препъване, за да мога пак да видя града от някой ъгъл, който се е врязъл в съзнанието ми или в това на някой друг – фотографи, оператори или художници, които преди мен са забелязали някаква красива картина от новоизградения център и като достъпно всекидневно преживяване са ми я предложили...

На този строителен проект му липсва заразителността. Няма го, както казват теоретичите на изкуството, силното асоциативно лепило. Нашият поглед върху безкрайната фрагментарност тук е поглед в счупено огледало, което не позволява мислено свързване с някаква знаковост, с някакъв разрез като във филма, с пауза в музиката или нова глава в романа, за да се премине или прескочи от една психична нагласа към друга, от един обект или скулптура на друг обект или скулптура.

Никъде нито частица игривост в тази концепция на безпорядъка с необузdana форма и както рядко става на друго място – форматът на експеримента по най-добрия начин се е качил върху главата на чувствителността и разума. На съдържанието. Обикаляй колкото ти държат нозете из скопския център, който ни създава усещането за неприятна

празнота като нарисуваните метафизично празни площи на Джорджо де Кирико. И когато се прибереш вкъщи, се чувстваш сякаш си се върнал от работа в мина.

Тази ода на подлостта като подтискаща черна утопия е диво композирано намерение с прескъпи запъртъци на инфантилността и ако фюреровата любимка Лени Рифеншал направи документалния филм „Тримф на волята“, македонизмът наред Скопие колективно се самопортретира чрез този наш триумф на ината, на фанатичната непреклонност на нашето всепогубване. На постоянното сектантство. На делбите и заканите към своя народ.

Последното нещо, за което биха помислили нашите анахронични царе на омразата, е помириенето. Не ги бива. И толкова. Това триизмерно съновидение на едиповщината им трябваше, за да прикрият изграждането наново на Офицерския дом наред Скопие. За да вдигнат повторно срещу него Бановинската банка, сега „Телеком“. За да построят отгатък Вардар сръбския бановински театър. Хвалят се, а трябваше пак да поставят големите скулптури на кон на Петър и Александър Караджорджевич (сръбски крал – б. р.) на входа на Каменния мост, за да се знае: по времето на управлението на ВМРО е отново и напълно възстановен центърът на жандармерийското междувоенно Скопие с новите три стълба на нашето сурово денационализиране – полицейска палка, пари и език. Защо на тяхно място днес са поставени скулптурите на Гоце Делчев и Даме Груев? За бърсане на ръцете с дейците на Организацията на нашите предци, тогава македонски българи? Затова ли е тази гора от скулптури, параван за безчестието?

Скулптурите лесно се махат и вероятно набързо ще се свалят, а оформеният скопски център неутрално ще свидетелства. ВМРО да възстанови Офицерския дом в Скопие е все едно евреите да възстановят нацисткия Райхстаг. Дори да им се нашепваше нещо подобно от Белград, тук не се намери по-разбран човек да рече: Недейте, не бива да се възстановява тази срутена от земетресението през 1963 г. сграда. Офицерският дом е символ на междувоенното, диктаторското, жандармерийското Скопие, това е негероичният период от вашата история по тези земи. Тази сграда е компрометиране на вашите сръбски победи от Първата световна война, с които толкова се гордеете. Има там много умни сръбски люде, които, убеден съм, щяха да разберат такива думи.

След земетресението в разрушено Скопие за първи път след Втората световна война, във време на неразвихрилата се „студена война“ между блоковете, едни до други, на едно място, покрай войниците от

други армии са и американските и съветските. Заедно разчистват, заедно помагат на скопјани, заедно пият... Но онази история като осъзнаване на следземетръсно Скопие и Македония не я използваме. Вместо да се превърнем в център на помирението – балканското и всеобщото, упорито играем ролята на ябълка на раздора.

Само македонизмът не ще помирение. Защото първо трябва да се помири със себе си. И 25 години се намираме като в развръзката на античните драми, в които ще трябва да видим през едиповщината нашите деяния. Не успяхме да станем сърби, вече не сме македонски българи, а скоро може би няма да бъдем и македонци. Ето затова мълчи македонската интелигенция. Защото има нечиста съвест и няма хора като нас, македонистите, които толкова много се радват, когато на Европейския съюз не му върви. Затова у нас болшевишкият македонизъм е авторитаризъм, а като обществено явление сам по себе си е антиевропейство. Това е нашата горест, за която и звездите биха закрещели. А за нашата македонистка безизходност нито звездите, нито Гърция, нито България ни са виновни. Това е скритата сърцевина на проекта „Скопие 2014“ – безизходицата. От безизходицата, от зора идва двигателната сила на всяка цена той да се осъществи.

Пари за изкуство и култура никога и никъде няма достатъчно и само в нашата разпната държава властта изведнъж изсипа милиони и милиони... Какви култура и изкуство? Прекалено добре македонистите знаят, че за тях като контрабандни победители времето вече не работи и кожата трябва да се спасява чрез машинация. В случая тя е строителна и при нейната реализация най-малко е правена сметка за резултата като произведение на изкуството. Авторите на поръчките, вместо да се перчат, че са успели да сложат своя творба в центъра на главния град, бягат от медиите като от чума. Тук, в неговия център, в този символичен гъсталак без начало и без край, трябва да се защитава и замаскира безпочвеността на македонизма. И слепият да прогледа, а резилът ни да не излезе на мегдан.

За това ядро на проблема, подводната част от македонисткия айсберг, който безцелно плава и неспирно се топи, никой не говори в изписаните планини от текстове и часове наснимани и издебатирани предавания. Както всяко отживяло обществено явление, топейки се, докато един ден не се разтроши, самите македонисти най-добре разбраха, че обединената и неблокова Европа унищожава македонизма с неговите институции, а те като негови протагонисти, които с малко ще го надживеят, се влачат като инвалиди на патерици и вече не могат с нищо да помогнат за ново негово засилване и от всички възможности,

които предлага бъдещето за развитие, македонизмът е осъден и му предстои само погиване.

С по-голяма или по-малка духовитост и заядливост, всеки в своята област, сдруженията на архитектите, тукашните журналисти и специалисти от разни сфери, само на видимото, но не и на появяващото се като феномен се задържат и, плъзгайки се по повърхността на проблема, разглеждат само противозаконните решения за проекта, необоснованите планове и изпълнения, неговата естетическа неиздържаност, откраднатите и изпраните пари... Нападайки неговия популизъм, самите те цакат с популистката карта, за да очернят проекта и да разрушат властта, което го измисли и осъществи.

ДСМовските македонистки интелектуалци поканиха пред няколко години да посети Скопие безспорния авторитет за съвременно изкуство Звонко Макович и да направи професионално предаване за проекта. И, удивен от видяното, свободомислещият загребски професор изрече крайно негативни оценки за ясно видимата фашизоидна нишка, която съдържа целият проект, чудейки се откъде изведнъж този авторитарен творчески изблик насред Скопие.

Професор Макович не ги познава изтънко (или от учтивост ги премълча) подводните рифове на македонизма, а без такъв дълбинен достъп до ядрото на проблема като неговата тъмна, неразплетена и неопозната страна, многобройните текстове, които всекидневно се пишат, само доскриват и преопаковат истинската природа и причина за този наш вечен синор на авторитаризма, за нашите хитлерчета и сталинчета от нашия сокак, които вечно си се менкат на власт. Затова за двете най-големи македонски политически групировки народът казва, че са едни и същи. И така си е. Едни и същи удбаши са. От зор разделени и от губещата безпомощност сега са скарани помежду си.

Тези същите, които от цялата си душа работеха Груевски да застане начело на ВМРО-ДПМНЕ, само колко са нещастни и едностранчиви в критиките към този проект. Само колко съжالياват, че той изобщо се създаде. Което им е пред очите и което работи срещу всички тях, а от него не могат да избягат и да се оправдаят, че не съществува. Това, което не им отърва, могат и да го премълчат, но тази заканителна страхотия не се маха лесно от центъра...

Всъщност, прикривайки следите си, за Груевски и за неговата върхушка вдигат непоносима врява, че са само уличници, апаши без идеология, като че това, което гледаме в центъра, не е македонистка идеология. И само заради неговото неразумно властване мразят своя Груевски. Знаят, че и той, и онези, които са го съветвали за този про-

ект, са им желаели най-доброто, а сега този проект подготви общия им край. Груевски с категоричността си свърши голяма работа. От незнание остави айсберга Македония да отплава и неутешимо да се топи... И ако биха го съдили, ще го съдят само като криминален престъпник. Да бъде отстранен и сменен като бушон в инсталацията, а оставащото да се запази.

В нулевата точка на историята, каквато беше повратната 1991 година, името на всенародната ВМРО възкръсна като алтернативна народна енергия за необходими промени и най-малко бях сам („Парчета нищожност“), нито пък единствен, когато още преди двайсетина година поискаме след македонското одържатворяване абривиатурата на историческата ВМРО да се изтрие като начална част от названието им от съвременните политически партии.

Има и такива, които внушават, че ВМРО трябва да се напише пред името на всяка партия. От прекалена употреба да изгуби сила самата митологична абривиатура. И това стои.

Но може би е още по-прецизно като начална част от названието на всяка партия да стои абривиатурата УДБА. Да. Казано е цинично, но само на пръв поглед. Най-сетне стигнахме до двойното дъно, до оруелщината на политическото организиране навсякъде по света. Всяка легална политическа партия в света е регистрирана, проверявана и тайно управлявана от държавните органи. Пред имената на американските партии трябва да стои ЦРУ, пред тези на руските – КГБ, пред германските партии – БНД... Това е всяка държава. Отвсякога и завсякога. И моя скромност не казва нищо ново, нито нещо многозначително или прекалено храбро. Само разкъсвам последната от стоте опаковки, в които е завита заблудата, а вътре – бобено зърно.

И както казва големият Радован Павловски – като войник без похвала, който всекиму се предлага, и моя скромност предлага този текст на читателите. Самозаблуждавайки се, смята, че такива текстове винаги са потребни на обществеността.

Защото са винаги (не)потребни свободомислещи писатели. Ха, такива били здраве (или болест) на нацията. В определено време онова, което наврежда, друг път същото това защитавало.

И така... И нашият македонизъм, когато се разопакова, е като всяко нещо. Простотия. Бобено зърно.

ДеВМРОВизацията е осъществен и завършен суров процес от 1913 г. насам, а от 1944 до 1991 г. е и изпълнена демакедонизация като македонистизация на Македония.

ДеВМРОВизация и деескайпеизация (принуден съм да употреба

неодялан нов термин; ескейпизъм – бягство от реалността, б. р.) е демакедонистизация. И нищо друго. Трябва ни тяхното демакедонистизиране за нашето македонизиране и общо европеизиране.

С неслучилото се отвятре македонистко пречистяване като постигнат катарзис македонистите и занапред си остават това, което са и сега – авторитаристи с лява и дясна иконография. А с това нищо не сме направили. Обърнали сме паричката, наречена УДБА, от едната на другата страна, от ВМРО-ДПМНЕ на СДСМ и обратно, и пак сме я пъхнали в същия джубок на авторитарността – за новостара песен за новостар македонистки проект...

И да приключим. В антивоенните песни на Боб Дилън и Джон Ленън за помирени светове без граници, в които всеки човек ни е брат, и за свят без оръжие, би могло може би от тук да им допишем и един наш утопичен стих: О, колко е хубаво да си представим свят без паметници!

Особено защото идва от Скопие.

ОЧИ В ОЧИ. СЕБЕПРЕОДОЛЯВАНЕ. ПОМИРЕНИЕ

И в сръбските книги, споменавани от мнозина, дете им донесоха най-много неприятности на самите тях, по-точно и по-искрено от нашите македонисти исторически гледат на нещата. В много четената и споменаваната през 80-те години „Книга за Милутин“ от Данко Попович, книга за идеалите – свои и на противника, ето как размишлява главният герой, селянинът Милутин, ввлечен във войните:

„А ние – към Косово. Пък оттатък след арнаутските планини – и безпътица.

Какво е това – питам Младен – насаме, доверително. А той, душа наша, обяснява. Българите отрязаха отстъплението ни през Вардарската долина и ни притиснаха към Албания, друг път нямаме.

Добре, Младене – питам го – защо българите ни нападаха в гръб? Ние заедно с тях освобождавахме Одрин, брат ми загина там. А Младен ми обяснява, разбира се – доверително: Българите ни нападаха, защото Пашич е погазил договора с тях и през 13-а година им взел Македония вляво от Вардар.

Добре, Младене, да не беше войната през 13-а и Брегалница, да не бе го направил това Пашич заради Македония, дали нас сега българите биха ни нападнали? – питам го. А той, така, мърда раменете си: Може би и не, казва.

Е, добре – питам го – колко ще ни струва сега на нас вляво от Вардар?

Младен замълча. Аз се спрях, па си мисля: Завзехме Македония вляво от Вардар, а сега изгубихме Сърбия. И толкова хора. А още колко ли ще останат по тези планини и клисури, мисля си. Къде е тук сметката?“ (стр. 18-20, Белград, 1985 г.).

Всички получаваме своето така, както проектираме тази сегашност като наше бъдеще. Затова не бягайте от иднината, тя всякога и всеки застига...

Нашата македонската сегашност е македонизмът като по-рано проектирано наше бъдеще и сега на едро му плащаме сметката. С държавата. Кървава сметка, вересия от нищото... „с отблясък македонски от географската област... Името македонец първо се употребяваше от македонските славяни, като географски термин за показване на своя произход... Това може да се забележи на тези, които казват, че никога не е имало македонска народност. Нямало е, ама я има сега и ще бъде занапред“. (Мисирков, „За македонските работи“, стр. 149, 150).

Има една добра книга – „Българският Великден, или страстите български“ на проф. Тончо Жечев, за копнежа не само на българите. Това е книга и захлас по Великден, по собственото възраждане. За състоянието на патос, който само търси крила, а човек иска да е птица. Идеалната идея е концепция без много мъдрост, която най-често завършва като лична или колективна катастрофа.

Ние, балканците, имаме много опит с такива възрожденски идеи, които са гръмвали в ръцете ни и още гърмят. Неотдавна в нашия регион такива национални проекти десет години действат войнствено за създаване на балкански идеални територии и държави.

Българският гражданин, граничещ с нас, в близост с нашите идеални идеи и намерения, през 80-те години показва нещо много голямо. Българската несъвършеност направи така да останат настрана от нашите съвършени идеи, концепции и идеали и издържаха с това тяхно несъвършенство. И съвсем негеройски и небалкански добре се потрудиха и с големи мъки и лишения влязоха в несъвършената европейска общност. По този начин българският гражданин остана балканска несъвършеност. Това е техният постигнат колективен Великден.

Българинът е началното, малкото човешко, зародишно у нас, балканците. Без българина останалите балканци отдавна биха били надчовечи. Киборги. Българинът притеснява, че това топлочовешко, малко и несъвършено, ни подсеща за Европа. Обединеното несъвършено европейство е дом за такивата. За слабите и крехките. И, както

върви времето, на българската несъвършеност все повече завиждат останалите идеални балканци. И трябва да им завиждаме. Особено ние, съвършените македонци, от съвършено проектирания македонизъм за пропадане на нашата Македония. След прочутата Македонска енциклопедия очаква се наскоро МАНУ да издаде кратък наръчник – „Как най-лесно да се унищожи държавата“, в 100 лекции.

На силните не им трябва Великден. Те постоянно са във възрожденска еуфория. За македонистите всеки ден е Великден. Проектът „Скопие 2014“ е идеална настройка на силните. И заради отстъпките, заради съзнателното мешане на силните чрез маскиране между слабите, неудовлетворението като начална относителност след това изисква да бъде тяхно отрицание.

Тайно (това винаги при нас става заговорнически удбашки тайно), с половин уста, колкото да се е споменало, се обяви изграждане Музей на силните в Битуше, Музей на възраждането в Западна Македония. Това е всичко, ашколсун – възраждане без възрожденци! Музей на Новаковичевото „Начертание“! Музей, най-сетне изчистен от гнусното, фашистко БМОРК, ВМОРО, ВМРО, от заблудените българи, които не са знаели какво са: Миладиновци, Пърличев, Шапкарев, Цепенков, Джинот... А с восьчни бюстове на Томо Брадина Смилянич, Воислав Илич (от Дебърско), Василие Тръбич, Добрица Маткович, Йован Долгачот, Тодор Маневич, Ангелко Кръстич, братята Петрович, Григорие Соколович, Георги Пулески, Исаия Мажоски, Коста Шахов, Кръсте Мисирков, Димитър Чупоски, Наце Димов, Видое Смилевски, Угрин Йоксимович, Темпо, Блаже Конески, Бошко Смачоски, Атанас Вангелов, Любиша Георгиевски, Йордан Плевнеш, Венко Андоновски, владиката Петър, баба Цана и дядо Блаже, баба Мери... и останалите македонистки следвоенни дребни риби.

В десетте тома народни умотворения на Марко Цепенков от 70-те години, които 3 пъти се преиздаваха – с белоплатнена, светлосива и керемиденочервена корица, в края на белоплатнения десети том оставили и народната песен от Прилепско за Григор Соколов, Соколович, вуйчото на Блаже Конески. Трябва да я намерите, да видите как народът възпява неговото посръбчване. Но редакцията видяла, че се е прекалило, та в останалите издания тази народна песен вече я няма. Добър музеен експонат за Музея на антиевропейството от идеално обмислената, шовинистка Македонска енциклопедия. Нашите фанатици на собствения идиотизъм наистина заслужават да хвърлим още десетина милиона евро за техни скулптури, пък ако ще и корени да ядем. Не е малко от тях – живота го пропърдяха само да бъдем бановина,

да бъдем губерния или вилает, само и само да не сме това, което сме, европейци, и да не сме там, където трябва да бъдем, в Европа.

Да имаш държава, стъкмена само за това някой чрез нея да те разсипва и да му служиш чрез тебе да правят дестабилизация и в други държави, каква е тази държавна идеология? Каква е тази наша Македония? Какъв е човешкият профил на нашите македонисти? Трябва откровено да им кажем: Това не е държава за нас, нейните граждани. Каква е тая държава – наместо да ти служи, ти на нейната идеология да бъдеш безпрекословно послушен, да ѝ бъдеш вечно съмнителен заради колективното нечисто и губещо минало и от твоята легендарна мълчаливост никога да не са доволни. Това е нашата удбашка Македония...

Ние сме по-трагични и по-кървави от Босна, Черна гора, Косово, Одринско... Македония е най-голямата балканска кървава заигравка. Ние сме най-манипулираните. Македонизмът е недостижим връх на балканската манипулация, той е проекция на сръбската завоевателна политика, но все пак това е само едната страна на медала. Втората страна е запазването на срама и уж уважаваната репутация на вече добре разкритите от времето наши македонисти.

От по-видните днешни сръбски интелектуалци нашите македонисти трудно намират и ще намерят подкрепа. Белградският професор Сърджан Пуриватрич, който има докторат за средновековната българска Самуилова държава, трудно би бил представен явно с неговата научна работа в Македония. Качествени сърби отдавна не идват в Македония. Същото се отнася и за български интелектуалци. За гръцки и албански и да не говорим.

Опитът от досегашния ми немалък изживян живот показва, че с аслъ сърби и гърци не съм имал проблеми. Макар че беше преди двайсетина години, не се забравя искрено честитене на доста хора от сръбска националност след моя тв дуел с Драган Павлович-Латас. Рицарството на по-старите нации не смеем да им го отричаме и винаги да го смесваме с настояйничество. Един скопски адвокат със сръбско име и презиме, с кантора в центъра на Скопие, с когото и сега сърдечно се поздравявам, покрай честитенето, дори и с угризения на съвестта ми рече: Излезе на дуел с внука на генерал Драган Павлович-Шильо. Такива удбашки като него ви клаха, не ние, вашите сръбски комшии. Това, за да го говориш, първо трябва да си честен, пък сетне да си начетен, и да знаеш, ако имаш проблеми, аз винаги безплатно ти предлагам да те защитавам...

Ако взема да разказвам какво ми говорят и как ме хвалят за ро-

маните ми моите съседи – албанците във Вруток: че ти нямаш в тази полицейска държава вуйчо владика и не очаквай от нея никога нищо хубаво, трябва легенди да разправам...

И така е. Проблемът, преди всичко, е в нас. Няма да споменавам и останалите млади държави и нации на Балканите, това е техен проблем, но самонавреждащата сепаратистка разсърденост на новоизлюпените нации, откъснати от някого и някак и след това всичко това схващано като собствено придобит аристократизъм на порасналите пилета, които вече имат кураж да кълват квачките, често пъти до крайност провокират по-старите нации и си създават проблеми. Класическият пример на наше провокиране е спорът ни за държавното име на Македония със съседна Гърция.

Чешейки се, където не ни сърби, по правило ни пречи най-доброто от нас. Тъжно-смешно е, но на бошнаците им пречат Иво Андрич, Меша Селимович, Кустурица, Есад Чимич... Не е никаква обида, тъкмо обратното, днешните новопазарци, колкото и да е изгодно и искат да бъдат турци, техните родове са най-близки до родовете на свети Сава Сръбски, техните предци са изградили Сопочани, Джурджеви ступови (православни манастири – б. пр.)...

И на нас, македонците, до полуда ни пречат най-видните македонски българи: Гоце, Александров, Миладиновци, Пърличев, Милетич, Талев, Снегаров... През 80-те години, тук когато „царуваше“ Лазар Колишевски, неговият роден брат Георги Кулишев два мандата е подпредседател на българското Народно събрание.

При култовия актьор Ристо Шишков още при следването в Белград видели неговата изключителна дарба и режисьорът и педагог Мата Милошевич, ясновидски предвиждайки, бащински го посъветвал, че неговото връщане в Скопие е само непредвидима авантюра: там се прави нова култура, кой знае какво ще излезе от това, и такава среда най-лесно поглъща талантливия човек. Края на Ристо Шишков го знаете.

Македонизмът е държавно мафиотство и като идеологическо уличарство му помагат и го крепят сръбски шешеловци, български каракачановци, македонски миалковци, албански алиахметовци... Македонистката антиевропейска Македония е техният рай и помежду си и търгове въртят.

Много неща можем да даваме и да вземаме, за много да премълчаваме и се пазарим, но от всички проблеми, които имаме и които се умножават, за македонизма нерешим проблем е българщината. Не България като държава, българщината у нас е наш вътрешен проблем, а България е само наш външен проблем и съсед както и всички ос-

танали. Българщината като колективно наше духовно наследство на вековете е нашето Хамлетово огледало и мъчейки се да го изкриви, както казва Симе Симев, самият македонизъм изглежда карикатурно за външните.

За света сме неразбираеми и смешни и оттук произлизат всички наши фанатизми, фантазми и митотворчества. Хиляди път на ден повтаряйки лъжа, тя става македонизъм. Ама само за вътрешна употреба.

Нашият вътрешен проблем сами със себе си и в себе си, който имаме, България като държава трябва ясно да го разбере и да не реагира емоционално към нас. Защото македонизмът като антибългарщина от нея това търси и на това я чака...

България щом стои настрана, нещата в Македония са много чисти. България щом мълчи, веднага се вижда кой какво прави в Македония и колко македонизмът е безжизнен. Българското мълчание е колективно българско умствено израстване и допринася за македонисткото мятане като риба на сухо... Македонизмът без Югославия диша с хриле. Свършен е. Нито великосръбство, нито югославянство без Югославия.

Българското европейство, ако някога получава признание в македонските очи от всички националности, това е, когато мълчи. Всички малко по-образовани граждани в Македония добре знаят, че имаме общобългарска история. Че сме били „едно етническо цяло“, което го преглъща и Кърле Мисирков.

Само това и толкова държавата България смее да изисква от Македония – „че сме били едно етническо цяло“ и да настоява това да се уважава от всички националности в Македония и да влезе в учебниците. Това е европейско гледище на „македонците“ работи.

Всички националности и сега подкрепят това, само македонистката интелигенция на най-многобройната македонска етническа група и сръбската етническа общност не могат да го схванат.

Това българско настояване като тяхна държавна политика в никакъв случай не е българска намеса в нашите македонски вътрешни работи. Намеса е, ако има вмесване в националното определяне на свободно самоопределените македонски граждани или в начина, по който да си уреждаме държавата. Тази работа нека остане проблем на македонските данъчни облигации. Като се определихме, казахме шекер не ни трябва, но това пак е наша вътрешна работа.

За да не е докрай добре, България си има и една малка провокация към България. Незначителният Каракачанов, който винаги, когато трябва и когато не трябва, се намесва. Няма негова постъпка, която да

не е вредна за Македония и България, а в полза на македонизма. Сега, когато македонизмът е на колене, нищо чудно и да го викнат на помощ.

Ефимерното софийско ВМРО е бушон в българското обществено разположение и за всеки от Македония до него да се докосва и до него да достига. Македонският гражданин добре е разбрал това и всеки, който има някаква необходимост в нашата източна съседка, ги подминават и си прекарват възможно най-добре в приятелска България.

Онези, които се чувстват македонски българи, държавата България може и трябва да ги защитава, щом тяхната държава Македония се разправя най-сурово с тях. Но в Македония няма българско малцинство. Дали ни е по кефа на нас вътре, или не, дълбоко общата етническо-историческа линия е славянобългарството на нашите предци. И всеки политически фактор в България, открито и винаги само открито, трябва и може да помага и за вътрешномакедонско помирение и за общомакедонско помирение на всички етнически групи. Влиянието на средновековна България, особено с писмеността, а по-късно и с богомилството, влияе регионално свързващо и върху всички по-късни балкански средновековни държави. Всички до един от днешните балкански народи, да не забравяме поне пред себе си, кой по-малко, кой повече, но всички по над 300 години са били българи.

Днес миролюбива България е в състояние като европейска държава, чрез която не се дестабилизира районът, да бъде от всеки искрено чута, пък и послушана. Това е българско и европейско схващане и за македонските и балканските проблеми, но за което трябва и български европейски политици, а не ненаситни търгаши...

Всички балкански народи са недоволни от цялостното положение, в което се намират, някои с повече основания, други с по-малко и всички имат право, щом само помислим колко малко са напреднали, откакто са се отделили като съвременни държави. Защо пък не, но може би не трябва да се сравняваме с малките азиатски тигри, които за трийсетина години станаха световни икономически сили, но да имаш независимост – Гърция вече над 200 години, Сърбия също, България там някъде, Албания вече над 100 години... Нямаме извинение и не смеем да търсим реплика от историята.

Историческите грехове се премахват с помирения. Грехът не е наследствен, казва Шекспировият Тимон Атинянина. За разлика от все още пресните спомени от неотдавнашните югославски конфликти балканското помирение е възможно и може да започне откъм нас, от Македония, от нас, от позарасналите по-отдавнашни рани. И самоповикан, след двайсетилетно мълчание изпод излятата бетонна плоча

на моята изолация, а можейки всички да погледна в очите, изпращам това послание и коленича пред всички наши балкански граждани и техните държавни институции.

Гръцки братя и сестри! С моята скромност и от името на всички изманипулирани македонски граждани, които искат искрено помирение с вас, ви се извинявам, коленича пред вас, искам прошка, простете и още веднъж простете за цялото наше присвояване на античната история, но и за други наши постъпки, с които смятате, че сте били засегнати. Намерете човешка топлина като емоционална зараза за вашите съседи, от която заедно ще се топлим.

Българи, братя и сестри! Простете за всички систематични фалшифицирания на нашата общобългарска средновековна история и за цялото антибългарство, излято срещу вас. Много горчилки опитахте от нас, защото своят както знае да ти го замеси, не може нито един хлебар. Затова замесеният от свой човек хляб е най-сладък. Имайте милост към нас, отдавна отметналите се ваши роднини.

Албанци, братя и сестри! В една къща кумство няма и най-малко на вас искам да ви кумувам и между нас за кумство да се обаждам. Извинявам ви се за всички сторени и почувствани неправди и болки от името на УДБА, защото тази полицейска институция я чувствате като гарант за вашето потискане от моя народ. Потърсете място във вашите сърца за нас, вашите съседи.

Сърби, братя и сестри! Македонизмът като наше еднопосочно приятелство е дразнене на останалите наши съседи, което ни превърна в балкански неудачници. Извинявайки ви се за изхабената за нас енергия и поглеждайки ви в очите, да тръгнем към създаване на общо поливалентно приятелство на македонска територия, чрез което Македония между всички вас, съседи, изведнъж ще се сдобие с медиен и всякакъв друг вид положителен имидж, а вътре в нея ще бликне най-сетне граждански топла съчувствена струя. Време е да направим от Македония гражданско проспериращо европейство, а това, най-искрено признаваме, не можем да го сторим без вас.

За да не бъдем всякога само нищо.